

Е. СВЕДЕНБОРГ

КНИГАТА БИТИЕ

небесните тайни

Емануил Сбеденборг

**ЛЮБОВТА, ИСТИНАТА,
БОЖЕСТВЕНИЯТ СВЯТ
И АНГЕЛИТЕ**

съставител Елеазар Хараиш

**ПОЯСНЕНИЕ
НА ПЪРВИТЕ ЧЕТИРИ
ГЛАВИ НА КНИГАТА
"БИТИЕ"**

Варна 2001 г.

Емануил Сведенборг

ЛЮБОВТА, ИСТИНАТА, БОЖЕСТВЕНИЯТ СВЯТ И АНГЕЛИТЕ

Речта на Небето се състои в предаване на мисли или мисловно говорене.

Любовта е духовно единение.

Божествената Истина се влива в Небето от Господа.

Животът на всеки е такъв, каквато е Любовта му.

Ония, които обичат Господа по-силно, по-дълбоко Го възприемат.

Всеки човек е такъв, каквато е неговата воля.

Всеки е дотолкова човек, доколкото възприема Истината, доколкото възприема Господа.

Човек е роден за Божествен живот.

Вътрешният човек е това, което се нарича духовният свят.

Вътрешната същност на човека е свързана с Небето.

Светлината на Небето е духовна.

Божествената Истина е източник, от който ангелите черпят своята разумност, а разумността е тяхното вътрешно зрение..

Самата Истина се нарича Светлина.

Любовта е топлина от духовно естество.

На Небето всички възприемат толкова топлина, колкото е тяхната Любов.

Всички Истини излъчват Светлина.

Божествената Истина има всичката сила на Небето.

Без Истината не можеш да съществуваш на Небето.

Ангелите са ангели, благодарение на тяхното възприемане на Божествената Истина.

В Божествената Истина е вложена вътрешна сила и то такава сила, че всички неща на Небето са създадени от нея.

Любовта на ония, които са в ада, е любов към себе си и света.

Никога злото не възприема Истината.

Съвършенството намалява постепенно от центъра към периферията.

Ангелите казват, че ония които умират, излизат от времето, от света.

Най-разумните ангели имат одежди, които горят като пламък. По-простите имат светли и бели одежди. Дрехите на ангелите съответстват на тяхната разумност. Разумността произтича от Истината.

Бог присъства във всеки човек съобразно неговата Любов и вяра.

Ангелите казват, че да живееш според Истината, значи да видиш Господа.

Духовното тяло е което поставя в движение физическото тяло.

Зрението на ангелите е свързана със Светлината на Небето.

Ангелите могат да знаят целият живот на някого само от няколко негови мисли, защото те виждат в тях изразено основното чувство, което го владее и което е проникната от всяка подробност на неговия живот. И това е книгата на неговия живот.

Когато ангелите разговарят с човека, те се сливат с него и това сливане ги кара да имат еднаква мисъл.

Мислите на ангелите не са свързани със земни и материални неща, нито пък се смущават от нуждите на живота - всички неща им се дават даром от Господа.

6

Ангелите получават голяма Мъдрост от Господа, защото са вътрешно отворени за нея.

Ангелите изказват с тона на гласа това, което не могат напълно да изразят с думи.

Което се приложи в живота - остава да пребивава отвътре.

Ангелите от най-вътрешното Небе виждат Божественото във всяко нещо и пред очите им се разкриват най-чудни неща за устройството на всичко.

Всички, които са в ада, имат силно развити лични чувства.

За ония, които живеят в злото, няма мир.

Ония, които постъпват добре и говорят добре, са ръководени от Господа.

Никой не трябва да приписва някакво добро на себе си.

Лошият живот в духовен смисъл е смърт.

Това, което идва в ума на човека и не е свързано със сърцето му, не е негово.

Всяко зло ще се върне обратно в ада.

Словото е посредник за връзка с Небето и с Господа.

Ангелите разбират в духовен смисъл Словото, понеже мисълта им е духовна, а мисълта на човека е природна.

В Словото има Божествена Светлина и там Господ присъства.

Човек е разумен благодарение прилива на Светлината от Небето.

Адът се населява от зли гении.

Дяволът беше един ангел на Светлината и понеже се разбунтува беше хвърлен в ада и това беше началото на ада.

Когато човек възлюби светските неща, умът му потъва в мрак.

Вътрешно човек е така устроен, за да може да възприема всички неща от Небето, а външно да възприема всички неща от света.

Когато човек мисли духовно, той възприема неща неизповедими и става мъдър като ангел.

Вътрешната същина в човека, която наричаме душа, по своята същност е един ангел.

Ония, които имат Небето в себе си, влизат в Небето след смъртта.

Да имаш Небето в себе си значи да признаваш Божественото и да се ръководиш от него.

Когато човек е готов да служи на Божественото, той е ръководен от Господа.

Моралният живот, който се води заради Божественото, е духовен живот.

Човек, на когото животът е духовен, има Божественото - Небето - в себе си.

Деца притежават в зародишно състояние ангелски качества.

Детското състояние е възприемчиво за Истината и за вярата.

Състоянието на децата в другия свят е много по-добро от онова на децата в света.

В другия свят децата могат да ходят без да се упражняват, могат да говорят веднага - за тях се грижат ангели от женски пол, които в своя земен живот много са обичали малките деца и Господа.

Невинността на децата не е истинска невинност, защото тя е лишена от Мъдрост. Истинската невинност е Мъдрост.

Колкото по-мъдр е човек, толкова повече той иска да бъде ръководен от Господа.

Истината и Доброто са от Господа и Той е в тях.

Ония деца, които умират през детството си - техните мисли и чувства не са свързани със земята, освен това, те не знаят, че са родени на земята, те знаят само за духовното си раждане, докато възрастният след смъртта си съхранява в паметта си мислите и чувствата, които е имал на земята, ако не са изчистени.

Божествената разумност е вътрешната разумност, която произлиза от Любовта към Истината.

Ония, които имат Любов към Истината, излъчват Светлина.

Всички, които са обичали Истината и Доброто - заради тях самите са приети на Небето.

Всички ония, които са станали разумни и мъдри в света, са приети на Небето и стават ангели, понеже това което човек придобие в света, това му остава и той го занася със себе си след смъртта.

Мъдрите на Небето греят с голяма светлина.

Човек е такъв, каквато е неговата воля и разбиране.

Онзи, който обича Господа, Господ му дава силата да обича.

За да може вътрешното зрение да се отвори - единственият начин е човек да насочи погледа си към Божественото.

Човек е дух и духът е който мисли в тялото.

Всички хора в другия свят със светско знание са изпразнени и затъпели, защото в духовния свят не е необходимо светско знание.

Доброто на Небето блести като злато.

Словото по своята същина е духовно.

Човек е такъв, каквито са неговите мисли и чувства.

Външността на човека не е от значение, а важно е какъв е той отвътре.

Любовта към себе си и света е източникът на всички злини.

Има хора, които на земята са се отрекли от света и са станали отшелници, но в другия свят са меланхолични - те мислели, че отричането от света е волята на Небето и там бяха меланхолични и негодуваха - те презираха другите, че не са като тях.

Такива отшелници и в другия свят не са приети от ангелите и биват отделени на пусти места подобно както и на земята.

Мисълта е вътрешно зрение.

Човек за да се подготви за Небето, трябва да мине през мъките на света.

Колкото повече човек обича себе си и света, толкова повече се отчуждава от Небето и Божественото.

Златото е само средство за да се постигнат някои полезни неща за себе си и за другите.

Един човек, който живее в безделие - мисли зло и мързелът го погубва.

Тялото на всички духове и ангели е външна форма на тяхната Любов, която е израз на техния ум.

Характерът на духовете се познава по техните лица, по техните жестове и по тяхната реч.

Човек си остава такъв, каквото е неговото владеещо чувство.

Под богати в духовен смисъл се разбират ония, които имат преизобилно знание за Доброто и Истината.

Под бедни в духовен смисъл се разбират ония, които нямат знание за Доброто и Истината.

Женитбата на Небето е духовно съчетание.

Духовната същина се състои от две части - мисъл и чувство. Когато те действат в единство - те съставляват една душа.

На Небето чрез съпругът се изявява мисълта, а чрез чувството - съпругата.

Брачната любов води своето начало от съчетанието на мисълта с чувството, това на Небето представлява женитбата.

Нищо не може да бъде възприето от Господа, ако човек не живее в Истината.

Мисълта формира това, което чувството желае.

Мислите и чувствата съставляват духовния човек.

Единството е най-съвършено между души, които се състоят от чиста Истина.

Лъжата и злото се привличат и се превръщат в ад.

Любовта не може да съществува между двама, които са духовно различни.

Където има властване, душите не се съчетават, а разделят.

Децата на небесната женитба са Доброто и Истината.

Всяко общуване на Небето се състои от подобни души.

Навсякъде на Небето ония, които са еднакви, се събират, а които са различни, се разпръскват.

Ония, които се обичат, се съчетават от Господа, а не сами по себе си.

Всички женитби на Небето се извършват само от Господа, там също има празненство.

Всяка свобода произтича от Любовта.

Всеки на Небето работи това, което му подхожда, така както се случва и в света, но тук на Небето с много по-голяма вътрешна радост, защото тук е духовен живот и следователно човек е много по-възприемчив за небесната радост.

Небесната радост е вътрешна и духовна, а не външна и сетивна.

Небесната радост е тиха и възвишена, тя засяга най-вътрешната същина на човека, която е свързана с неговата душа и дух.

Всяка радост произлиза от Любовта, следва, че каквато е Любовта, такава е и радостта на човека.

Небето не представлява нищо друго освен радост и благословение.

Един дух от ада само да си подаде главата или пръстта навън от него - започва да се терзае и измъчва в същия момент.

Любовта към себе си и света действа разрушително - когато такива духове с любов към света и себе си са ме приближавали, моята радост изчезваше. Такива духове са разрушителни и на Небето.

Такива духове чувстват отчаяние, когато срещнат човек с небесна радост.

Онова блаженство, което е скрито дълбоко в душите на тия, които са живели за Господа - горе те го изживяват с голяма радост и с цялата си сила, защото това е радостта на Духа.

Леността затъпява способностите - без живот на възвишеност не може да има щастие.

Ангелите казват, че в правенето на добри дела се състои най-голямата свобода.

Всяка мисъл, чувство и постъпка на ангелите са изпълнени с небесна радост.

Аурата на ангелите - цялата е пропита с Любов и когато някой добър дух влезе в тяхната аура, той изпитва голяма радост и блаженство.

Всяка фибра на ангелите е наситена с най-голяма радост и изглежда, че е направена само от радост и веселие.

Ангелското тяло е изтъкано от радост и блаженство.

Човек се обновява посредством Истината.

Щом човек говори Истината има Небето в себе си.

Всеки човек е дух по своята вътрешна същина.

Всеки знае, че тялото не мисли, но душата мисли.

Целият разумен живот, който се проявява чрез тялото, принадлежи на Духа.

Това, което живее в човека, е неговият дух.

Ухото, окото - Духът обитава в тях и се проявява в тях. Духът вижда, чува, чувства.

Онова, което не е способно да стане едно с Божественото, изчезва.

Във всеки човек или ангел има едно свещено място, през което Божественото влиза и подрежда вътрешния живот, съобразно развитието на човека или ангела. Това е вратата, през която Господ влиза, тя е най-съвършеното място.

Добрите хора общуват с ангелите, а злите - с обитателите на ада, а след смъртта всеки отива при ония, с които е общувал.

Човек не умира, а само се отделя от физическото тяло.

Мисълта се просветлява от вярата.

Когато тялото не е вече в състояние да изпълнява функциите си във физическия свят, съгласно мислите и чувствата на духа, тогава човек умира.

Човек е жив не поради тялото, а поради Духа, тъй ка-

то Духът в човека мисли - очевидно е от тук, че човек като умира преминава от един свят в друг.

Най-вътрешната връзка на духа с човека става чрез дишането и сърцето.

Мисленето при човека е свързано с дишането.

Мисълта и волята принадлежат на духа на човека, а не на тялото му.

Да придобиеш Мъдрост значи да придобиеш Божественото - Небето.

Човек след смъртта е толкова красив, колкото повече е обичал Божествената Истина и е живял според нея.

Колкото човек живее един по-вътрешен живот, толкова по-съвършен е, а колкото по-съвършен е, толкова е по-красив.

Умрелият също копнее, желае, мечтае, мисли, размишлява, чувствава, обича и действа както преди - смъртта, то е също както да преминеш от едно място в друго - и той отнася всичко онова, което е притежавал със себе си.

По гласа на един, който говори, се схващат най-малките неща в неговите мисли и чувства. По тона нещата са свързани с чувствата, а по думите - с мисълта.

Човек, когато напуска света, си запазва цялата памет.

Да мислим духовно, значи да мислим разумно.

Колкото повече умът е откъснат от света, толкова повече той се издига в духовните и небесни неща.

Има хора, които трупат знание, но не развиват разумност.

Разумността се развива като се живее според Истината.

Ония, които имат Любов към Господа и ближния си, имат в себе си ангелска Разумност и Мъдрост и това е скрито в тяхната най-вътрешна същина.

Никой не бива изпълнен със знание, ако няма Любов към Доброто и Истината.

Една постъпка черпи своя живот от нашите мисли и желания. Постъпките са проявени желания и мисли.

Мисълта има сила дотолкова, доколкото произтича от желанието.

Наука, която е изпразнена от духовен живот, е духовна смърт.

Човек, чиято Любов е духовна и Божествена, отива на Небето. А онзи, чиято любов е физическа и светска, отива в ада.

Вярата не ползва човека, ако човек не е свързан с Божествената Любов.

След смъртта всеки отива там, където отговаря на неговата главна Любов. Когато пристигне там, той се чувства като у дома си.

Ония, които не се съчетават с неговата главна Любов, след смъртта се отстраняват от него.

Всеки след смъртта остава с онова, което най-много обича.

Човек след смъртта е такъв, каквато е неговата Любов, неговият стремеж.

Вярата, това е Любов към Истината.

Ония, които живеят в светската любов, не виждат Господа.

Ония, които живеят в светската любов, стават груби, тъмни, черни, деформирани. Ония, които живеят в Божествената Любов, изглеждат свежи, светли, красиви.

Ония, които живеят в Божествената Любов, стават разумни и мъдри, а ония, които живеят в светската любов, стават глупави и безумни.

Вътрешната същност на ония, които живеят в Божествената Любов, изглежда като Светлина - бликаща като пламък.

Вътрешната същина на човека се изявява видимо в

духовния свят, когато Господ пожелае

Светската любов помрачава вътрешното зрение.

Когато един зъл дух попадне на Небето, той започва да се задушавя, а ония, които живеят в Божествената Любов, дишат леко и живеят съвършено.

Божествената и духовната Любов правят Небето на човека.

Всички неща на ада са включени в светската и плътската любов.

Много хора, които са живели само с вяра, но с лош живот, са отишли в ада.

Това, което човек най-силно обича, му дава най-голяма радост.

Онзи, който живее в Истината, е ясновидец.

Ангелите във всяко нещо виждат Божественото, което веднага се влива в тях и ги произпъзва.

Истинското благословение се състои във вътрешната Святост.

Всички радости на Небето се втичат в тази Любов.

Злите духове се отличават по това, че те жадно се вълнуват когато се говори за външни неща и дават мал-

ко ухо за вътрешните

Външните неща прикриват вътрешните.

Да признаваш Божественото и да живееш порочно е все едно да не го признаваш.

На Небето знанията не се запаметяват, но се живеят.

Господ е предвидил всеки да обича онова, за което е надарен.

Не е знанието, което прави ангела ангел, а приложението, т.е. въплотяването на знанието.

Целият човек не е нищо друго, освен Любовта, която проявява.

Божественото, това е Истината, която учи човека как да живее, за да бъде спасен.

Животът не произтича от вярата, а от връзката на вярата с Любовта.

Вярата не може да съществува без своето начало - Любовта.

Желанието е самата същина на духовния живот на човека.

Прощаване на греховете пред смъртта няма.

Духовният човек е вътрешно отворен за Божественото и той бива ръководен от Господа - при все, че той не го съзнава.

Щом човек не е духовен, той не е и морален.

Мисълта, ако се насочи към Небето, тя става Божествена.

Човек, който вътрешно обича. Небето се насочва към него.

Живот, който води към Небето, не е оттегляне от света, но работа в света.

Духовният живот води към Небето.

Волята е духовното в човека.

Духовният човек е във връзка с ангелите.

Че светските хора са нечестни се вижда ясно в отвъдния свят, където е отнета всяка външност, а е разкрита неговата вътрешност, в която той живее.

На тези, които са действували честно и справедливо, поради зачитане на Божествените закони, като им се отнеме външната форма и останат само със своето вътрешно съдържание, действуват разумно, защото те са свързани с ангелите на Небето, които им предават своята Мъдрост.

Човек не трябва да раздава милостиня на бедните, ако сърцето му не го тегли към това.

Човек е такъв, каквато е неговата Любов, мисъл и вяра - които дават живот на всички негови външни дела.

Делата на човека произхождат от мислите и чувствата, те не са отделени от тях, а от тях образувани.

Всяко постижение е дело на вътрешния човек.

Бог е, Който премахва злините в човека.

Ангелският говор произтича от една по-вътрешна и дълбока мисъл.

Аз говоря с ангелите също както и с хората на земята.

Говорът на ангелите е духовен. Той е звучащо чувство и говореща мисъл.

Ангелите познават какъв е един човек само от тона на гласа му и от изговарянето на думите, което е неговият ум.

Езикът на ангелите съответства на чувството, което изтича от тяхната Любов.

Говорът на ангелите не действа само на слуха, а засяга и дълбочината на ума у онези, които го слушат.

Езикът на ангелите е тяхната дълбока вътрешна мисъл.

Ангелското чувство е Любов, а говорът - Мъдрост.

Ангелите могат да изразят с една дума и в един миг това, което човек и с хиляди думи не може да изрази.

Затова нещата в Небето видяни и чути са неизразими.

Когато ангелите говорят с човека, те не употребяват своя език, а неговия и така те двамата имат еднакви мисли.

Бог се е погрижил чрез ангелите да управлява човека, понеже той се е отделил от Небето.

Адът е съединение на злото с всичко фалшиво.

Докато човек има Истината в ума си и Доброто във волята си и ги прилага, той има Небето в себе си.

Докато има фалшивото в ума си и злото във волята си, той има адът в себе си.

Веднага след смъртта, душите отиват в тази област, която отговаря на съзнанието им.

Там душите еволюират, както и на земята.

След смъртта човек се изменя и започва да изразява

основния стремеж на неговата си природа.

Всеки човек по вътрешната си същина е дух, който се облича във физическо тяло, за да добие опитност и развие заложбите си.

Човешкият дух е носител на мислите, чувствата и желанията си - той ги запазва и след смъртта.

Висшето в човека е вход на Бога.

Във висшите небесни сфери отива след смъртта си този човек, който има възвишена духовна Любов, а онзи, който я няма, отива в нисшите сфери на невидимия свят на обучение.

Вътрешният живот на човека се състои от неговите мисли и чувства.

Говорът това е форма на звука. Звукът съответства на чувството, а говорът на мисълта.

Чувството звучи, а мисълта говори.

Чувството дава живот на говора. Чувството е вътрешната сила, която съответства на характера.

Истинският глас е топъл и богат с нюанси.

Музикалните инструменти отговарят на Божествени и духовни чувства.

Небесната песен е звучаща емоция.

Звукът е една модификация на чувството.

Нищо нечисто не може да влезе във вибрацията на слънчевата енергия.

Волята е самата същност на човека.

Божествената Любов е раят, а физическата е адът.

Всички неща във вселената имат отношение към Истината.

На ангелите е неприятно, ако Доброто се припише на тях.

Аурата на ангелите е така преизпълнена с Любов, че те въздействат най-дълбоко върху околните.

Ангелите могат да бъдат видяни само с очите на Духа.

Лицето се счита за показател на душата.

Хлябът означава всички видове храна.

Словото е Божествената Истина, която е в Господа.

Божествената Истина притежава вътрешна сила.

Мирът означава единение с Божественото (Небето).

26

Човек ще бъде съден според неговите мисли и чувства,
от които произлизат делата му.

Мислите и чувствата, които се излъчват от ангелите,
представяват брилянтна аура.

Съставител Елеазар Хараш

Моят разговор със Сбеденборг

- Кои са законите за връзка с висшите светове?
- Постоянното изучаване на живата Светлина.

- Какво е твоето мнение за Духа?
- Това е въпрос по който искам да мълча, това е Мистерия.

- Какво е твоето мнение за Любовта?
- Колкото повече Светлина придобива човек, толкова по-съвършено мнение ще има за нея.

- Каж ми една небесна мъдрост?
- Търси мистерията, постоянно разговаряй с Духа - питай, питай, питай...

- С какво се занимаваш?
- Както аз, така и ти сме във Вечното Училище.

Ом
Благодарност

ПОЯСНЕНИЕ НА ПЪРВИТЕ ЧЕТИРИ ГЛАВИ НА КНИГАТА "БИТИЕ"

1. Нито един смъртен не може да разбере от буквалния смисъл, че Писанието на Стария Завет съдържа в себе си Тайните на Небето и че всички тези тайни касаят въобще или поотделно Господ, Небето, Църквата, Вярата и всичко онова, което привидно се отнася само до външната страна на Юдейската Църква. При това навсякъде има вътрешен смисъл, недоловим зад външния, освен в малкото изречения, които Господ откри и изясни на Апостолите. Известно е, например, че Жертвоприношенията означават Господ, Земята Ханаанска и Ерусалим представят Небето, което затова е наречено небесен Ханаан, Ерусалим и Рай.

2. На християнския свят още е напълно неизвестно, че Словото в цялата си сложност, до най-малкия си щрих, представлява духовни и небесни същности; затова той се отнася небрежно към Стария Завет. Още по-малко може да е известно, че Словото, като Господне и изхождащо от Господа, не може да бъде дадено никъде, ако вътрешно не касае Небето,

Църквата и Вярата. Иначе не може да бъде наречено Слово Божие и да се каже, че съдържа в себе си живот.

Та откъде е животът, ако не от присъщото на живота, т. е. от това, което по принцип се отнася до Господа, който е самият живот? Затова всичко, което вътреш-

но не Го касае, не живее и нещо повече - всяка дума в Писанието, не отнасяща се до Него Самия, не е божествена.

3. Без такъв живот Словото е мъртво по буква, тъй като Словото е като човека, който бива Вътрешен и Външен, което е известно на християнството. Външното на човека, отделено от Вътрешното - това е тялото, мъртво; но Вътрешното е това, което живее и оживява Външното; Вътрешното на човека е неговата душа, така и Словото, взето в буквален смисъл, е също като тялото без душата.

4. Когато мисълта схваща само буквалния смисъл, никъде няма да се види, че този смисъл съдържа в себе си гореказаното. Буквално, от първите глави на Битие може да се узнае, че става дума за Сътворението на Света, за Едем, наречен Рай, и за Адам, първия създаден човек. Кой мисли другояче? Но по-нататък ще се окаже, че те съдържат в себе си тайни, неоткривани досега, и че първата глава на Битие в своя вътрешен смисъл тълкува новораждането на човека или възраждането му, и в частност Древната Църква по такъв начин, че и най-малката дума придобива значението на обвивка.

5. Ни един смъртен не може да знае, че това е така, ако не го знае от Господа; по тази причина ще обявя още в началото, че ми бе дадено по Божественото Милосърдие на Господа да живея постоянно, без прекъсване в обществото на Духове и Ангели, да слушам разговорите им и да говоря с тях, чувайки и виждайки по този начин неща поразителни, ставащи в този живот, неща недостигнали до знанието или представата на нито един човек. Там бях осведомен за раз-

личните видове Духове, за състоянието на душата след смъртта, за Ада или бедственото състояние на грешниците; за Небето или щастливото състояние на добрите и главно за Учението на вярата, признато по цялото Небе. Ще предам впоследствие с Божественото Милосърдие на Господа много неща по тези различни предмети.

КНИГА БИТИЕ" - ГААВА ПЪРВА

1. В начало Бог създаде небето и земята.

2. А земята беше пуста и неустроена; и тъмнина покриваше бездната; и Божият Дух се носеше над водата.

3. И рече Бог: Да бъде светлина. И стана светлина.

4. И Бог видя, че светлината беше добро; и Бог раздели светлината от тъмнината.

5. И Бог нарече светлината Ден, а тъмнината нарече Нощ. И стана вечер, и стана утро, ден първи.

6. И Бог каза: Да бъде простор посред водите, който да раздели вода от вода.

7. И Бог направи простора; и раздели водата, която беше под простора, от водата, която беше над простора; и стана така.

8. И Бог нарече простора Небе. И стана вечер, и стана утро, ден втори.

9. И Бог каза: Да се събере на едно място водата, която е под небето, та да се яви сушата;

и стана така.

10. И Бог нарече сушата Земя, а събраната вода нарече Морета; и Бог видя, че беше добро.

11. И Бог каза: Да произрасти земята крехка трева, трева семеносна и плодносно дърво, което да ражда плод, според вида си, чието семе да е в него на земята; и стана така.

12. Земята произрасти крехка трева, трева, която да дава семе, според вида си, и дърво, което да ражда плод, според вида си, чието семе е в него; и Бог видя, че беше добро.

13. И стана вечер, и стана утро, ден трети.

14. И Бог каза: Да има светила на небесния простор, за да разделят деня от нощта; нека служат за знаци и за показване времената, дните и годините;

15. и да бъдат за светила на небесния простор, за да осветляват земята; и стана така.

16. Бог създаде двете големи светила: по-голямото светило, за да владее деня, а по-малкото светило, за да владее нощта; създаде и звездите.

17. И Бог ги постави на небесния простор, за да осветляват земята,

18. да владеят деня и нощта, и да разделят светлината от тъмнината; и Бог видя, че беше добро.

19. И стана вечер, и стана утро, ден четвърти.

20. И Бог каза: Да произведе водата изобилно множества одушевени влечуги, и птици да хвърчат над земята по небесния простор.

21. И Бог създаде големите морски чудовища и всяко одушевено същество, което се движи,

които водата произведе изобилно, според видовете им, и всяка крилата птица според вида ѝ; и Бог видя, че беше добро.

22. И благослови ги Бог, казвайки: Плодете се, размножавайте се и напълнете водите в моретата; нека се размножават и птиците по земята.

23. И стана вечер, и стана утро, ден пети.

24. И Бог каза: Да произведе земята одушевени животни, според видовете им: добитък, влечуги и земни зверове, според видовете им; и стана така.

25. Бог създаде земните зверове според видовете им, добитъка - според видовете му, и всичко което пълзи по земята, според видовете му; и Бог видя, че беше добро.

26. И Бог каза: Да създадем човека по Нашия образ, по Наше подобие; и нека владее над морските риби, над небесните птици, над добитъка, над цялата земя и над всяко животно, което пълзи по земята.

27. И Бог създаде човека по Своя образ; по Божия образ го създаде; мъж и жена ги създаде.

28. И Бог ги благослови. И рече им Бог: Плодете се и се размножавайте, напълнете земята и обладайте я, и владейте над морските риби, над въздушните птици и над всяко живо същество, което се движи по земята.

29. И Бог рече: Вижте, давам ви всяка семеносна трева, която е по лицето на цялата земя и всяко дърво, което има в себе си плод на семеносно дърво; те ще ви бъдат за храна.

30. А на всичките земни зверове, на всичките въздушни птици, и на всичко, което пълзи по земята, в което има живот, давам всяка зелена трева за храна; и стана така.

31. И Бог видя всичко, което създаде; и, ето, беше твърде добро. И стана вечер, и стана утро, ден шести.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЪРВА ГЛАВА

6. Шестте Дни или Епохи, които са последователните Състояния на Възраждане на човека, се подреждат по следния начин:

7. Първо е Състоянието от детството до минутите, непосредствено предшестващи Възраждането, и то се нарича неопределено, пусто и тъмно. И първият успех, произведен по Господнето Милосърдие, е означен с Духа Божий, носещ се над водата.

8. Второто Състояние започва, когато се различи идващото от Господа от това, което произхожда от егоизма (egoism) на човека. Идващото от Господа в Словото се нарича Реликви (Reliquioe), и това основно са Познанията на вярата, придобити в детството. Те са скрити и не се появяват преди това състояние. Сега това състояние рядко минава без изкушения, неловкост, печал, от което плътското и светското, които са егоизма на човека, стихват и така да се каже, замират. По такъв начин присъщото на външния човек се отделя от присъщото на вътрешния човек.

Реликвите са във вътрешното и там са скрити от Господ за прилагането им в тази епоха.

9. Третото Състояние е Разкаянието; в него човек говори набожно и предано и прави добри и милосърдни дела; но това добро е безжизнено, защото той си мисли, че го прави сам по себе си. То е наречено крехка трева, после трева семеносна и накрая плодоносно дърво.

10. Четвъртото Състояние настъпва, когато човек бива докоснат от Любовта и озарен от Вярата; преди това речта му е била благочестива и е правил добро, но като следствие от изкушенията и объркването, а не по вяра и милосърдие, затова сега вярата и любовта пламват във вътрешния човек и се наричат двете Светила.

11. Петото Състояние е когато човек говори по вяра и оттук се утвърждава в истината и Доброто; напravenото от него тогава е оживено и се нарича морски риби и небесни птици.

12. Шестото Състояние е когато по вяра и оттук по любов се изразява истината и се прави добро; делата тогава се наричат одушевени същества и животни. Тогава вече човек започва да действа по любов и в същото време по вяра, става Духовен и се нарича Образ. Неговият живот се подхранва с наслада от това, което е присъщо на Познанията на вярата и Делата на Милосърдието, наречени негова храна; природният му живот пък се наслаждава на присъщото на тялото и чувствата; оттук е борбата, продължаваща до времето, когато любовта се възцарява и човек става небесен.

13. Не всички възраждащи се достигат това

състояние; някои, а днес по-голямата част, стигат само до първото състояние, други до второто, до третото, до четвъртото, до петото, рядко до шестото, и едва ли и един ще достигне до седмото.

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

14. В хода на това произведение, под Господ следва да се разбира единствено Господ. Спасителят на света Иисус Христос, и той е наречен Господ без друго наименование; по цялото Небе той е признат за Господ и е боготворен, защото Негова е властта над небето и земята. Това Той даже е повелил, казвайки: „Вие Ме наричате Учител и Господ; и добре казвате, защото съм такъв" (Йоан 13:13). И последователите му след Възкресението Го наричат Сам Господ.

15. По цялото Небе не познават друг Отец освен Господ, защото там той е само един, както Сам казва Той: „Аз съм пътят, истината и животът". Филип казва: „Покажи ни Отца". Иисус му отговаря: „Толкова време съм с вас и не познаваш ли ме, Филипе? Който е видял Мене, видял е Отца; как казваш ти: Покажи ми Отца? Не вярваш ли, че Аз съм в Отца, и че Отец е в мене? Вярвайте ми, че Аз съм в Отца и че Отец е в Мене" (Йоан 14: 6, 8, 9, 10. 11).

16. Стих 1. В начало Бог създаде Небето и Земята. Началото означава най-древните Времена, също както Денят на Древността и Денят на Вечността, изрази, срещани на различни места у Пророците. Началото означава също първото Време, когато човек се

възражда; тъй като тогава той се ражда изново и получава живот, оттук самото Възраждане е наречено Новото Сътворение на човека. Твори, Създава, Направи - почти навсякъде, където тези думи се намират в пророческите книги, означават с различни отсенки Възражда, както в Исая: „Всички, които се наричат с Моето име. Които сътворих за славата Си; Аз създадох всеки от тях. да, Аз го направих" (43:7). Затова Господ се нарича Изкупител, Създател от утробата, Деятел, също и Творец; в същия пророк: „Аз съм Господ, Светият ваш, Творецът израилев, ваш Цар" (43:15). И в Давид: „И люде, които ще се създадат, ще хвалят Господа" (Пс. 102:19). Пак при него: „Изпращаш ли Духа Си, те се създават; и подновяваш лицето на Земята" (Пс. 104:30). По-нататък ще се види, че Небето означава Вътрешния човек, а Земята - външния човек, до възраждането.

17. Стих 2. А Земята беше пуста и неустроена, и тъмнина покриваше бездната; И Божият Дух се носеше над водата. Човек до възраждането си се нарича Земя неустроена и пуста; той също е оприличен на земя (humus), на която не е засято никакво добро и истина. Неустроено е това, което е лишено от доброто. Пусто - това, което е лишено от истината и оттук Тъмнината е недостатъчната разумност и липсата на познания относно духовния и небесния живот. Такъв човек е описан от Господ в Еремия: „Защото Моите люде са безумни, не Ме познават; глупави чада са и нямат разум; мъдри са да вършат зло, но да вършат добро не умеят. Погледнах на земята и ето, тя беше пуста и празна; на небето - и нямаше светлината му" (4:22,23,25).

18. Лицето на бездната - това са Похотите на човека и след тях Неправдите, в които той цял е затънал; и тъй като в него няма никаква светлина, то той е като бездна или някакъв тъмен хаос; такова значение се придава на бездните и морските дълбини, пресушавани и опустошавани преди възраждането на човека, което е видно на различни места в Словото, като в Исая: „Събуди се както в древните дни, в отдавнашните родове! Не си ли ти, която си изсушила морето, водите на голямата бездна, и си направила морските дълбочини Път за преминаването на изкупените. Изкупените от Господа ще се върнат." (51:9,10,11) Такъв човек, при разглеждането му от Небето представлява черна маса, напълно лишена от живот. Самите тези изрази означават изобщо Опустошението на човека, за което често се говори в пророците и което предшества възраждането, защото преди човек да може да различи истината и да почувства доброто, всички възможни препятствия и съпротивления трябва да бъдат отстранени. Така старият човек трябва да умре, преди новият да е заченат.

19. Под Дух Божий се подразбира Благостта Господня. Казано е, че тя се движи, защото подобно на една квачка, тя сгрява скритото от Господа в човека, наречено в Словото Reliquioe. Това са познанията на истината и доброто, които никога не се появяват на бял свят преди външното да е било опустошено. Тези познания тук се наричат лицето на водата.

20. Стих 3. И рече Бог: Да бъде светлина. И стана светлина. Направена е първата крачка, когато човек започва да осъзнава, че съществуват добро и истина

от висш порядък. Напълно външните хора не знаят даже какво е това добро и какво - истина, защото те приемат за добро всичко, което е в зависимост от любовта им към себе си и от любовта към света, и за истина всичко, което благоприятства тази любов, не знаейки, че такова добро е зло, и такива истини - лъжа. Но когато човек е заченат отново, той започва тепърва да осъзнава, че неговото добро не е добро, а когато достигне висшата степен на озарение, той знае какъв е Господ, и че Господ е само добро и истина. Трябва да се знае какъв е Господ, тъй като Той Сам говори за това в Йоан: „Ако не повярвате, че съм това, което казвам, в греховете си ще умрете" (8:24). Казано е още в Йоан, че Господ е самото добро или живот, и самата истина или светлина, и че затова никакво добро и никаква истина не съществуват вън от Господа: „В начало бе Словото, и Словото беше у Бога, и Словото бе Бог. Всичко това чрез Него стана, и без Него не е станало нищо от това, което е станало. В Него бе животът и животът бе светлина на човеците. И светлината свети в тъмнината; истинската светлина, която осветлява всеки човек, идеше на света." (1:1,3,4,9)

21. Стих 4, 5. И Бог видя, че светлината беше добро; и Бог раздели светлината от тъмнината. И Бог нарече светлината Ден, а тъмнината нарече Нощ. Светлината нарекъл добро, защото е от Господа, Който е самото добро. Тъмнината е това, което до новото зачатие на човека е представлявало светлина, защото тогава злото е било добро и неправдата - истина, но тъмнината - това е егоизмът на човека, който остава. Всичко, което е от Господа, се оприличава на Деня. защото това е светлината, и всичко, което е от човешкия

егоизъм, се уподобява на Нощта, защото това е мрак. Това често се среща в Словото.

Стих 25. И стана вечер, и стана утро, ден първи. От казаното по-горе можем да видим, какво означава вечер и какво - утро.

Вечерта показва предходното състояние, защото то е време на сенките или на заблужденията и липсата на вяра. Утрото показва настъпващото състояние, защото то е време на светлина, или на истини и познания на вярата. Вечерта означава изобщо това, което е от егоизма на човека, а утрото това, което иде от Господа; както се казва в Давид: „Духът на Господа говори чрез мене, и словото Му дойде на езика ми. Бог Израилев рече, скалата Израилева ми говори; и ще бъде като утринната виделина, когато изгрява слънцето в безоблачна зора, като трева, що никне из земята от сиянието, което блясва след дъжд." (2 Цар. 23:2,3,4). Защото Вечер означава отсъствието на вяра, а Утро - присъствието на вяра. Пришествието на Господа в света се нарича Утро; Даниил нарича Вечер времето, когато е дошъл, защото тогава нямало никаква вяра: „И Светият каза ми: До две хиляди и триста вечери и утрини; тогава светилището ще се очисти" (8:14.26) Подобно на това, Утрото е прието в Словото за всяко Пришествие на Господа, така че тази дума означава ново творчество.

23. Няма нищо по-естествено в Словото от приемането на Деня за самото Време. Например в Исая: Денят Господен наближи, ето денят Господен иде. Затова ще разклатя небето, и земята от тресене ще се премести в деня на пламенната Ми ярост; и времето да стане това скоро ще дойде; дните му не ще се про-

дължат" (13:9,13,22). В същия пророк: „В оня Ден Тир ще бъде забравен за седемдесет години, колкото са дните на един цар" (23:15). Тъй като денят се приема за Времето, той също се приема и за състоянието по това време, както в Еремия: „Горко ни! защото преваля денят, защото се простират вечерните сенки"* (6:4). И в същия пророк: „Ако вие нарушите завета Ми за деня и завета Ми за нощта, тъй щото да не бъдат вече ден и нощ на времето си" (33:20,25). „Обнови дните ни както изпърво" (Плач. 5:21).

24. Стих 6. И Бог каза: Да бъде простор посред водите, който да раздели вода от вода. След като Духът Божий или Благостта Господня е дарила Познанията на истината и доброто, и е осветила, че има Господ и че Господ е самото добро и самата истина, и че няма добро и истина вън от Господа, тя е направила разлика между Вътрешния човек и Външния, и следователно, между Познанията, които са във вътрешния човек и науката, принадлежаща на външния човек. Вътрешният човек е наречен Простор, Познанията, които има вътрешният човек са наречени водите над простора, а научните начала на външния човек са наречени водите под простора. Преди своето възраждане човек не знае даже, че в него има вътрешен човек, а още по-малко, какъв е той; той мисли, че няма какво да се различава, защото потънал в плътското и светското, той затрупва там присъщото на вътрешния и прави от различни помежду си предмети тъмна смесица. За това е казано по-напред: да бъде простор посред водите и после: да раздели той водите между водите, а не да раздели водата между водите. Но за тях после е казано в стихове 7 и 8 следното: И

Бог направи простора; и раздели водата, която беше под простора, от водата, която беше над простора; и стана така. И Бог нарече простора Небе. Следователно, друго нещо, което възраждащият се човек забелязва, е началото на осъзнаването, че в него има Вътрешен човек, и че присъщи на Вътрешния човек са доброто и истината, които изхождат от самия Господ. Тъй както Външният човек, възраждайки се, мисли, че прави добро и изразява истината сам по себе си, затова, защото е такъв, той е подтикван от Господ към правене на добро и изразяване на истината сякаш под действието на своя егоизъм (egoism); затова отделянето на водите под простора става по-рано, а разделянето на водите над простора - след това. Небесна тайна е също, че човек е бил воден от своя егоизъм както чрез лъжливи чувства, така и чрез своите възжелания и бива обръщан от Господа към истинното и благото; и затова всички минути на Възраждането следват една след друга от вечерта към утрото, както от външния човек към вътрешния или както от земята към небето. Затова сега Просторът или Вътрешният човек, е наречен Небе.

25. Разширява Земята и разпростира Небето се явява тържествено изречение в пророците, когато става дума за Възраждането на човека, както в Исая: „Така казва Господ, изкупителят ти; Който те е създал в утробата: Аз съм Господ, Който извърших всичко; Който сам разпрострях небето и сам разстлах земята" (44:24). След това относно пришествието Господне той ясно казва: „Смазана тръстика няма да пречупи и замъждял фитил няма да угаси; ще постави правосъдие според истината", т. е. че той не уни-

щожава заблужденията и не гаси похотите наведнъж, но ни обръща малко по малко към истината и доброто. И после: „Така казва Бог, Господ, Който е направил небето и го е разпрострял, Който е разстлал земята с произведенията ѝ, Който дава дишане на хората, които са на нея и дух на тия, които ходят по нея" (42:3,5). Освен тези места има още много други в Словото.

26. Стих 8. И стана вечер, и стана утро, ден втори. Видно е от предходния стих 5, какво означават Вечерта, Утрото и Денят.

27. Стих 9. И Бог каза: Да се събере на едно място водата, която е под небето, та да се яви сушата; и стана така. Когато човек знае, че в него има вътрешно и външно, и че Истината и Доброто изхождат от Господа във вътрешното и чрез вътрешното във външното, макар това да не изглежда така, тогава истината и доброто, или Познанията на истинното и благото, които са в него, се съхраняват в паметта му и се отнасят към научните начала; защото всичко въведено в паметта на външния човек, било то природно, духовно или небесно, остава в нея като научно, и от нея се възпроизвежда от Господа. Тези познания са водите, събрани на едно място и наречени Морета; самият външен човек е наречен Суша и по-нататък Земя, както ще видим впоследствие.

28. Стих 10. И Бог нарече сушата Земя, а събраната вода нарече Морета; и Бог видя, че беше добро.

Водите въобще в Словото означават Познанията и Науката, а Моретата - тяхното събиране, както в Исая: „Защото земята ще се изпълни със знание за Господа, както водите покриват дъното на морето" (11:9). И в същия пророк относно липсата на позна-

нията и науката: „И водите ще изчезнат от морето, течението на водата ще пресекне и ще пресъхне, реките ще отмрат" (19:5,6). В Агея за новата Църква се казва: „Аз ще разтърся небето и земята, морето и сушата, ще разтърся всичките народи и отбраните неща на всички народи ще дойдат; и Аз ще изпълня този дом със слава" (2:6,7). И в Захарий по повод на възраждащия се човек: „То ще бъде единствен ден, познат само на Господа; ни ден, ни нощ; а привечер ще има виделина. И в оня ден живи води ще излязат из Ерусалим, половината им към източното море и половината им към западното море" (14:7,8). Описанието, дадено от Давид, е на човек в състояние на опустошение, който трябва да се възроди и да се поклони на Господа: „Господ своите си намиращи се във вериги не ще презре; Небесата и Земята ще Го възхвалят и Моретата и всичко, което се движи в тях". В Захарий Земята означава приемник: „Господ, Който простря небето и основа земята и образува в човека духа му" (12:1).

29. Стих 11, 12. И Бог каза: Да произрасти земята крехка трева, трева семеносна и плодоносно дърво, което да ражда плод, според вида си чието семе да е в него на земята; и стана така. Земята произрасти крехка трева, трева, която да дава семе според вида си, и дърво, което да ражда плод, според вида си. чието семе е в него; и Бог видя, че беше добро. Когато Земята или човекът е готов да получи от Господа небесните семена и да произведе някакво добро и някаква истина, тогава Господ възражда отначало нещо нежно, наречено крехка трева, след това нещо полезно, което се сее отново и е наречено семенна трева и накрая, някакво добро, което дава плод и е наре-

чено дърво плодоносно, чието семе да е в него според вида си. Възраждащият се човек отначало е такъв: той мисли, че прави добро сам по себе си, и изразява истината сам по себе си, докато вярно е това, че всяко добро и всяка истина са от Господа; затова мислещият, че действа сам по себе си, няма Живота на истинната вяра, който обаче може да придобие по-късно.

Той още не може да вярва, че това е от Господа, защото е в състояние на подготвяне за получаване на истинната вяра. Неодушевените предмети представляват това състояние, а Одушевените предмети - състоянието на Живота на вярата, който следва след това. Господ сам е благоволил да ни каже, че той е Сеячът, че неговото Слово е семето, и че човекът е Земята: (Матей 13:19,24,37,38,39, Марка 4:14,21 и Лука 8:1,16). В подобен смисъл Той казва също: „Божие царство е също както кога човек хвърли семе в земята; и спи и става нощ и ден; а как никне и расте, той не знае; земята сама по себе си произвежда първо ствол, после клас, подир това пълно зърно в класа" (Марка 4:26,27,28). Под Царството Божие се разбира цялото Небе, в по-малко универсален смисъл - истинната Църква Господня, а в особен смисъл - всеки, който е в истинната вяра или който се възражда за живота на вярата; такъв човек е наречен Небе, защото в него е Небето и Царството Божие, както Господ сам ни получава в Лука: „А Исус, попитан от фарисеите, кога ще дойде Божие Царство, в отговор им каза: Божие царство не иде така, щото да се забелязва; нито ще рекат: ето тук е! или: там е! защото ето. Божие царство е всред вас" (17:20,21). Такава е третата степен на Възраждане на човека, това е неговото разкаяние,

което върви както и другите от сянката към светлината, от Вечерта към Утрото, затова е казано в стих 13: И стана вечер, и стана утро, ден трети.

30. Стих 14, 15, 16, 17. И Бог каза: Да има светила на небесния простор, за да разделят деня от нощта; нека служат за знаци и за показване времената, дните и годините; и да бъдат за светила на небесния простор, за да осветляват земята; и стана така. Бог създаде двете големи светила: по-голямото светило, за да владее деня, а по-малкото светило, за да владее нощта; създаде и звездите. И Бог ги постави на небесния простор, за да осветляват земята. Невъзможно е да се разбере добре какво представляват големите Светила, ако не се знае отначало каква е Същността на вярата и после, каква е нейната прогресия в раждащите се отново. Самата Същност и Живот на вярата - това е сам Господ, защото който не вярва в Господа, не може да има живот, както Той Сам казва в Йоан: „Който вярва в Сина, има вечен живот; а който не слуша Сина няма да види живот, но Божият гняв остава върху него" (3:36). Постепенността на вярата протича така при раждащите се отново: отначало в тях няма никакъв живот, защото живот не се придобива в Злото и Лъжата, но в Доброто и Истината, след това те получават от Господ живот чрез Вярата: първо чрез Вярата на Паметта, която е Вяра научна, после чрез Вярата на разумността, която е Вяра интелектуална, и накрая чрез Вярата на Сърцето, която е Вяра на Любовта и спасението. Научната и интелектуалната Вяра са представени от стих 3 до стих 13 като предмети неодушевени; Вярата, оживена от Любовта, е представена от стих 20 до стих 25 като одушевени предмети.

Затова сега се говори за Любовта и после за Вярата, които са наречени Светила; Любовта е по-голямото Светило, владеещо над деня, а Вярата, изхождаща от Любовта, е по-малкото Светило, владеещо над нощта; и тъй като те съставляват едно, за тях се говори в единствено число: да бъде, а не да бъдат. Любовта и Вярата за Вътрешния човек са като Топлината и Светлината за Външния плътски човек; затова едното се изобразява чрез другото. Вследствие на това казват, че Светилата са поставени на небесния простор, т. е. във Вътрешния човек; по-голямото Светило в неговата Воля и по-малкото в неговия Ум, но те се явяват във волята и в ума като едно цяло, както Слънчевата светлина в предметите. Благостта на самия Господ действа на волята с любовта и на ума с истината и вярата.

31. На различни места в пророците става ясно, че големите Светила означават Любовта и Вярата и че са наречени Слънце, Луна и Звезди, както в Езекиил: „И когато те угася, ще покрия небето и ще помрача звездите му, ще покрия слънцето с облак и луната няма да свети със светлината си; ще помрача над тебе всичките небесни светила и ще туря тъмнина на Твоята земя" (32:7,8). На това място се говори за фара, на и за Египет, от които в Словото се подразбират Чувственото и Научното начало. С това се посочва, че те са угасили любовта и вярата с чувствеността и науката. В Исая: „Ето денят Господен иде, за да запустят земята, защото небесните звезди и съзвездия не ще дадат светенето си; слънцето ще потъмнее при изгряването си, и луната не ще сияе със светлината си" (13:9,10). В Иоил: „Защото иде денят Господен, ден тъмен и мъглив; земята се тресе пред тях, небето трепери,

слънцето и луната потъмняват, и звездите оттеглят светенето си" (2:2,10). Когато става дума за пришествието Господне, за просветлението на народите, следователно на новата Църква и в частност на всеки, който е в тъмнината и който получава светлината и се възражда, Исая казва: „Стани, свети защото светлина дойде за тебе; защото ето, тъмнина ще покрие земята и мрак народите; а над тебе ще осияе Господ, народите ще дойдат при светлината ти и царете при блестящата ти зора. Господ ще ти бъде вечна светлина, слънцето ти няма вече да залезе, нито ще се скрие луната ти; защото Господ ще ти бъде вечна светлина „(60.1,2,3,19,20). В Давид: „Господ с мъдрост направи небесата, простря земята върху водите; направи големи светила, Слънце, за да владее деня и Луна и звезди, за да владеят нощта" (Пс. 136:5-9). И пак там: „Хвалете Господа, слънце и луно, хвалете Го, всички светли звезди, хвалете Го, Небе на небесата и води, които сте над небесата (148:3,4). На всички тези места Светилата означават Любовта и Вярата; и тъй като Светилата представлявали и означавали Любов и Вярa в Господа, било повелено в Юдейската Църква да се пали светилник без прекъсване от вечерта до утрото, защото всичко, повелено в тази Църква, било предзнаменувано от Господа. Така е казано за този Светилник: „И ти заповядай на Израелтяните да ти донасят чисто дървено масло за осветление, за да горят винаги светилата. В шатъра за срещане, пред завесата, която е пред плочите на свидетелството, Аарон и синовете му да ги нареждат да горят от вечер до заран пред Господа" (Изход 27:20,21). Сега ще ви покажа, чрез Божественото Милосърдие на Господа, че

Светилата означават Любовта и Вярата, които Господ запалва, и те светят във Вътрешния човек, и чрез вътрешния - във външния.

32. Любовта и Вярата отначало са наречени големи Светила, след това Любовта - по-голямо Светило и Вярата - по-малко Светило. И казва се за Любовта, че тя ще владее над деня, и за Вярата, че ще владее над нощта. Тъй като това представляват Тайни, които в днешно време са особено непроницаеми, то Божественото Милосърдие на Господа ми позволи да ги открия. Те са особено непроницаеми в днешното скончание на дните, защото сме достигнали Края на века и почти няма Любов, а следователно и Вярата, както сам Господ предсказа в Евангелистите с тези изрази: „слънцето ще потъмнее, луната няма да даде светлината си, звездите ще паднат от небето и небесните сили ще се разклатят" (Матей 24:29). Слънцето тук е Любовта, която е помрачена. Луната е Вярата, която не дава повече светлина. Звездите - това са Познанията на вярата, които падат от небето и които са силите и могъществата на небесата. Прадревната Църква не признавала друга вяра, освен самата Любов; Ангелите небесни също не признават друга вяра, а само изхождащата от Любовта; понеже в небесата не се дава друг живот, освен живота на Любовта, оттук блаженството е толкова голямо, че не може да бъде описано, и не може да бъде обхванато от никаква човешка представа. Тези, които са в Любовта, любят с нея Господа от дълбините на сърцето; но те знаят, говорят и посочват, че всяка любов и следователно, всеки живот, са присъщи на самата Любов и затова щастието се получава единствено от

Господа, както и че самите те не притежават и най-малката частица любов, живот и щастие. В Преображението Голямото Светило и Слънцето означават също, че Господ е Този, от който излиза Любовта, защото: „лицето му светна като слънцето, а дрехите му станаха бели като светлината" (Матей 17:2). Лицето означава съкровената вътрешност, а Дрехите - изхождащото от съкровеното, по такъв начин Слънцето или Любовта представляват божествеността на Господа, а Светлината или Мъдростта, изхождаща от Любовта - неговата Човечност.

33. Всеки добре знае, че не съществува изобщо живот без никаква Любов и няма друга радост, не произлизаща от Любовта; но каквато е Любовта, такъв е и животът, и такава е радостта. Ако се отдели любовта или което е същото - желанието, тъй като то е производно на любовта, то мисълта мигновено ще се прекрати и би настанала смърт. Това ми бе дадено да узная от живия опит. Любовта към себе си и любовта към света имат нещо подобно на живот, и нещо подобно на радост, но тъй като са напълно противоположни на истинната Любов, състояща се в това, да любиш Господа повече от всичко и ближния си като себе си, то ясно е, че те не са Любов, а ненавист; защото колкото повече някой обича себе си и света, толкова повече ненавижда ближния си и следователно, Господа; затова истинската Любов е Любов към Господа, истинският живот е животът на любов към Господа и истинската радост е резултатът от този живот. Истинската Любов не може да бъде друга освен единствена, също и животът, и той трябва да бъде единен; отгук произтичат истинските радости и истинските благополучия,

както при ангелите в небесата.

34. Любовта и Вярата не могат никога да бъдат разделени, защото те представляват едно цяло; затова Светилата са взети като едно и е казано: да има Светила на Небесния Простор. Позволено ми е да предам относно това поразителни неща. Небесните Ангели, само защото Господ ги поддържа в такава Любов, са посредством тази Любов в Познанията на вярата, в такъв живот и в такава светлина на ума, че едва ли може да се създаде за това представа. Обратно, духовете, знаещи всичко, което се отнася до учението на Вярата, но нямащи Любов, пребивават в живот така хладен и в такъв сумрак, че не могат даже да се приближат до първия вход към небесата, без да побягнат назад. Някои казват, че вярват в Господа, но не живеят както той поучава; тях Господ посочва в Матей: „ Не всеки, който ми казва: Господи! Господи! ще влезе в небесното царство, но който върши моята воля. В онзи ден мнозина ще ми рекат: Господи! Господи! не в Твоето име ли пророкувахме" и т. н. (7:21,22). Следователно, тези, които са в Любовта, са също така и във Вярата и в небесния живот, но не и тези, които казват че вярват, а нямат живот на Любов. Животът на Вярата без Любов е като Слънчевата Светлина без топлина, както бива зиме, когато нищо не расте и вехне и замира; но Вярата от Любовта е като Слънчевата Светлина напролет, когато всичко расте и цъфти, защото Слънчевата топлина предизвиква узряване. Същото е и с небесните и духовните, представени в Словото, предмети, които са в света и на земята. Липсата на Вяра и Вярата без Любов също са уподобени от Господ на зима; говорейки за свършека

на света в Марка, той казва: „При това молете се да не стане това зиме, защото през ония дни ще бъде скръб небивала досега" (13:18,19). Бягството - това е последното време на всеки човек, когато умира; зимата - това е животът без всякаква любов, дните на скръб представляват нещастното състояние в този живот.

35. Човек притежава две способности - Воля и Разум: когато Разумът управлява Волята, то тези две способности съставляват един дух (mentem) и образуват, следователно, един живот; защото тогава човек прави това, което желае, мисли за него и го прилага в действие; но когато Разумът е в противоречие с Волята, както бива с тези, които казват че вярват, а живеят противоположно на вярата, тогава единството на духа силно се раздвоява: една част се стреми към небето, другата тегли към ада, и тъй като волята съставлява всичко, то целият човек би се хвърлил в ада, ако Господ не би го пожалил.

36. Отделящите Вярата от Любовта даже не знаят, какво е Вярата. Размишлявайки за Вярата, някои знаят само, че това е чистата Мисъл, други - че това е Мисълта за Господ, и много малко, че това е Доктрината на Вярата; но Вярата не е само Познание или Признание; тя преди всичко е Подчиняване на всичко, което тя предписва. Първото правило, което тя преподава и което трябва да се спазва, е да любиш Господ и ближния. Неизпълняващият тази заповед няма Вярата, на което Господ учи така ясно, че се изключва всяко съмнение. Първата от всички заповеди е: „Слушай, Израилю, Господ нашият Бог е един Господ! Да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце, с цялата си душа, с всичкия си ум и с всичката

си сила. А ето втората подобна на нея заповед: Да възлюбиш ближния си като себе си. Друга заповед по-голяма от тия няма" (Марка 12:29-35). И в Матей Той нарича това предписание Първата и Велика Заповед и казва, че в нея са Законът и Пророците. Законът и Пророците означават универсалното Учение на Вярата и цялото Писание.

37. Казано е че Светилата ще бъдат, за да служат за знаци и за показване на времената, дните и годините. Макар в буквален смисъл да не става ясно, че в тези изрази са заключени тайни, въпреки това те са така много, че е невъзможно да се открият сега; ще се ограничи само да съобщя, че изменението на състоянието на духовните и небесните неща е оприличено тук на изменението на състоянието на дните и годините. Измененията на дните следват от утрото към пладне и от пладне към вечерта, след това се връщат към утрото след нощта. Изменението на годините следва подобно на това от пролетта към лятото, от лятото към есента, и се завръщат към пролетта, преминавайки зимата. Оттук са вариациите на топлината и светлината, после и на плодородието на земята. Тези вариации са уподобени на изменението на духовните и небесните неща. Без тези изменения на състоянието и вариациите животът би бил еднообразен и следователно, празен; не биха могли да бъдат разбрани и различени, а още по-малко осъзнати, доброто и истината. Ето кое Пророците наричат Наредби, както в Еремия: „Така казва Господ, Който дава слънцето за светлина денем и нарежда луната и звездите за светлина нощем. Ако изчезнат тия наредби отпред Мене, тогава и израилевото потомство ще престане"

(31:35,36). И в същия Пророк: „Така казва Господ: Ако не съм поставил завета си за деня и нощта, и ако не съм определил наредбите за небето и за земята" (33:25). Ще изложи това с Божественото Милосърдие на Господа в гл. VIII (стих 22 Битие).

38. Стих 18. Да владеят деня и нощта, и да разделят светлината от тъмнината; и Бог видя, че беше добро. Денят - това е Доброто, а нощта - Злото. Затова доброто се нарича делата на деня, а злото - делата на нощта. Светлината е истината, а тъмнината е лъжата, както поучава Господ в Йоан: „и човеците обикнаха тъмнината повече от светлината; но който постъпва според истината отива към светлината" (3:19,21).

Стих 19. И стана вечер, и стана утро, ден четвърти.

39. Стих 20. И Бог каза: Да произведе водата изобилно множества одушевени влечуги и птици да хвърчат над земята по небесния простор. Само след като големите Светила са запалени и поставени във Вътрешния човек, и Външният получава от това светлина, човек започва да живее; до този момент едва ли може да се каже, че той е живял, защото Доброто, правено от него, той е мислел, че прави от само себе си, и Истината, изразена от него, е мислел, че изразява сам по себе си; от това, че човек сам по себе си е мъртъв и в него няма нищо освен зло и лъжа, става ясно, че всичко, направено от самия него е дотолкова лишено от живот, че той даже не може да направи в своя егоизъм добро, което да е добро вътре в себе си. Че човек не може ни да мисли добро, ни да желае добро, ни следователно, да прави добро вън от Господа, всеки може да види в Учението на Вярата, защото Господ казва в Матей: „Сеячът на доброто семе е Човешкият

Син" (13:37). Доброто може да бъде само от Господа, единственият извор на доброто, както казва той в Лука: „Никой не е благ, освен един Бог" (18:19). Още повече че, когато Господ призовава човека към живот и го възражда, отначало му позволява да мисли така, защото тогава човек не може да разбира и да се държи другояче към вярването и схващането, че всяко добро и всяка истина изтичат от самия Господ. През цялото време, докато той мисли така, неговата Истина и Добро наподобяват крехка Трева, после Трева семеносна и накрая плодоносно Дърво, всичко безжизнено; но сега когато той е оживен от Любовта и Вярата и мисли, че Господ твори в него всичкото Добро, което той прави, и цялата Истина, която произнася, той се сравнява първо с водните Влечуги, с Птиците, летящи над земята и после с Животните - с всичко, което е оживено и наречено живи души.

40. Влечугите, произведени от водата, означават Научното начало, принадлежащо на Външния човек, а Птиците - Разсъдъчното, Рационалното и Интелектуалното начала, които се отнасят до Вътрешния човек. Че Влечугите във водата или рибите означават научното, е видно в Исая: „Защото когато дойдох, нямаше никой; със смърянето си изсушавам морето, обръщам реките в пустиня; рибите им се вмирисват, умирайки от жажда, от нямане вода. Аз обличам небето с мрак" (50:2,3). Това се вижда още по-ясно в Езекиил. Когато Господ описва новия храм и въобще, новата Църква и човека, принадлежащ на Църквата или възродения, защото всеки възроден човек е Храм Господен, той се изразява така: „Тогаваше Господ ми рече: Тая вода изтича откъм източната

страна, слиза към полето и се влива в морето; и когато се излее в морето, водата му ще се издери. И всяко одушевено, с което морето изобилства, ще живее на всичките места, дето би отишла тая пълна река, и там ще има твърде голямо множество риба по причина, че тая вода е дошла там, и че водите на морето са се изцерили; понеже дето отиде реката, всичко ще живее. И рибари ще стоят край нея от Енгади до Енеглаим, там ще простират мрежите си; рибите им ще бъдат твърде много по видовете си, като рибите на голямото море" (47:8,9,10). Рибарите от Енгади до Енеглаим с прострени мрежи означават поучаващите природния човек в Истината на Вярата. Че Птиците означават Рационалното и Интелектуалното, често се вижда в пророците, както в Исая: „Който зове хищна птица от изток и от далечна земя мъжа на намерението си" (46:11). В Еремия: „Погледнах и ето, нямаше човек, и всичките небесни птици бяха избягали" (4:25). В Езекиил: „На високата Израилева планина ще го посада и то ще изкара клончета, ще дава плод, и ще стане великолепен кедр; под него ще обитават всички птици от всякакъв вид, под сянката на клоните му ще живеят" (17:23). И в Осия, където става дума за новата Църква или за възродения човек: „В оня ден ще направя за тях завет, с полските зверове, с небесните птици и със земните гадини" (2:18). От това само, че Господ сключва нов съюз с тях, всеки може да види, че дивият Звяр не означава диво животно, и Птицата не означава птица.

41. Всичко, което е от егоизма на човека, не притежава никакъв живот в себе си, и на вид изглежда твърдо като кост и черно; но всичко, идващо от Господа

има живот и съдържа в себе си духовното и небесното; на вид то е като нещо човечно, имащо живот, и може да е невероятно, но съвсем не по-малко истинно това, че всяка дума, всяка идея и най-малка мисъл на Ангелския дух са надарени с живот. Затова изхождащото от Господа има Живот в себе си, има Вяра в Самия Него, и то е представено като жива душа; тогава то е в телесна форма, означена тук с думите: движещо се и пълзящо; но тези неща са още тайна за човека. Говорим за тях по единствената причина, че става дума за живата душа и за това, което се движи.

42. Стих 21. И Бог създаде големите морски чудовища и всяко одушевено същество, което се движи, които водата произведе изобилно, според видовете им, и всяка крилата птица според вида ѝ; и Бог видя, че беше добро. Рибите, както беше казано, означават научното, оживено тук чрез Вярата от Господа и следователно, живо. Китовете означават научното, взето в общ смисъл, чрез което съществуват научните схващания в частен смисъл. Нищо не се дава в универсален смисъл, без да бъде под някакво общо значение, за да съществува и подпомага. Китовете се споменават понякога в Пророците и означават научното, прието в общ смисъл. Фараонът, Царят на Египет, представляващ мъдростта или човешкия ум, т. е. въобще науката, е наречен големия Кит, както в Езекиил: „Ето, аз съм против тебе, Фараоне, египетски царю, великото чудовище, (Китът), което лежиш в сред реките си, което си рекло: Реката ми е моя; аз я направих за себе си" (29:3). И на друго място: „дигни плач за египетския цар Фараон и кажи му: Уподобил си се на млад лъв между народите, но си като чудови-

ще в моретата; и устремил си се в реките си и мътиш водите с нозете си" (32:2). С това се означават желанието да влязат в тайнствата на вярата посредством науката, т. е. сами по себе си. В Исая: „В оня ден Господ с лютия, и великия, и якия Си нож ще накаже левиатана, бързия змей и левиатана, извиващия се змей, и ще убие чудовището, което е в морето" (27:1). Да убие Китовете в морето означава непознаването на най-общите неща. В Еремия: „Навуходоносор, Царят Вавилонски, ме изяде, смаза ме, направи ме празен съд, погълна ме като чудовище, напълни корема си с моите сладки неща и мене оттласна" (51:34). Той също така погълнал Познанията на вярата, които тук са представени като сладки неща, както Китът погълнал Йона. Китът се счита за тези, които владеят общите начала на Познанията на вярата, каквато е науката, и които постъпват така.

43. Стих 22. И благослови ги Бог, казвайки: Плодете се, размножавайте се и напълнете водите в моретата; нека се размножават и птиците на земята. Всичко, носещо в себе си живот от Господа, се плоди и размножава изобилно. Докато човек живее в тялото, това не му се струва да е така, но в този живот той се поражда от изумление. Да се плоди в Словото се отнася за това, което е от любовта, а да се размножава - за това, което е от вярата. Плодът от Любовта има семе, с което се размножава. Благословието Господне също означава в Словото плодовитостта и размножаването, защото и едното и другото произвежда той.

Стих 23. И стана вечер, и стана утро, ден пети.

44. Стих 24, 25. И Бог каза: Да произведе земята

одушевени животни, според видовете им: добитък, влечуги и земни зверове, според видовете им; и стана така. И Бог създаде земните зверове според видовете им, добитъка според видовете му и всичко, което пълзи по земята, според видовете му; и Бог видя, че беше добро. Човек, както земята, не може да произведе нищо добро, без да получи предварително семената на Познанията на вярата, чрез които той би знаел в какво да вярва и какво трябва да прави. Свойството на разума е да разбира Словото, а свойството на Волята - да го изпълнява. Да разбираш Словото и да не го привеждаш в действие - това е да казваш, че вярваш, но ни най-малко да живееш според вярата; такъв човек разделя тези две способности, разкъсва своя дух (mentem) и е наречен от Господ Безумен: „И тъй, всеки, който чуе тия мои думи и ги изпълнява, ще се уподоби на разумен човек, който е построил къщата си на канара; и всеки, който чуе тези думи и не ги изпълнява, ще се уподоби на неразумен човек, който построи къщата си на пясък" (Матей 7:24,26). Присъщото на Разума е означено, както бе показано, чрез Влечугите, които произвежда водата и чрез Птицата над земята и по небесния простор; присъщото на Волята тук е означено с одушевените животни, които произвежда земята, това, което пълзи и накрая, земните Зверове.

45. Живелите в древните времена така обозначаваха присъщото на разума и присъщото на волята. Оттук в Пророците и постоянно в Писанието на Стария Завет различните видове животни представляват чрез себе си нещо подобно. Животните са два вида: лоши, които са вредни и добри, които са кротки.

Злото, което е в човека, е обозначено с лошите животни, като мечките, вълците, кучетата; доброто пък е обозначено с кротките животни като телците, овцете и агнетата. Тук, понеже хората трябва да бъдат възродени, се привеждат добрите и кротките животни, означаващи чувствата на любовта. Низшите предмети, близки до плътта, са наречени земни животни - те са Страстите и Похотите.

46. На много места в Словото може да се види, че Животните означават Чувствата в човека, лошите у злите и полезните у добрите. Така е в Езекиил относно Възраждането: „Защото ето, Аз съм за вас и ще се обърна към вас, и вие ще бъдете обработвани и засявани. И ще заселя върху вас много човечи и животни, които ще нарастнат и ще се наплодят; и ще ви населя както бяхте по-напред, и ще ви сторя по-голямо добро, отколкото в началото. (36:9,11). В Иоил: „Не се плашете, полски животни, защото пасищата на целината поникват" (2:22). В Давид: „Дотолкова бях избезумял и не разбирах, бях като скот пред Тебе" (Пс. 73:22). В Еремия: „Ето, идат дни, казва Господ, когато ще насея Израилевия дом и Юдовия дом с човешко семе и с животинско семе; така ще бдя над тях за да градя и да насаждам" (31:27,28). Това е за Възраждането. Зверове също означават Чувства. Така в Осия: „В оня ден ще направя за тях завет с полските зверове, с небесните птици и със земните гадени" (2:18). В Йов: „И не ще се уплашиш от земните зверове, защото ще имаш спогодба с камъните на полето; и дивите зверове ще бъдат в мир с тебе" (5:22,23). В Езекиил: „И като направя с тях завет на мир, ще премахна лютите зверове от земята, така що-

то овцете Ми ще живеят безопасно в пустинята" (34:25). В Исайя: „Полските зверове ще ме прославят, защото давам вода в пустинята" (43:20). В Езекиил: „Всичките небесни птици правеха гнезда в клончетата му; и всичките полски животни раждаха под клоновете му; а под сянката му живееха всичките големи народи" (31:6). Тук се говори за Асириец, който означава духовния човек и се сравнява с Едемската градина. В Давид: „Хвалете Господа, всички ангели негови; хвалете Господа от земята, вие морски чудовища; плодовити дървета; зверове и всички животни, и влечуги, и крилати птици (Пс. 148:2,7,10). Тук се споменават същите предмети: китове, плодносно дърво, див звяр, животно, влечуго и птица; ако те не означаваха, че в човека има живот, то не бихме могли никога да кажем, че славят Господа. В пророците има различие между полезните Животни и дивите земни Зверове, и между полските животни и дивите полски зверове. Към праведностите се отнасят имената на Животните, така праведниците, които са близо до Господа, се означават с животни в Езекиил и в Йоан: „И всичките ангели стояха около престола и около старците и четирите животни; и паднаха на лицето си пред престола, та се поклониха Богу" (Откр. 7:11). „И двадесетте и четири старци и четирите животни паднаха, та се поклониха на Бога" (Откр. 19:4). Тези, на които трябва да бъде проповядвано Евангелието, са наречени също твари, защото трябва да се сътворят отново: „Идете по целия свят и проповядвайте благовестието на всяка твар" (Марка 16:15).

47. Тези две изречения заключват в себе си тайните на Възраждането; в първото изречение е казано:

Да произведе земята одушевени животни, добитък и земни зверове; и във второто в обратен ред: Бог създаде земните зверове и после добитъка, защото човек действа някак си сам по себе си. възраждайки се и даже впоследствие, докато не стане небесен; по такъв начин Възраждането започва от Външния човек и продължава до Вътрешния; затова тук порядъкът е друг и външното предшества.

48. Сега от гореказаното е установено, че Състояние Пето съществува, когато човек говори по Вяра, присъща на Разума и оттук се убеждава в Истината и Доброто; произведеното от него тогава е одушевено и означено като морски Риби и Птици небесни. Също така е установено, че Шестото Състояние съществува, когато според Вярата, присъща на Разума, и според Любовта, присъща на Волята, той изразява истината и прави добро. Произведеното от него тогава е наречено Живо същество и Животни. И защото тогава той започва да действа от Любов, и в същото време по Вяра, той става Духовен Човек и се нарича Образ. За това ще говорим сега.

49. Стих 26. И Бог каза: Да създадем човека по Нашия образ, по Наше подобие; и нека владее над морските риби, над небесните птици, над добитъка, над цялата земя и над всяко животно, което пълзи по земята. Господ се явявал като човек на първобитните хора на Прадревната Църква, с които той говорил. Много може да се предаде за тези хора, но сега още не е време; затова те наричали с името Човек само Него Самия и изхождащото от Него. Колкото до тях, то само осъзнатото от тях като прието от Господа, т. е. всяко Добро на Любовта и всяка Истина на Вярата, те

признавали за идеци от Човека, защото това изхождало от Господа. Отгук в Пророците под Човек и под Син Човешки се подразбира във външен смисъл Господ, а във вътрешен смисъл Мъдростта и Разума, и после всеки възроден човек, както в Еремия: „Погледнах на земята и, ето, тя беше пуста и празна; на небето, и нямаше светлината му. Погледнах и ето, нямаше човек, и всичките небесни птици бяха избягали" (4:23,25). В Исая, където Човек във вътрешен смисъл означава възроден и във външен смисъл - Самия Господ: „Така казва Господ, Светият на Израиля и неговият Създател: Аз създадох земята и сътворих човека на нея, Моите ръце разпростряха небето, Аз дадох заповеди на цялото му множество" (45:11,12). Затова Господ бил виждан от Пророците като човек. В Езекиил: „И над простора, който бе върху главите им, се виждаше подобие на престол, наглед като камък сапфир, и върху подобие на престола имаше подобие наглед като човек, седящ на него на високо" (1:26). Той бил видян от Даниил под името на Сина Човешки или Човека, което е едно и също: „Гледах в ношните видения и ето, един като човешки син идеше с небесните облаци и стигна до Древния по дни и доведоха го пред Него. И Нему се даде владичество, слава и царство, за да му слугуват всичките племена, народи и езици. Неговото владичество е вечно владичество, което няма да премине и царството Му е царство, което няма да се разруши" (7:13,14). Господ даже често се нарича Син Човешки или Човека, и той предсказва, както в Даниил, Своето Пришествие в Славата: „като видят Човешкия Син, идещ на небесните облаци със сила и голяма слава"

(Матей 24:30). Облаците небесни означават буквалния смисъл на Писанието; Могъществото и Славата - вътрешния смисъл, касаещ изключително Господа; в този Смисъл също е указано неговото Царство във всички хора и във всеки един от тях. от което се явява Могъществото и Славата.

50. Невъзможно е да се каже всичко, което хората на Древната Църква са разбирали под Образ Господен. Човек съвършено не знае, че бива управляван от Господа посредством Ангелите и Духовете, и че при всеки човек има най-малко два Духа и два Ангела. Съобщаването на човека със света на Духовете става чрез Духовете и съобщаването с Небето - чрез Ангелите. Без това съобщаване посредством Духовете със света им и посредством Ангелите с Небето, и следователно, посредством Небето с Господа, човек не би могъл да живее. Животът му напълно зависи от това съединение; ако Духовете и Ангелите се отдалечат, той би загинал мигновено. Докато човек не е възроден, той се насочва по съвсем друг способ, отколкото когато е възроден. Когато той още не е възроден, злите духове при него така преобладават, че Ангелите, макар и да присъстват, могат да го ръководят само дотолкова, доколкото да не затыне в крайно нещастие, и малко по малко го обръщат (*flectere*) към някакво благо, използвайки собствените му похоти, за да го доведат до доброто и заблужденията в чувствата му, за да го върнат към правдата. Тогава той се съобщава със света на Духовете посредством Духовете, които са при него, но не се съобщава с Небето, защото злите духове господстват, а ангелите само го отвращават. Когато вече е възроден, то Ангелите господстват и му внуша-

ват всячески доброто и истината, така както ужас и боязън от всяка лъжа и зло. Ангелите го насочват, но само като изпълнители, сам Господ управлява човека посредством Ангелите и Духовете, и тъй като на това служат Ангелите, то отначало е казано в множествено число: Да създадем човека по нашия Образ, но тъй като Той винаги сам управлява и разполага, то в следващия стих е казано в единствено число: Бог създаде човека по Своя образ. Същото това Господ ясно казва в Исая: „Така казва Господ, изкупителят ти, който те е образувал в утробата: Аз съм Господ, Който извърших всичко, който сам разпротрях небето и сам разстлах земята" (44:24).

51. Що се касае до Образа, то Образ не е Подобие, но той е по подобие, затова е казано: Да създадем човека по Нашия Образ, по Наше подобие, Духовният Човек е Образ, Небесният Човек е Подобие. В тази глава се разглежда Духовния Човек, в следващата - Небесния. Духовният Човек, който е Образ, е наречен от Господ Син на светлината, както в Йоан: „Който ходи в тъмнината, не знае къде отива. Докле имате светлината, вярвайте в светлината, да бъдете Синове на светлината" (12:35,36). Той също е наречен Приятел: „Вие сте ми приятели, ако вършите онова, което ви заповядвам" (Йоан 15:14). Но Небесният Човек, който е Подобие, е наречен Син Божий, както в Йоан: „А на ония, които Го приеха, даде право да станат Божи чада, сиреч на тия, които вярват в Неговото име; които се родиха не от кръв, нито от плътска похот, нито от мъжка похот, но от Бога" (1:12,13).

52. Докато човек е Духовен, неговата власт се простира от Външния до Вътрешния човек, както е ка-

зано тук: Ще владеят над морските риби, над въздушните птици и над всяко живо същество, което се движи по земята; но когато той стане Небесен и прави добро по Любов, то неговата власт се простира от Вътрешния човек към Външния; така Господ в Давид изобразява Самия Себе си и в същото време Небесния човек, който е Негово подобие: „Поставил си го господар над делата на ръцете Си; всичко си подчинил под нозете му; всичките овце и говеда, още и животните на полето, въздушните птици, морските риби и всичко, що минава през морските пътища" (Пс. 8:6,7,8). Първо тук се говори за животните, после за Птиците, по-нататък за морските Риби, защото Небесният човек преуспява чрез Любовта, присъща на волята му; съвсем другояче е при Духовния човек, тогава рибите и птиците, които означават разума, присъщ на Вярата, са споменати първи, а животните - след това.

53. Стих 27. И Бог създаде човека по Своя образ; по Божия образ го създаде. Думата Образ тук е употребена два пъти, защото Неговият Образ означава Вярата, присъща на Разума и Образът Божий - Любовта, присъща на Волята, която в Духовния човек следва след Вярата, докато в Небесния човек тя предшества.

54. Мъж и жена ги създаде. Хората от Древната Църква много добре знаели, какво трябва да разбират във външен смисъл под Мъж и Жена; но когато вътрешният смисъл на Словото бил изгубен за техните потомци, то погинала и тази тайна. Съпружествата били техните най-големи радости и най-сладки наслаждения. Те ги сравнявали с всичко, което може-

ло да се уподоби с тях, за да се осъзнае чрез това блаженството на брака; защото те били вътрешни хора и намирали удоволствие само във вътрешното; разглеждали външното само с очи, а насочвали мисълта си към това, което то означавало; така че външното им служило само като възможност за представяне на вътрешното, и чрез вътрешното на небесното и Господа, Който бил за тях всичко и следователно за представянето на Небесния Брак, защото те съзнавали, че щастието на техните съпружества произхожда оттам. Затова в Духовния Човек те нарекли Разума Мъжко начало, а Волята - Женско, и когато тези две способности действали съзвучно, то те казвали, че това е Брак. От тази Църква произлязло станалото тържествена формула название на Самата Църква, заради нейната любов към доброто, Дева, Девственица, като: Девата на Сион, Девата на Ерусалим и също така Съпругата. (Виж по този предмет следващата глава, стих 23 и глава III, стих 15).

55. Стих 28. И Бог ги благослови. И рече им Бог: Плодете се и се размножавайте, напълнете земята и обладайте я, и владейте над морските риби, над въздушните птици и над всяко живо същество, което се движи по земята. От това, че Древните хора наричали Съпружеството съчетание на Разума и Волята или на Вярата и Любовта, те наричали Плодене, всичко, което това Съпружество произвеждало - Добро и Размножение всичко, което то произвеждало с Истината. Същото е и в Пророците, както в Езекиил: „И ще заселя върху вас много човеци и животни, които ще нарастнат и ще се наплодят; и ще ви населя както бяхте по-напред, и ще ви сторя по-голямо добро, от-

колкото в началото; и ще познаете, че Аз съм Господ. И ще направя да ходят по вас човеци, народът ми Израилев" (36:11,12). Тук човек означава духовния човек, който също е наречен Израил; с древността означават Прадревната Църква, с начало - Древната Църква след потопа. Размножението, като израз на отнасящото се към истината, предшества плоденето, изразяващо доброто, защото се говори за възраждащия се, а не за възродилия се. Когато има съчетание между Разума и Волята или между Вярата и Любовта, то човек е наречен от Господ венчан: „Няма вече да се наричаш оставен, нито ще се нарича вече земята ти пуста; но ще се наричаш благоволение Мое е в него, и земята ти венчана; защото Господ благоволи в тебе и земята ти ще бъде венчана" (Исайя 62:4). Оттук плодовете, изхождащи от Истината, са наречени синове, а плодовете, произхождащи от Доброто - дъщери, което се вижда често в Словото. Земята е пълна, когато има много истини и добро, защото когато Господ благославя и пророкува, т. е. когато Той действа, доброто и истината нарастват необикновено много, както казва Той самият: „Небесното царство прилича на синапово зърно, което човек взе и го пося на нивата си; което наистина е по-малко от всичките семена, но когато порасте, е по-голямо от злаковете и става дърво, така щото небесните птици дохождат и се подслоняват по клончетата му" (Матей 13:31,32). Синаповото зърно това е доброто на човека, преди той отново да е станал духовен, то е по-малко от всичките семена, защото тогава човек мисли, че прави доброто сам по себе си; той прави сам по себе си само зло, но тъй като се намира в състояние на възраждане, то

известна част е добро, но то е по-малко; затова когато вярата се съедини с любовта, то се увеличава, то е знак, накрая, когато съчетанието е станало, то става дърво, и тогава птиците небесни, които тук са Истината или интелектуалността, вият гнезда в клоните му, което означава научното начало. Духовният човек се намира в борба, както и във времето, когато става духовен, затова е казано: покорявайте земята и владейте.

56. Стих 29. И Бог рече: Вижете, давам ви всяка семеносна трева, която е по лицето на цялата земя и всяко дърво, което има в себе си плод на семеносно дърво; те ще ви бъдат за храна. Небесният човек намира удоволствие единствено в духовното, и като пригодно за неговия живот, то е наречено духовна храна; така природният човек намира удоволствие в природните неща, и тъй като те принадлежат на неговия живот, са наречени храна, това е преимуществено знанието. Тъй като става дума за духовния човек, то неговата духовна храна е описана чрез семеносната трева, плодносно дърво и въобще е наречена дърво, даващо семе; неговата природна храна е описана впоследствие.

57. Семеносната трева е всяка Истина, отнасяща се към действието (usus), плодното дърво - това е Доброто на вярата, плодът е това, което дава Господ на небесния човек, но семето, от което е плодът, е това, което той дава на духовния човек, затова е казано: дърво, което има в себе си плод, ще ви бъде за храна. В следващата глава, където става дума за небесния човек, ще стане ясно, че неговата храна е представена като плод на дърво; тук аз само ще приведа думите Господни в Езекиил: „А край реката, по бреговете ѝ от

двете страни, ще растат всякакви видове дървета за храна, чиито листа няма да вехнат, нито плодът им да оскъдее; всеки месец ще раждат нов плод, по причина, че водата, която ги пои, изтича из Светилището; и плодът им ще бъде за храна, а листът им за изцеление" (47:12). Водата, изтичаща из Светилището, означава Животът и Милосърдието Господне, Който е Светилище, Плодът - Мъдростта, служеща за храна, Листът - умът, служещ за действието, посочено като изцеление. В Давид се вижда, че духовната храна е изобразена като трева: „Господ е пастир мой, няма да остана в нужда. На зелени пасбища ме успокоява, при тихи извори ме завежда" (Пс. 23:1,2).

58. Стих 30. А на всичките земни зверове, на всичките въздушни птици, и на всичко, което пълзи по земята, в което има живот, давам всяка зелена трева за храна; и стана така. Тук е описана неговата природна храна; природното му начало е означено със земните зверове и въздушните птици, на които зеленчукът и зелената трева са дадени за храна. Давид се изразява така както за тази, така и за другата храна, както за природната, така и за духовната: „Правиш да никне трева за добитъка и зеленчук за употреба на човека, за да изважда храна от земята" (Пс. 104:14). Добитъкът е тук вместо земните зверове и небесните птици, които се споменават в стихове 11 и 12 на този псалм.

59. Ето защо зеленчукът и зелената трева са единствената храна на природния човек: докато човек се възражда и става духовен, той е в постоянна борба, поради това Църквата Господня се нарича войнстваща; отначало е необходимо похотите да бъдат

успокоени, защото целият човек се явява една сложна съвкупност от страсти и заблуждения. Когато той се възражда, неговите похоти не могат да бъдат унищожени мигновено; това би било същото, като да се унищожи целият човек, тъй като той още не е придобил другия живот. По тази причина лошите духове остават дълго време при него, за да възбуждат неговите похоти, и с това средство те с безкрайни способности биват победени; това е така, за да може Господ да ги измени в добро, и човек да може да се прероди. По време на борбата лошите духове, хранещи закореняла ненавист към всичко добро, т. е. към всичко, което е любов и вяра в Господа; защото само те са благи и истинни, и имат в себе си вечния живот. Тези лоши духове предоставят на човека само храна, уподобена на зеленчук и зелена трева, но Господ му дава подобна семеносна трева и плодово дърво, съдържаща се в спокойствието и мира, с техните наслаждения и радости, и той му я дава навреме. Ако Господ не охраняваше човека във всяка минута, даже в най-малката от всички минути, то той веднага би погинал; защото в света на духовете цари такава смъртна ненавист към всичко, което е от любовта и вярата в Господа, че не може да се опише. Мога да обявя със сигурност, че това е така, защото вече няколко години, макар и облечен в тяло, аз се намирам в този живот с Духовете; бил съм оръждаван от лоши, даже най-зли с хиляди от тях, позволяваше им се да разливат отровата си и да вилнеят около мен по всевъзможни способности, но не можеха да докоснат ни един мой косъм, защото бях пазен от Господа. От този многогодишен опит аз бях осведомен превъзходно за света на духо-

вете и за това, което става там, едновременно за борбата, която възраждащите се трябва непременно да издържат, за да придобият блаженството на вечния живот. Но тъй като от това общо обяснение човек не може да се проникне от знание дотолкова, че да повярва напълно, то по-късно по Божественото Милосърдие на Господа ще изложи подробности по този предмет.

60. Стих 31. И Бог видя всичко, което създаде; и ето, беше твърде добро. И стана вечер, и стана утро, ден шести. В предходните стихове бе казано само добро, а тук твърде - добро, защото присъщото на вярата става едно с присъщото на любовта, така че се осъществява съпружество на духовното с небесното.

61. Духовното е всичко, касаещо познанията на вярата, а небесното - всичко, касаещо любовта към Господа и към ближния.

Едното се отнася към мислителната способност на човека, другото - към неговата воля.

62. Времето и Състоянието на Възраждане на човека въобще и в частност са разделени на шест и са наречени Дни на сътворението, защото възраждането протича в човека постепенно, отначало слабо, после прогрессирайки до шестия ден, когато човек става Образ.

63. През цялото това време Господ постоянно се бори за него против злото и неправдата, и тази борба го утвърждава в истината и доброто. Времето на борбата е време в което Господ твори. Затова Възродилият се е наречен в пророците Дело на пръстите Божи. Няма покой докато Любовта не стане главна действаща сила; тогава борбата престава. Успешната работа

на съединяването на вярата с любовта е наречена твърде добра, защото Господ изразява чрез нея своето подобие. В края на шестия ден злите духове се отделят, добрите заемат тяхното място и човекът се въвежда в Небето или в Небесния Рай, за който става дума в следващата глава.

64. Ето вътрешният смисъл на Словото: неговият съкровен живот не прозира никъде в буквалния смисъл. Тайните са така многочислени, че цели томовете няма да са достатъчни, за да се развият; тук приведох малко количество от тях, но те могат да докажат, че в тази глава става дума за Възраждането, и че то се движи от Външния човек към Вътрешния. По такъв начин ангелите прозряват Светото Писание, те съвършено не познават буквалния му смисъл, дори не знаят значението и на една дума, а още по-малко имената на страните, градовете, реките и лицата, които така често се срещат в историческите и пророческите книги. Те имат само представа за това, което се означава с тези думи и имена. За тях Адам в Рая - това е Прадревната Църква, и то даже не Църквата, но вярата на Прадревната Църква в Господа. Ной е Църквата, съществуваща у потомците на Древната и продължаваща до времето на Авраам. Авраам съвсем не е човек, живял под това име, но Вярата на Спасението, която той предзнаменувал; същото е и с останалите имена. По този начин духовните и небесните предмети се схващат съвършено абстрактно и независимо от думите и имената.

65. Някои духове, възнесени до първия вход в небето, когато четях Словото, разговаряха оттам с мен и ми казаха, че те не улавят ни най-малко думи или

букви, а само тяхното значение в техния най-близък до вътрешния смисъл. А това, което е изразено, било така прекрасно, следвало в такъв порядък и им действало така, че те го нарекли Слава.

66. Въобще, в Словото има четири различни стила. Първият стил е съществуващият в Древната Църква. Способът на изразяване на хората от тази епоха бил такъв, че говорейки за неща земни и светски, те мислели за духовните и небесните предмети, които означавали; тях те излагали в някои серии исторически, за да им придадат повече живот, и това им доставяло най-живо удоволствие. В този стил Анна пророчествала, казвайки: „Говорете силно, силно; нека нещо древно да излезе от вашите усти" (I Цар.). Тези праобрази са наречени в Давидгатанки от древността (Пс. 78:2,3,4). От потомството на Працърквата Мойсей е извлякъл казаното от него за Сътворението, за Едемската градина, до времената на Авраам. Вторият стил е историческият; това е стилът на Мойсей от Авраам, и по-нататък книгите на Осия, Съдии, Самуила и Царствата. Историите, съдържащи се в тези книги, са станали така, както са предадени в буквален смисъл, но във вътрешния си смисъл те включват в себе си нещо съвсем различно. По-късно ще говоря за това по Божественото Милосърдие на Господа. Третият стил е на Пророческите стихове, роден от стила на Древната Църква, който е бил доста почитан. Той не винаги е привидно исторически, както най-древния стил, той е разнообразен и едва понятен, но в неговия вътрешен смисъл най-дълбоките тайни се сплитат помежду си в дивен порядък. Тези тайни се отнасят до Външния и Вътрешния човек, до някои

Състояния на Църквата, на самото Небе и съкрове-
ността Господня. Четвъртият стил е стилът на
Давидовите Псалми, заемащ място между стила на
пророците и обикновения разговорен стил. Там в ли-
цето на Давид като Цар във вътрешен смисъл се под-
разбира Господ.

ГЛАВА ВТОРА

67. Божественото Милосърдие на Господа ме да-
ри с познание на Вътрешния Смисъл на Словото, зак-
лючващо в себе си най-дълбоки тайни, които никога до
днес не е познавал, и които не би познал, не знаейки
това, което става в бъдещия живот, защото най-често
за това става дума във Вътрешния смисъл на Словото,
предава и обхваща него самото; бе ми позволено да от-
крия видяното и чутото от мен в продължение на ня-
колко години вече, откакто ми бе дарено да бъда в об-
ществото на Духовете и Ангелите.

68. Много хора, знам това, ще кажат, че е невъз-
можно, живеейки телесно, да се разговаря с Духовете
и Ангелите, че това са фантазии; едни ще кажат, че ис-
кам да ги измамя, други - нещо друго, но всички тези
мнения не ще ме спрат, защото аз видях, чух и
почувствах.

69. Човек е сътворен от Господа така, че да може
в телесния си живот да говори с Духовете и Ангелите,
както и е ставало в Древните времена; защото той е ед-
но с тях, по тази причина, че е дух, облечен с тяло; но
тъй като с течение на времето хората потъвали в плът-

ското и светското, дотам, че вече за нищо друго не се грижели, то пътят за общуване бил закрит; обаче в същата минута, в която плътското, в което човек е потопен, е отстранено, пътят на общуване се отваря и тогава човек е сред Духовете и приобщава живота си към техния.

70. Тъй като ми е позволено да открия чутото и видяното от мен в продължение на няколко години, ще кажа отначало, как човек възкръсва, или как от телесния живот той влиза във вечния живот. За да се уверя в това, че хората живеят след смъртта, ми бе дадено да говоря и беседвам не ден или седмица, но месеци и почти година с много от тия, които познавах в техния земен живот; говорих и беседвах с тях както и в света. Те особено се удивляваха на това, че по време на земния си живот са били в такова съмнение, мислейки че няма да живеят след смъртта, и че голяма част от другите също мислят така, макар че като минат едва няколко дни след разрушаването на тялото, настъпва друг живот, защото той е продължение на предишния.

71. Но тъй като тези тайни биха били откъслечни и неуместни, ако се отнесат към текста на Светото Писание, то ми бе дарено с Божественото Милосърдие на Господа, да ги съединя в известен порядък и даже да ги изложа в началото и в края на всяка глава.

72. Следователно, позволено ми е да предам в края на тази глава, как човек възкръсва из мъртвите и се въвежда във вечния живот.

КНИГА БИТИЕ - ГААВА ВТОРА

1. Така се свършиха небето и земята и цялото тяхно воинство.

2. И на седмия ден, като свърши Бог делата, които беше създал, на седмия ден си почина от всичките дела, които беше създал.

3. И благослови Бог седмия ден и го освети, защото в него си почина от всичките си дела, от всичко, което Бог беше създал и сътворил.

4. Това е произходът на небето и на земята при сътворението им във времето, когато Господ Бог създаде земя и небе.

5. А никакво полско растение още нямаше на земята и никаква полска трева не беше още поникнала; защото Господ Бог не беше дал дъжд на земята и нямаше човек, който да обработва земята;

6. но пара се издигаше от земята, та напояваше цялото лице на земята.

7. И Господ Бог създаде човека от пръст из земята, и вдъхна в ноздрите му жизнено дихание; и човекът стана жива душа.

8. И Господ Бог насади градината на изток, в Едем и постави там човека, когото беше създал.

9. И Господ Бог направи да произраства от земята всяко дърво, що е красиво на глед и добро за храна, както и дървото на живота в сред градината и дървото на познаване доброто и злото.

10. И река изтичаше от Едем да напоява градината, отгдето се разклоняваше и стана четири главни реки.

11. Името на едната е Фисон; тя е, която обикаля цялата Евилатска земя, гдето има злато.

12. И златото на оная земя е добро; там има още бделий и ониксов камък.

13. Името на втората река е Гион; тя е, която обикаля цялата Хуска земя.

14. Името на третата река е Тигър; тя е, която тече на изток от Асирия. А четвъртата река е Ефрат.

15. И Господ Бог взе човека и го засели в Едемската градина, за да я обработва и да я пази.

16. И Господ Бог заповяда на човека, казвайки: От всяко дърво в градината свободно да ядеш;

17. но от дървото за познаване доброто и злото, да не ядеш от него; защото в деня, когато ядеш от него, непременно ще умреш.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ВТОРА ГЛАВА

73. Когато човек от Мъртъв, какъвто е бил, е станал Духовен, то от Духовен става Небесен, за което говорим сега (Ст. 1).

74. Небесният Човек е Седмият ден, в който Господ си почива (Ст. 2,3).

75. Познавателната и Рационалната способности са описани като растенията и тревата, които излизат от земята, оросени от парата (Ст. 5,6).

76. Неговият живот е описан като вдъхване на жизнено дихание (Ст. 7).

77. След това неговата интелектуалност е обозначена от Едемската градина на изток. Дърветата в тази градина, красиви на глед, са Прозренията на Истината, а дърветата, добри за храна, са Прозренията на Доброто. Дървото на живота е Любовта; дървото на познаване доброто и злото е Вярата (Ст. 8,9).

78. Реката в градината е Мъдростта; нейните четири разклонения представляват: първото - Доброто и Истината; второто - познаването на всичко, присъщо на доброто и истината или на любовта и вярата; третото - Разсъдъкът; четвъртото - Науката; първите две са достойни на вътрешния човек, а вторите две - на външния човек; всички те изхождат от мъдростта, а мъдростта - от Любовта и Вярата в Господа.

79. Небесният човек има подобна градина, но тъй като всичко се предзнаменува с тази градина от Господ, то на него е дадено само да се ползва от това, а не да я притежава като своя.

80. Той може посредством прозренията, изхождащи от Господа, да познае, какво е добро и какво истина, но не му е позволено да познава това сам по себе си или по светски, нито да разбулва тайните на вярата посредством чувствения опит или науката, които разрушават небесното му начало (Ст. 16,17).

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

81. В тази глава става дума за Небесния Човек, докато в предишната говорихме за човека, който от Мъртъв, какъвто е бил, става духовен; но тъй като не е добре известно какво е духовен човек и какво - Мъртъв човек, то за да покажа различията между тях, ще предам с няколко думи състоянието на всеки от тях. Първо, Мъртвият човек признава за истина и добро само плътското и светското и това обожава. Духовният човек признава Истината и Доброто като духовно и небесно, но само поради вярата, а не по любов. Небесният човек вярва и прозира Истината и Доброто на духовното и небесното, и не признава друга вяра освен изхождащата от любовта, която направлява неговите действия. Второ, целите на Мъртвия човек се насочват само към плътския и светския живот, на него не е познато какво е вечния живот, какво е Господ, а ако знае за това, не вярва. Целите на Духовния човек са насочени към вечния живот, и следователно, към Господ. Целите на Небесния човек имат за предмет Господ и следователно, Неговото Царство и вечния живот. Трето, Мъртвият човек в борбата почти винаги е побеждаван; когато не се бори. злото и неправдата го завладяват, той е роб. Веригите му са външни: възпира го само страха от закона, от загубата на живота, на имуществото, ползата и доброто име. Духовният човек се бори, но винаги побеждава. Връзките, които го управляват, са вътрешни и се наричат веригите на съвестта. Небесният чо-

век не се бори; ако злото и лъжата го обсадят, той ги презира и затова е наречен Победител; в него няма видими управляващи го връзки, той е свободен; връзките му са невидимата същност на интуитивното схващане на доброто и истината.

82. Така се свършиха небето и земята и цялото тяхно войнство. Тези думи означават, че човек сега е станал духовен в такава степен, че той е Шестия ден. Небето е неговата вътрешност, човешкото, а Земята - неговата външност, тяхното войнство са любовта, вярата и познанията, означени преди това с големите Светила и Звездите. От много изречения на Словото в предишната глава става ясно, че Небето означава Вътрешния човек, а Земята - Външния човек; може да се прибави казаното от Исая: „Ще направя човек да е по-скъп от чистото злато, да! хората да са по-скъпи от ефирското злато. Затова ще разклатя небето, и земята от тресене ще се помести" (13:12,13). И на друго място: „А си забравил Господа, Създателя си, Който разпростря небето и основа земята; турих словата си в устата ти и те покрих в сянката на ръката Си, за да устроя небето, да основа земята" (51:13,16). От тези изречения следва, че небето и земята са употребени за означаване на човека. Тук става дума за Древната Църква, но вътрешното значение на Словото е такова, че всичко казано за Църквата, се прилага и за всеки член на Църквата; кой не би станал член на Църквата, когато сам е Църква? Храм Господен не може да бъде това, което означава храмът, който означава Църквата и Небето. Затова Древната Църква се нарича в частност Човек.

83. Когато човек стане Шестият ден, то е казано,

че небето и земята са свършени и цялото тяхно воинство, защото тогава Вярата и Любовта съставляват едно, а когато те са едно, то не Вярата или духовното, а Любовта или небесното започват да превишават, т. е. човек става небесен.

84. Ст. 2 и 3. И на седмия ден, като свърши Бог делата, които беше създал, на седмия ден си почина от всичките дела, които беше създал. И благослови Бог седмия ден и го освети, защото в него си почина от всичките си дела, от всичко, което Бог беше създал и сътворил. Небесният човек е Седмият ден, и тъй като Бог е действал в него в продължение на шест дни, той е наречен Негово Дело, и защото тогава борбата се прекратява, се казва, че Господ си почина от всичките си дела. Затова Седмият ден бил осветен и наречен заради почивката събота (шабас), по такъв начин човек бил създаден и сътворен. Това е очевидно от самите изрази.

85. Че небесният човек е Седмият Ден, и че този ден бил осветен и наречен Събота заради почивката, тук не са открити тайни, по тази причина, че въобще е било неизвестно, какво е небесен човек, че много хора не за знаели какво е духовен човек, и вследствие на това незнание било невъзможно да бъде смесен с небесния човек; когато между тях съществува голямо различие.

(Виж номер 81). Що се отнася до седмия ден и до обозначението на небесния човек със седмия ден, то произлиза от това, че Сам Господ е Съботата, както казва той: „така щото Човешкият Син е господар и на съботата" (Марка 2:27). Това означава че той е Самият Човек и Самата Събота. Заради Него Царството му на

небесата и на земята е наречено Събота или вечен Мир и Покой. Най-древната Църква, за която се говори тук, е била в сравнение със следващите църкви, събота Господня. Всяка Църква, изследваща съкровеността Господня, също е Събота; същото е и с всеки възроден, когато става небесен, защото той е подобие на Господа и шест дни се е борил и работил. Това е било представено в Юдейската Църква с шестте дни на работа и със седмия, който е Събота; тъй като всичко установено в тази Църква било Първообраз на Господ и Неговото Царство; същото било представено и като Ковчег, когато той шествал и когато оставал в покой; шествието в пустинята означавало борбата и изкушенията, а спирането - състоянието на мир, заради което Мойсей казал, когато Ковчегът тръгвал: „Стани, Господи, и да се разпръснат враговете ти, и да побягнат отпред Тебе ония, които Те мразят" и когато Ковчегът спирал: „Върни се, Господи, при десетките хиляди на Израилевите хиляди" (Числа 10:35,36). Мирът на небесния човек е представен като съботата в Исайя: „Ако отдръпнеш ногата си в събота, за да не върши своята воля в светия Ми ден, и наречеш съботата наслада, свята на Господа, почитаема, и Го почиташ като не следваш в нея своите си пътища, и не търсиш своето си удоволствие, и не говориш своите си думи, тогава ще се наслаждаваш в Господа и аз ще те направя да яздиш по високите места на земята и ще те храня в наследството на баща ти Якова" (58:13,14). Небесният човек е такъв, че той не действа по собствено желание, но по благото желание на Господа, което тогава представлява негово желание; по този начин той се наслаждава на вътрешен мир и щастие, изразени тук с

думите: възнесен по високите места на земята; в същото време външното спокойствие и удоволствие са означени с: ще те храня в наследството Яковово.

86. Когато духовният човек, приключил шестте дни, започне да става небесен, той се нарича Вечер на Съботата, което е представено в Юдейската Църква с освещението на Съботата от Вечерта. Небесният човек е Утрото; за него ще говорим скоро.

87. Небесният човек е съботата или покоя, защото борбата е прекратена, когато човек стане небесен; злите духове се отделят и добрите се приближават, също както и Ангелите небесни; в тяхното присъствие не могат да остават зли духове, те избягват далече. И тъй като човек не се е борил сам, но за него се е борил сам Господ, казано е че Бог си почина.

88. Когато духовният човек стане небесен, той е наречен дело Божие, защото Господ сам се е борил за него; той го е сътворил, създал и направил и затова тук се казва: Бог в седмия ден свърши делата си, и два пъти: той си почина от всичките си дела. Човекът често бива наричан в Пророците дело на ръцете и пръстите на Господа, както в Исая, където се говори за Възродения: „Така казва Господ, Светият на Израиля и неговият Създател: допитвай се до Мене за бъдещето; за синовете Ми и за делото на ръцете Ми заповядайте Ми. Аз създадох земята и сътворих човека на нея; Аз, Моите ръце разпротряха небето, аз дадох заповеди на цялото му множество. Защото така казва Господ, Който сътвори небето, той Бог, Който създаде земята, направи я и я утвърди, Който не я сътвори пустиня, но я създаде, за да се населява. Аз съм Господ и освен Мене няма друг Бог" (45:11,12,18,21).

От това става ясно, че новото сътворение или възраждането е дело на самия Господ. Разликата между думите: сътворява, прави, създава, е достатъчно добре посочена в този параграф на Исая: „Който сътвори небето, създаде земята и я утвърди" (45:18). И пак в него: „Всички, които се наричат с Моето име, които сътворих за славата Си, Аз създадох всеки от тях, Аз го направих" (43:7). Също и в миналата глава и в тази (стих 5): Бог си почива от всичките си дела, от всичко, което беше създал и сътворил. Тези думи във вътрешен смисъл представят винаги различни идеи, също както Господ е наричан Творец, Създател и Деятел.

89. Стих 4. Това е произходът на небето и на земята при сътворението им във времето, когато Господ Бог създаде земя и небе. Произходът на небето и земята са формации на небесния човек. Че става дума за неговото образуване, е очевидно от всичко казано в следващите стихове, например, че никаква трева още не беше поникнала, защото нямаше човек, който да обработва земята, че Господ Бог създаде човека, а после Всяко животно и всяка небесна птица, макар че в предишните глави се говори за тяхното създаване. Тук се говори за друг човек. Това става ясно, защото за първи път сега се употребява израза Господ Бог, докато в предишните глави, където се говори за духовния човек, се употребява само израза Бог. Също и от това, че сега се говори за засята земя (Humus) и за полето, а преди се говореше само за земята. Ако в този стих небето е поставено пред земята, а после земята пред небето, то причината за това преместване е в това, че земята означава външното, а небето - вътрешното на-

чало на духовния човек, в който преобразованието започва със земята, или от външното, но тук се говори за небесния човек и се започва с вътрешното или от Небето.

90. Стих 5 и 6. А никакво полско растение още нямаше на земята и никаква полска трева не беше още поникнала; защото Господ Бог не беше дал дъжд на земята и нямаше човек, който да обработва земята; но пара се издигаше от земята, та напояваше цялото лице на земята (humus). Под полско растение и полска трева се подразбира въобще производимото от Външния човек. Земята е Външното на духовния човек; земята - humus, както и полето са Външното на небесния човек, дъждът, наречен после пара, означава тишината на покоя, когато се прекратява борбата.

91. Без да се познава състоянието на човека, когато той от духовен става небесен, не е възможно да се открият дълбоките тайни, заключени във всичко приведено тук. В духовния човек Външният човек още не иска да се покори на Вътрешния и да му се подчинява, следователно, се води борба; когато той стане небесен, външният човек започва да се подчинява на вътрешния, борбата се прекратява и настъпва спокойствие (виж номер 87). Това спокойствие е представено като дъжд и като пара, защото с тази пара Вътрешното оросява и умива Външното. Това спокойствие, изхождащо от Мира, произвежда полските растения и полската трева, които в частност са рационалното и научното начала на небесно-духовния произход.

92. Невъзможно е Външният човек да познае спокойствието и мира, докато не се прекрати борбата и

тревогата, произведени от страстите и заблужденията. Състоянието на Мир е така приятно, че надминава всяка представа за щастие. То е не само прекратяване на борбата, но то е живот, извор, който във вътрешния свят действа в такава степен ва външния човек, че не може да се опише. Тогава се раждат истините на вярата и доброто на любовта, извличащи своя живот от удоволствията на Мира.

93. Състоянието на небесния човек, надарен със спокойствието на мира, зарадван от дъжда и освободен от робството на злото и лъжата, е описано така от Господ в Езекиил: „И като направя с тях завет на мир, ще премахна лютите зверове от земята, така щото те ще живеят безопасно в пустинята, и ще спят в горите. Ще направя тях и местата около хълма Си за благословение; и ще изпращам дъжда на времето му, дъжд на благословение ще бъде. Полските дървета ще дават плода си, и земята ще даде производението си; и те ще бъдат в безопасност в земята си и ще познаят, че Аз съм Господ, когато строша оковите на хомота им и ги освободя от ръката на ония, които са ги поробили. И вие. човеци, сте Мои овце, овцете на пасбището Ми, и Аз съм ваш Бог" (34:25,26,27,31). В Осия е казано, че това ще стане на Третия ден, който в Словото има същото значение, както и Седмият: „Подир два дни ще ни съживи, на третия ден ще ни въздигне, и ще живеем пред Него. Да! нека познаем Господа, нека следваме да Го познаваме; Той ще се появи сигурно, както зората и ще дойде при нас, както дъжда, както пролетният дъжд, който пои земята" (6:2,3). То се уподобява в Езекиил на полски зародиш, там, където се говори за Древната Църква: „Направих те да нарастеш

извънредно, като полската трева; и ти порасна, и стана голяма, и достигна превъзходна красота" (16:7). В Исая то е: „клонче, което Аз съм посадил, дело на Моите ръце, за да се прославям" (60:21).

94. Стих 7. И Господ Бог създаде човека от пръст из земята и вдъхна в ноздрите му жизнено дихание; и човекът стана жива душа. Да се създаде човека от пръст из земята - това е да се образува Външния човек, който дотогава не е бил човек, защото е казано в стих 5, че нямаше човек който да обработва земята (humus). Да вдъхне в ноздрите му жизнено дихание - това е да му даде живот На вяра и любов; човекът стана жива душа - това е Външният човек, който оживява.

95. Тук се говори за живота на Външния човек; в двата предходни стиха се говореше за живота на неговата Вяра или неговата разумност, в този стих се говори за живота на неговата Любов или неговата Воля. Външният човек преди не е искал да се покори и подчини на вътрешния човек, той се е борил против него и затова тогава не е имало Външен човек; но сега, когато човек става небесен, Външният започва да се покорява и да се подчинява на Вътрешния и става също човек на живота на Вярата и на живота на Любовта. Животът на Вярата го подготвя, а животът на Любовта го създава като човек.

96. Казано е, че Господ Бог вдъхнал в ноздрите му, ето причината за това: в древността вследствие на мириса, означаващ перцепцията, под ноздри разбирали всичко приятно, така се разбира това и в Словото, където често се казва, че Господ се наслаждава на благоуханието на жертвоприношенията и на първообра-

зите на Него Самия и на Неговото Царство; и защото всичко, присъщо на Любовта и Вярата е твърде приятно, казано е, че той вдъхнал в ноздрите жизнено дихание. Оттук Помазаникът Господен е наречен „дишането на ноздрите ни" (Плач. 4:20). Вследствие на това значение Господ духнал върху своите последователи: „духна върху тях и им каза: Приемете Светия Дух" (Йоан 20:22).

97. Животът е описан като Дишане и духване, защото хората на Древната Църква прозрявали състоянията на Любовта и Вярата по състоянието на дишането - състояния; които последователно се изменили в техните потомци. Още не бива да се каже нищо за това дихание, защото всичко свързано с него е свършено скрито. Древните добре са го постигали, в онзи живот също го постигат, но няма никой на тази земя, който би могъл да разбере това. Оттук е оприличаването на духа или живота във вярата. Говорейки за възраждането на човека, Господ е казал: „Вятърът духа гдето ще и чуваш шума му; но не знаеш отгде иде и къде отива; така е с всеки, който се е родил от Духа" (Йоан 3:8). В Давид: „ Чрез Словото на Господа станаха небесата, и чрез дишането на устата Му цялото им множество" (Пс. 33:6). Пак там: „Прибираш ли Духа Си, те умират и връщат се в пръстта си. Изпращаш ли Духа Си, те се създават, и подновяваш лицето на земята" (Пс. 104:29,30). В Йов се вижда, че диханието е употребено вместо живота на Вярата и Любовта: „Но има дух в човека; вдъхновението на Всемогъщия го вразумява" (32:8). Същият казва още: „Духът Божий ме е направил и дишането на Всемогъщия ме оживотворява" (33:4).

98. Стих 8. И Господ Бог насади градината на изток, в Едем и постави там човека, когото беше създал. Градината означава Разума, Едем - Любовта, Изток - Господ. Оттук Градината в Едем, на Изток означава Разумът на Небесния Човек, озарен от Господа чрез Любовта.

99. Животът или порядъкът на живота на духовния човек е вдъхновението Господне чрез Вярата в неговите мислителни, разсъдъчни и познавателни способности; не от това, че неговото Външно се бори против Вътрешното, му се струва, че неговата Интелектуалност не е от Господа, но от него самия, с помощта на науката и рационалността. Животът или порядъкът на живота на небесния човек е в това, че Господ го вдъхновява с Любовта и вярата на Любовта в неговите интелектуални, разсъдъчни и познавателни способности, но тъй като борбата е прекратена, той осъзнава, че това е така; следователно, в небесния човек е установен обратният порядък на този у духовния. Този порядък, който не е нищо друго освен самият човек, е наречен Едемската градина на изток. Във външен смисъл Градината, насадена от Господ Бог в Едем на изток, е Сам Господ; във вътрешен смисъл, който е универсален, това е Царството Божие и Небето, в което човек се намира когато стане небесен. Тогава неговото състояние е да бъде с ангелите на небето, като един от тях, защото човек е сътворен така, че живеейки на земята, да бъде в същото време на небето, тогава всички негови мисли и представи, даже думи и постъпки, в които има небесно и духовно начало, са открити и явни за Господа, защото във всички тях е животът Господен, който той долавя.

100. В Исаяя също се вижда, че Градината означава Разума, а Едем - Любовта: „Защото Господ ще утеши Сиона, той ще утеши всичките му запустели места и ще направи пустотата му като Едем, и уединението му като Господнята градина; веселие и радост ще се намери в него, славословие и глас на хваление" (51:3). Пустота, радост, признателност, са думи, изразяващи в пророците небесните свойства на Вярата, или присъщите на Любовта; уединение, веселие и певещ глас означават духовните свойства на вярата, присъщи на разума; първите се отнасят до Едем, вторите до Градината, като в този Пророк постоянно се срещат два израза за едно нещо, от които едното означава небесното, а другото - духовното. В стих 10 се вижда каква е Градината в Едем.

101. От много изречения в Словото е явно, че Господ се представя с Изток, така в Езекиил: „После ме заведе при портата, която гледа към изток; и ето, славата на Израилевия Бог идеше от източния път; гласът му беше като глас на много води; и светът сияеше от славата Му" (43:1,2). Понеже Господ е изобразен като Изток, било повелено в първообраза на Юдейската Църква, до издигането на храма, при молитва лицето да се обръща на Изток.

102. Стих 9. И Господ Бог направи да произраства от земята всяко дърво, що е красиво на глед и добро за храна, както и дървото на живота всред градината и дървото на познаване доброто и злото. Дървото означава Перцепцията; Дървото приятно на глед - Прозрението на Истината, Дървото добро за храна - Прозрението на Доброто. Дървото на живота - Любовта и произхождащата от нея Вярата; Дървото за

познаване доброто и злото - Вярата според външните чувства или според науката.

103. Тук дърветата означават Прозрението, защото се говори за небесния човек; различно е, ако става дума за духовния човек; защото атрибутът е такъв, какъвто е и неговият предмет.

104. Сега не е известно какво е това Перцепция. Това е вътрешно усещане, което изхожда единствено от Господа, посочващо съответства ли едно или друго нещо на Истината и Доброто. То е било добре познато на Древната Църква. При ангелите се проявява до такава степен, че чрез него те знаят и познават кое е истина и кое добро, кое е от Господа и кое от тях самите, и при приближаването на някого към тях, те долавят какъв е само от приближаването му или от инспекцията на само една от идеите му. Духовният човек няма перцепция, той има само съвест. Мъртвият човек няма даже и съвест, много хора не знаят какво е съвест, а още по-малко - какво е перцепция.

105. Дървото на живота е Любовта И произлизащата от нея Вяра. В сред градината означава във волята на вътрешния човек. Първото, което обладава Господ в човека и в Ангелите, това е волята, означена в Словото като сърцето; но както никой не може да прави добро от само себе си, така волята или сърцето не принадлежат на човека, макар и да се отнасят към него. От това, че Волята е означена като средата на градината, където е Дървото на живота и от това, че човек притежава не Воля, а похот, става ясно, че Дървото на живота е Милосърдието Господне, от което изхожда всяка Любов, всяка Вяра и следователно, всеки живот.

106. По-късно ще се спра подробно на това, което трябва да се разбира под дърво, градина или перцепция, под дървото на живота или Любовта и от нея произхождащата Вяра, и под дървото на познанието или Вярата според външните чувства и според науката.

107. Стих 10. И река изтичаше от Едем да напоява градината, от гдето се разклоняваше и стана четири главни реки. Реката, изтичаща от Едем, означава Мъдростта, произхождаща от Любовта, която е Едем. Оросява градината - това значи дарява разум; оттук разделянето на четири разклонения е описание на Разума с четирите реки, което ще бъде видяно впоследствие.

108. Когато Древните сравнявали човека с градината, те сравнявали също реката с Мъдростта и това, което е свързано с нея; това даже не било сравнение, но наименование, понеже такъв бил техният език. Пророците затова правели същото: употребявали ту сравнение, ту наименование. Така в Исайя: „Тогавя светлината ти ще изгрява в тъмнината и мракът ти ще бъде като пладне; и ти ще бъдеш като напоявана градина и като воден извор, чиито води не пресъхват" (58:10,11). Говори се за приемащите Вярата и Любовта: „Като долини са разпрострени, като градини по речни брегове, като алойни дървета, които Господ е насадил, като кедри покрай водите" (Числа 24:6), където се говори за възродените. В Езекиил вече не се употребява сравнение, човекът е наречен градина и дърво при реката: „Водите го хранеха, бездната го отрастваше с реките си, които течаха около посаждението му; и изпращаше каналите

си по всичките дървета на полето. Така бе красив по големината си и по дължината на клоновете си; защото корените му бяха при много води. Кедрите в Божията градина не можеха да го скрият; елхите не се сравняваха с клоновете му. и яворите не приличаха на клончетата му; никакво дърво в Божията градина не се сравняваше с него по красотата му. Направих го красив с многото му клонове; тъй щото всичките едемски дървета, които бяха в Божията градина, му завидяха" (31:4,7,8,9).

От тези думи става ясно, че когато Древните уподобявали градината на човека, Или на нещо човешко, което е едно и също, то те добавяли също водите и реките, оросяващи градината и под водите и реките разбирали това, което я възраства.

109. С подобни представи пророк Езекиил ясно показва, че Мъдростта и Любовта принадлежат, както бе казано, единствено на Господа, макар и да изглежда, че те са в човека: „и ето, вода извираше изпод прага на дома към изток; защото лицето на дома бе към изток; тогава ми рече: Тая вода изтича откъм източната страна, слиза към полето и се влива в морето; и когато се излее в морето, водата му ще се изцери. И всяко одушевено, с което морето изобилства, ще живее на всичките места, дето би отишла тая пълна река; понеже дето отиде реката, всичко ще живее. А край реката, по бреговете ѝ от двете ѝ страни, ще растат всякакви видове дървета за храна, чиито листа няма да вехнат, нито плодът им да оскъдее; всеки месец ще раждат нов плод, по причина, че водата, която ги пои, изтича из светилището; и плодът им ще бъде за храна, а листата им за изцеление" (47:1,8,9,12). Тук

Господ е означен с Изток и със светилището, откъдето изтичат водите и реките. Същото е и в Йоан: „След това ангелът ми показва река с вода на живот, бистра като кристал, която извираше от престола на Бога и на Агнето и течеше всред улицата му. И от двете страни на реката имаше дърво на живота, което раждаше плод дванадесет пъти, като даваше плод всеки месец; и листата на дърветата бяха за изцеление на народите" (Откр. 22:1,2).

110. Стих 11. 12. Името на едната е Фисон; тя е, която обикаля цялата Евилатска земя, гдето има злато. И златото на оная земя е добро; там има още бделий и ониксов камък. Първата река или Фисон означава Разумът на вярата, произхождаща от любовта; Евилатската земя - духа (mentem); златото - доброто; бделият и ониковият камък - истината. Златото се споменава два пъти, защото означава Доброто на Любовта и Истината на вярата, изхождаща от любовта. Говори се за бделий и оникс, защото единият означава Истината на любовта, а другият - Истината на вярата, изхождаща от любовта. Такъв човек е небесният.

111. Трудно е да се даде да се разбере, какво означава всичко това във вътрешен смисъл, защото не е известно какво е Вярата, изхождаща от Любовта, нито какво е Мъдростта и произхождащата от нея Интелектуалност, защото външните хора почти нищо не знаят извън науката, която също така наричат интелектуалност, мъдрост и вяра; те не знаят даже какво е Любов и много от тях не познават волята и разумността, както и това, че тези две способности съставляват един дух (mentem), макар и да се различа-

ват доста една от друга, и че цялото небе се крепи в отчетлив порядък от Господ върху различията на Любовта и Вярата, които са безчислени.

112. Нека се знае, че никога не се дава Мъдрост, не идваща от Любовта и следователно от Господа, нито Разум, който не е от Вярата и следователно не от Господа, нито истина не от вярата и следователно не от Господа. Което не изхожда нито от Любовта, нито от Вярата и следователно, не от Господа, носи подобно название но не е истинско.

113. Няма нищо по-естествено от представянето на Доброто на Мъдростта и любовта в Словото като злато. Всичкото злато, което било в Ковчега в Храма, на златната трапеза на Светилниците, на Съдовете, на Одеждите на Аарона, означавало Доброто на Мъдростта и любовта. Златото има това значение и в Пророците, например в Езекиил: „С мъдростта и разума си ти си придобил богатство за себе си и придобил си злата и сребро в съкровищниците си" (28:4). Тук открито е казано, че златото и среброто или доброто и истината изхождат от мъдростта и от разума, а истината се означава със среброто, както е и представена със среброто, намиращо се в Ковчега и в Храма. „Множество камили ще те покрият, мадиамските и гифаските камилчета; те всички ще дойдат от Сава; злато и тамян ще донесат, и ще прогласят хваленията Господни" (Исайя 60:6). Така мъдреците от Изтока дошли при Исус когато Той се родил, паднали в нозете Му, поклонили Му се и му принесли в дар злато, ливан и смирна (Матей 2:1,11). Тук също златото означава доброто, ливанът и смирната - приятното, защото те са от Любовта и Вярата и се наричат хвале-

ние на Господа. Така е казано в Давид: „И ще живее; и нему ще се даде от Савското злато; винаги ще се възнася молитва за него и цял ден ще го благославят" (Пс. 72:15).

114. Истината на вярата, по подобен начин е представена в Словото като драгоценни камъни; такива имало на Съдебния нагръдник и на презрамките на Ефода на Аарон. Златото, синьото, моравото, червеното и препреденият висон, които били на Нагръдника, изобразявали присъщото на Любовта, а скъпоценните камъни - вярата, изхождаща от Любовта. Същото е и с двата камъка на презрамките на Ефода, които били Оникси в златни гнезда (Изм. 28:9-22). Това е казано ясно в Езекиил, където се говори за човека, притежаващ небесните богатства - мъдростта и разума: „ Ти си печат на съвършенство, пълен си с мъдрост и съвършен по хубост. Ти бе в Божията градина, в Едем; ти бе обсипан с всякакви скъпоценни камъни: с рубин, топаз, диамант, хризолит, оникс, яспис, сапфир, хризопраз, смарагд и злато; направата на тъпанчетата и на свирките ти е била приготвена за тебе в деня, когато си бил създаден; ти бе съвършен в постъпките си от деня, когато бе създаден" (28:12,13,15). Всеки ще види, че тези думи означават небесните и духовните свойства на Вярата, а не камъните. При това всеки камък изобразява известен аспект на Вярата.

115. Когато Древните употребявали в разговор името на земята, то под „земя" разбирали това, което тя означава; също както и днешните вярващи, произнасяйки „земята Ханаанска и хълма Сион" не мислят нито за земя, нито за хълм, но за небето, което те

означават. Същото е и с Евилатската земя, която е спомената още в книга Битие, където се говори за синовете на Исмаил: „А потомците му се населиха в земите от Евила до Сур, който е срещу Египет, като се отива към Асирия; Исмаил се засели независим от всичките си братя" (Битие 25:18). Откриващите небесните образи прозират в това Интелекта и това, което произлиза от него. Също, когато се казва, че река Фисон обикаля Евилатската земя, под „обикаля" се подразбира вдъхновява, а златната обковка на Ониксите върху презрамките на Ефода на Аарон означава, че доброто на Любовта се озарява в истината на Вярата (Издх. 28:11).

116. Стих 13. Името на втората река е Гион; тя е, която обикаля цялата Хуска земя. Втората река, наречена Гион, означава познаването на всичко, присъщо на доброто и истината или на любовта и вярата. Хуската земя означава духа (mentem) или способността. Духът (mens) се състои от волята и разума; всичко отнасящо се до първата река, касае волята, а всичко, отнасящо се до втората река засяга разума, включващ в себе си познанията на доброто и истината.

117. Хуската земя и Етиопия изобилствали също от злато, драгоценни камъни и благовония, които означават, както бе казано: добро, истина, приятност, оттук и производните, които се явяват от познанията на Любовта и Вярата. Това е така според вече изложените в номер 113 цитати, а именно: Исая 60:6; Матей 2:1,11; Давид Пс. 72:15. Хуската земя. Етиопия, както и Сава означават в Словото едно и също, което е видно в Пророците; в Софоний са назовани реките

Хуски: „Всяка заран изкарва на видело правосъдието Си - неизменно; защото тогава ще възвърна на племената чисти устни, за да призовават всички името Господне; да му слугуват единодушно. Изотвѣд етиопските реки поклонниците Ми ще ми донесат своя дар" (3:5,9,10). И в Даниил, където се говори за Царя на Севера и Юга: „Защото ще завлече сѣкровищата на златото, на среброто и на всичките скъпоценности на Египет; и либийците, и етиопяните ще бъдат заставени да следват по стѣпките му" (11:43). Египет означава науката, а етиопяните - познанията. В Езекиил: „Търговците на Сава и на Раама търгуваха с тебе и даваха за стоките ти всякакво изрядно благоухание, всякакви скъпоценни камъни и злато" (27:22). Тук също се говори и за познанията на вярата. В Давид става дума за Господ, следователно, за небесния човек: „В неговите дни ще цѣфти праведният и мир ще изобилва, докато трае луната. Царете на Тарсис и на островите ще донесат подарѣци; царете на Сава и на Сева ще поднесат дарове" (Пс. 72:7,10). Може да се види от предходното и от следващото, че става дума за небесните същности на Вярата. Същото означавала и Савската Царица, която дошла при Соломон, предложила му гатанки и принесла Благовония, Злато и скъпоценни камъни (III Кн. Ц. 10:1,2,3). Цялото съдържание на историческите Писания на Словото представлява тайни, също както и написаното в Пророците.

118. Стих 14. Името на третата река е Тигър; тя е, която тече на изток от Асирия. А четвъртата река е Ефрат. Реката Тигър - това е разсѣдѣкът и пронизателността на разсѣдка. Която тече на изток от Асирия

означава, че проникателността на разсъдъка изхожда от Господ чрез Вътрешния човек в духа на рационалността, присъща на Външния човек. Ефрат, това е науката, която е последната степен или предел.

119. В Пророците е очевидно, че Асириецът означава рационалния дух или рационалността на човека; така в Езекиил: „Ето, асириецът бе кедър в Ливан с хубави клонове, с дебела сянка и с висок ръст; и върхът му бе всред гъсти клончета. Водите го хранеха, бездната го отрастваше с реките си, които течаха около посаждението му" (31:3,4). Рационалността е наречена кедър в Ливан, върхът сред гъсти клончета означава науката на паметта - такова е нейното изражение. Това е още по-очевидно в Исая: „В оня ден ще има друм от Египет за Асирия; и асирийците ще дойдат в Египет. В оня ден Израил ще бъде с Египет и с Асирия. Трето благословение всред земята; защото Господ на Силите ще ги благослови, като ще рече: Благословен да бъде Египет, Мои люде, и Асирия, делото на ръцете Ми, и Израил, наследството ми" (19:23,24,25). Тук и на много други места Египет означава науката, Асириецът - ръзсъдъкът и Израил - Умът.

120. Науката и познанията, както и чувствените начала, от които произлизат познанията, са представени от Ефрат, както и от Египет. Това се вижда в Пророческите писания в Словото. Така например в Михей: „Тогава и неприятелката ми ще я види, и срам ще покрие оная, която ми каза: Где е Господ, твоят Бог? Иде ден, когато ще се съградят стените ти! В същия ден ще се махне надалеч постановеното. В същия ден ще дойдат човеци до тебе от Асирия и от египетските градове, и от Египет до Ефрат" (7:10-12). По този на-

чин Пророците изразявали Пришествието Господне, което трябвало да възроди човека, за да го уподоби на небесния. В Еремия: „И сега, защо ти е пътят за Египет? Да пиеш водата на Нил ли? Или защо ти е пътят за Асирия? Да пиеш водата на Ефрат ли?" (2:18). Там Египет и Ефрат означават също знанията, а Асирия - рационалността, произлизаща от тях. Давид: „Пренесъл си лоза из Египет. И като си изгонил народите, нея си насадил; простря клончетата до морето и ластарите си до Ефрат" (Пс. 80:9,12). Там реката Ефрат е взета в смисъл на външните чувства и науката. В действителност, Ефрат бил граница между Асирия и владенията на Израил, също както знанието в паметта служи за граница между ума и мъдростта на духовния и небесния човек. Това означава и казаното на Авраам: „На твоего потомство давам тая земя, от Египетската река до голямата река, реката Ефрат" (Битие 15:18). Тези две граници имат едно и също значение.

121. По тези реки може да се види какъв е небесният порядък или движението на началата, присъщи на живота. Той изхожда от Господа, който е Изток; от Него изхожда Мъдростта, от Мъдростта - Умът, от Ума - Разсъдъкът, и по този начин разсъдъкът оживява знанията, принадлежащи на паметта. Такъв е порядъкът на Живота; такива са небесните хора. Затова Израилските старци, които представят небесните хора, се наричали мъдри, разумни и учени (Втор. 1:13,15). Същото се отнася и за Веселеил, направил съоръженията на Ковчега; казано е за него: „и изпълних го с Божия дух, в мъдрост, в разум, в знание и във всякакво изкуство" (Иzx. 31:3; 36:1,2).

122. Стих 15. И Господ Бог взе човека и го засели в Едемската градина, за да я обработва и да я пази. Едемската градина представя всичко, което има в небесния човек и за което стана дума. Да я обработва и да я пази значи, че му е дарено да се ползва от всичко това, но не и да го притежава като собственост, защото принадлежи на Господа.

123. Небесният човек признава, че всичко това абсолютно принадлежи на Господа, защото Той предвижда това. Духовният човек също признава това, защото така го учи Писанието. Светският и плътският човек не признава и не се съгласява с това, но казва, че всичко, което е в него е негово собствено, и мисли, че ако го изгуби, непременно ще загине.

124. Че мъдростта, умът, разсъдъкът и науката не принадлежат на човека, но на Господ, е напълно ясно от поученията, дадени от Господ, например, в Матей, където Той уподобява себе си на Бащата на семейството, който „насади лозе, огради го с плет; и като го даде под наем на земеделци, отиде в чужбина" (21:33). В Йоан: „Духът на Истината ще ви упътва на всяка истина, защото няма да говори от себе си, но каквото чуе, това ще говори; той Мене ще прослави, защото от Моето ще взема и ще ви известява" (16:13,14). Пак там: „Човек не може да вземе върху си нищо, ако не му е дадено от небето" (3:27). Този, на когото е дадено да узнае само няколко небесни тайни, знае, че това е така.

125. Стих 16. И Господ Бог заповяда на човека, казвайки: От всяко дърво в градината свободно да ядеш. Да ядеш плода на всяко дърво - това е да схващаш и да долавяш интуитивно кое е добро и кое е

истина; защото, както бе видно, Проницателността - това е Дървото. Хората на Древната Църква владеели познанията на истинната Вярa от откровения, защото те беседвали с Господ и с Ангелите; те били също поучавани от видения и сънища, които им доставяли велика наслада и райски удоволствия. Те постоянно имали от Господа такава проницателност, че в минутата на мисълта им за предметите на паметта, провиждали, съответстват ли те на доброто и истината, така че ако се появявала лъжа, то те не само се отворачавали от нея, но и изпитвали ужас. Такова е състоянието на Ангелите. Но след прозорливостта на Древната Църква последвало познаването на доброто и истината, отначало посредством откровенията в древните времена и после посредством откровенията, дадени в Словото.

126. Стих 17. Но от дървото за познаване доброто и злото да не ядеш от него; защото в деня, в който ядеш от него, непременно ще умреш. Предишните слова и тези тук означават, че е позволено посредством проницателността на интуицията да се познава чрез Господа, кое е истина и кое добро, но не от себе си и не по светски, т. е. че не е позволено да се допитваш до тайните на Вярата посредством външните чувства и научното знание, защото те изтребват небесното.

127. В следствие на това, че хората искали да разбулят тайните на Вярата с помощта на сетивата и научните знания, било падението на Древната Църква, а именно на нейното потомство, за което ще стане дума в следващата глава; но от това се явява падението на всяка Църква, като от извора на лъжата и злото в живота.

128. Светският и плътски човек казва в сърцето си: „Ако не се осведомя за вярата посредством сетивата си, за да видя, и посредством науката, за да разбера, няма да повярвам“. И вследствие на това той се утвърждава в идеята, че природните предмети не могат да бъдат противоположни на духовните. Той иска, следователно, с помощта на чувствения опит да изучи небесните и божествените неща, което е толкова невъзможно, колкото и камила да мине през иглено ухо. Колкото повече той иска да познава чрез чувствеността, толкова повече той се заслепява и стига дотам, че на нищо не вярва, нито даже, че съществува духовно и че има вечен живот; това, което отначало е усвоил, бързо се разпилява. В това седи идеята за плодовете на дървото за познаване доброто и злото; колкото повече ги ядеш, толкова повече ставаш мъртъв. Точно обратно, желаещият да познава чрез Господа, а не чрез света, казва в сърцето си, че трябва да вярва на Господ, т. е. на това, което Той е възвестил в Словото, защото това е истината; по това правило мисли той. Тогава той се утвърждава в тези мисли посредством рационалността, науката, сетивността и природата и отстранява нещата, които не служат като доказателство.

129. Всички могат да знаят, че принципите, даже най-измамните, веднъж приети, управляват човека, и че науката и разсъжденията са в поддръжка на тези принципи, защото много потвърждения се явяват отвсякъде, и така човек се утвърждава в лъжата. Затова взиманият за принцип да не вярва на нищо, преди да е видял с очите си и преди да е разбрал, никога не може да повярва, понеже той не вижда с очи

и не схваща в представите си това, което е духовно и небесно. Истинният порядък е в това, човек да стане разумен чрез Господа, т. е. чрез Неговото Слово, тогава всичко става постепенно и той се просвещава от рационалността и науката; в действителност, никога не е било забранено да се изучават науките, тъй като те са полезни в живота и представляват светска радост; никога не е било забранявано на вярващия да мисли и говори като учените в света, стига да има за правило да вярва в Словото Господне и да потвърждава духовните и небесните истини с природните в обичайните за учения свят предели, доколкото това му е възможно. По този начин принципът ще е извлечен от Господа, а не от човека; в това е животът, иначе е смърт.

130. На този, който иска да бъде разумен чрез явленията на света, градината е изпълнена с чувственост и наука; неговият Едем - това е любовта към себе си и към света; неговият Изток - това е запад или той самият; неговата река Ефрат - познанията му, които са обречени; другата река, течаща към Асирия - неговите безумни разсъждения, от които произлизат неправди; реката, течаща към Хуската земя - неговите принципи на зло и лъжа, изхождащи от разсъжденията и съставлящи познанията на неговата вяра; четвъртата река - това е мъдростта, изхождаща от познанията му и наречена в Словото врачуване, правене на магии; затова Египет, означаващ науката, представлява от времето на изобретяването на магията такава наука, и то по повод на желание, често споменавано в Словото: да бъдеш разумен сам по себе си. Езекиил казва за това така: „Ето Аз съм против тебе,

Фараоне, египетски царю, великото чудовище, което лежиш сред реките си, което си рекло: Реката ми е моя; аз я направих за себе си. И Египетската земя ще бъде опустошена и пуста; и ще познаят, че Аз съм Господ, защото рече: Реката е моя и аз я направих" (29:3,9).

Подобни хора са наречени също дърво Едемско в ада от същия Пророк, когато говори за Фараона или Египет, в тези редове: „когато го свалих в преизподнята с ония, които слизат в ямата; на кого си се уподобил така по слава и величие между едемските дървета? При все това ще бъдеш свален, както всичките други едемски дървета, в най-дълбоките места на света; ще лежиш сред необрязаните, с убитите от нож. Тъй ще стане с Фараона и цялото му множество" (31:16,18). Тук Едемските дървета означават науката и познанията, извлечени от Словото с профански разсъждения.

18. И Господ Бог каза: Не е добре за човека да бъде сам; ще му създам подходящ помощник.

19. И Господ Бог създаде от земята всички полски зверове, и всички въздушни птици; и ги приведе при човека, за да види как ще ги наименува; и с каквото име назовеше човекът всяко одушевено същество, това име му остана.

20. Така човекът даде имена на всеки вид добитък, на въздушните птици и на всички полски зверове. Но помощник, подходящ за човека, не се намери.

21. Тогава Господ Бог даде на човека дълбок сън, и той заспа; и взе едно от ребрата му, и изпълни мястото му с плът.

22. И Господ Бог създаде жената от реброто, което взе от човека и я приведе при човека.

23. А човекът каза: Тази вече е кост от костите ми и плът от плътта ми; тя ще се нарече Жена, защото от Мъжа бе взета.

24. Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си и те ще бъдат една плът.

25. А и двамата, човекът и жена му, бяха голи и не се срамуваха.

СЪДЪРЖАНИЕ

131. Говори се за Потомството на Древната Църква, което най-живо желало егоизма (progrium).

132. ТЪЙ като човек не бил доволен от това, да бъде воден от Господа, и пожелал да се държи по свой начин според света, т. е. според своя егоизъм, то тук става дума за егоизма, който му бил дарен. (Ст. 18).

133. Отначало му било дадено да разгледа какви са чувствата на доброто и познанията на истината, дадени му от Господа, но все още той желяел своя егоизъм. (Ст. 19, 20).

134. Вследствие на това, той бил въведен в състоянието на дарения му егоизъм, описан чрез реброто, превърнато в жена.

135. Тогава небесният и духовният живот се при-

лагали към егоизма, за да представляват едно цяло.

136. И невинността била въведена от Господа в егоизма, за да не бъде той винаги неприятен. (Ст. 25).

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

137. В трите първи глави на Битие се говори въобще за Древната Църква, наречена Човек, от първата минута на образуването ѝ, до тогава, когато тя загива; в началото на тази глава става дума за най-цветущото ѝ състояние, когато човекът станал небесен, а после за стремежа му към егоизма и за потомството на тази Църква.

138. Стих 18. И Господ Бог каза: Не е добре за човека да бъде сам; ще му създам подходящ помощник. Думата сам означава, че той бил недоволен да бъде воден от Господа, и пожелал да бъде воден от самия себе си и от света, подходящ помощник значи егоизмът, наречен също в следващите Стихове ребро, превърнато в жена.

139. В древните времена за познаващите Господа, каквито са небесните хора, казвали, че живеят сами, защото те повече не били обсаждани от злото или от злите духове. То било предзнаменувано в Юдейската Църква с това, че Евреите, прогонвайки народите, живеели сами; поради което понякога в Словото се говори за Църквата Господня, че е сама, както в Еремия: „Станете, възлезте при спокойния народ, който живее безгрижно; които нямат ни порти, ни ключалки, но живеят сами" (49:31).

В пророчеството на Мойсей: „Тогава Израил ще се засели сам в безопасност" (Втор. 33:28). Това е още очевидно в пророчеството на Валаам: „Ето люде, които ще се заселят отделно и няма да се считат между народите" (Числа 23:9). Тук народите са приети за злото. Това потомство на Древната Църква не искало да живее само, т. е. да бъде небесен човек, но искало да живее сред народите, както Юдейската Църква и поради това желание е казано, че не е добре за човека да бъде сам, тъй като желяещият го вече е в злото и му се дава желаното.

140. Може да се види от природата на Егоизма и от това, което следва, че Егоизмът се означава с Помощник; обаче, тъй като човекът на Църквата, за която говорим сега, бил с добър нрав, бил му даден такъв Егоизъм, който представлявал част от него, затова е казано, подходящ помощник.

141. За Егоизма могат да се кажат безкрайно много неща: например, какво е състоянието на Егоизма в плътския и светския човек; Егоизмът е цялото негово естество; такъв човек не познава нищо друго освен своя Егоизъм; ако той се лиши от него, би му се струвало, че не съществува. В духовния човек Егоизмът представлява следното: макар да знае, че Господ е животът на всичко, че той дава мъдростта и разума, и следователно, произвежда мисъл и действие, той не вярва на това, даже изказвайки го. Обратно, небесният човек признава, че Господ е животът на всичко, че от него е мисълта и действието; той разбира, че това е така и никога не желае Егоизма; но макар да не го желае, Господ му го дава в добавка с всички способности за долавяне и схващане на доброто и

истината, и с цялото им блаженство. Ангелите притежават такъв Егоизъм и живеят в най-голям мир и спокойствие; защото техният Егоизъм включва в себе си това, което принадлежи на Господа, Който чрез него управлява и води самите тях. Този Егоизъм е небесен, докато Егоизмът на плътския човек е адски. Ще се върнем към Егоизма в следващите Стихове.

142. Стих 19, 20. И Господ Бог създаде от земята всички полски зверове, и всички въздушни птици; и ги приведе при човека, за да види как ще ги наименува; и с каквото име назовеше човекът всяко одушевено същество, това име му остана. Така човекът даде имена на всеки вид добитък, на въздушните птици и на всички полски зверове. Но помощник, подходящ за човека, не се намери. Добитъкът означава небесните чувства, въздушните птици - духовните чувства; или добитъкът означава присъщото на волята, а въздушните птици - присъщото на разума. И ги приведе при човека, за да види как ще ги наименува, това значи даде му да познае техните качества. Действието на наименуването им означава, че той е разгледал качествата им, и макар да е узнал какви са чувствата на доброто и познанията на истината, въпреки всичко пожелал егоизма, което е изразено, както по-горе, със следните думи: но помощник, подходящ за човека, не се намери.

143. Днес може да изглежда странно, че в древността Животните и Птиците са означавали чувствата на човека и всичко, което се отнасяло до тях. Но тъй като хората тогава били небесни и чувствата в света на Духовете се изобразявали с животни, и дори с тези от животните, които имат към тези чувства отношение,

следователно, изразени така, те действително говорели за чувствата. Навсякъде в Словото, където са споменати животните, не се разбира нищо друго; затова, незнаещият какво означава всяко животно поотделно, никога не може да разбере това, което Словото съдържа в духовния си смисъл. Но както бе казано по-рано, животните са два вида: лоши са тези, които вредят, а добри - които не правят никакво зло. Добрите, каквито са овцете, агнетата и гълъбите, представляват добрите чувства. Същото е и тук, защото се говори за небесния или за небесно-духовния човек. Тъй като в номер 45 и 46 на много места бе видно, че животните означават чувства, безполезно е да се добавят нови потвърждения.

144. За да се разбере, че наименова означава да се познава качеството, трябва да се знае, че древните приемали името за същността на предмета. За тях да видиш и да назовеш било познаване на качеството. По този повод те давали на синовете и дъщерите си имена, съответни на това, което искали да посочат; тъй като всяко име заключвало в себе си някаква особеност, даваща понятие за произхода на наименования и за това, което е той самият. Впоследствие това ще бъде видно, когато говоря за дванадесетте синове на Яков. Тъй като в името било посочвано мястото и качеството, то под думата наименовам те не разбирали друго; подобен обрат на речта за тях бил обичаен и би трябвало да учуди незнаещия, че имената могат да имат значение.

145. В Словото също под име се разбирало Същността на нещата, а под думите виждам и назовавам - познаването на качествата; така в Исая: „Ще

ти дам съкровища пазени в тъмнина и богатства, скрити в скривалища, за да познаеш, че Аз съм Господ, Израилевият Бог, Който те призовавам по името ти. Заради Якова служителя Ми и Израила избрания Ми, призовах те по името ти, дадох ти почтено име, ако и да Ме не познаваш" (45:3,4). Тук името и призоваването по име означават да се знае отрано какъв е той. В същия Пророк: „И ти ще се наречеш с ново име, което устата Господни ще нарекат" (62:2). Т. е. че той ще бъде съвършено друг; това става ясно от предишното и от следващото. Пак в него: „Не бой се, защото Аз те изкупих, призовах те по име, Мой си ти" (43:1) т. е. узнал е какъв е той. Пак там: „Дигнете очите си нагоре, та вижте: Кой е създал тия светила и въвежда пълчищата им в ред? Той ги вика всичките по име" (40:26) т. е. че той ги знае всичките. В Откровението: „Но имаш няколко души в Сардис, които не са осквернили дрехите си и ще ходят с Мене в бели дрехи, защото са достойни. Който победи, ще се облече така в бели дрехи; и Аз никога няма да излича името му от книгата на живота, но ще изповядам името му пред Отца Си и пред Неговите ангели" (3:4,5). И по-нататък: „всеки, чието име не е записано от създанието на света в книгата на живота на закланото Агне" (13:8). В тези изречения под имена не се разбират имена, но се подразбират качества, тъй като на небето никого не знаят по името, но по неговите качества.

146. От предходното можем да забележим известна връзка в значението на казаното. В стих 18 четем: не е добре за човека да бъде сам; ще му създам подходящ помощник. Скоро след това се говори за животните и птиците, и непосредствено след това се казва,

че човек не намерил подходящ помощник. Това означава, че макар да му било дарено да познае какъв е спрямо чувствата на доброто и познанията на вярата, той въпреки това желяел егоизма, защото всички, достигнали до желяенето на егоизма, започват да презират всичко свързано с Господа, както и да им е било то представено и посочено.

147. Стих 21. Тогава Господ Бог даде на човека дълбок сън и той заспа; и взе едно от ребрата му и изпълни мястото му с плът. Под ребро се подразбира Егоизма на човека, притежаващ слаба жизненост, а това е именно самостоятелността, на която той държи. Мястото на реброто е Егоизмът, имащ известна жизненост. Дълбокият сън е състоянието, в което е въведен човека, за да му се струва, че притежава самостоятелност; това състояние е подобно на сън, защото в него той знае само, че живее, мисли, говори и действа сам но себе си; но започвайки да познава, че това не е така, той сякаш се пробужда от съня и става съзнателен.

148. Казано е, че Егоизмът на човека е представен с реброто, което е гръдната кост и че това е самостоятелността, на която той държи. В действителност, при Древните гръдта означавала милосърдието, защото тя включва в себе си белите дробове и сърцето. Костите са нещо съвсем маловажно, защото в тях има най-малко живот, докато обратно, тялото представлява нещо жизнено. Причината за тези значения е дълбока тайна, позната на Древните. За това ще говоря по-късно по Божественото Милосърдие на Господа.

149. В Словото костите означават също Егоизма

и даже Егоизма, оживен от Господа. В Исайя: „Господ ще насища душата в бездъждие и ще дава сила на костите ти; и ти ще бъдеш като напоявана градина" (58:11). В същия Пророк: „Ще видите това и сърцето ви ще се зарадва, и костите ви ще виреят като зелена трева" (66:14). В Давид: „Всичките ми кости ще рекат: Господи, кой е подобен на Тебе?" (Пс. 35:10). Това е още по-очевидно в Езекиил, където се говори за Костите, които били отново покрити с плът и в които бил въведен дух: „Господнята ръка биде върху мене та ме изведе чрез Господния Дух и ме постави сред поле, което бе пълно с кости. И рече ми: Пророкувай над тия кости и речи им: Сухи кости, слушайте Господнето слово. Така казва Господ на тия кости: Ето, ще направя да влезе във вас дух, та ще оживеете; ще туря и жили върху вас, ще ви облека с месо и ще ви покрия с кожа, и като туря дух у вас, ще оживеете; и ще познаете, че Аз съм Господ" (37:1,4,5,6). Егоизмът на човека, видян от небето, представлява напълно неодушевена камара от Кости с най-безобразна форма, следователно, е мъртъв в себе си; но оживен от Господа, той се явява някак си телесен, макар за човека егоизмът да представлява всичко, той е напълно мъртъв; всичко живо, което е в него, изхожда от живота Господен и ако този живот си отиде, човек би паднал мъртъв като Камък; човекът е само орган на живота, и усещането му за живота е като на орган. Само Господ владее Егоизма; със своя Егоизъм той е изкупил човека, със своя Егоизъм той го спасява. Господният Егоизъм е Свещен егоизъм, той е живот, и с този Егоизъм той оживява мъртвия човешки егоизъм. Егоизмът на Господ е означен с думите, про-

изнесени от него в Лука: „защото духът няма плът и кости, както виждате, че Аз имам" (24:39). Това също се представя и с факта, че костта на пасхалната жертва не била строшена (Изх. 12:46).

149. Състоянието на човека в егоизма или когато той си мисли, че живее за себе си, е уподобено на дълбок сън, то и било наречено от древните дълбок сън; казано е в Словото: „Да бъдат проникнати от дух на заспиване и да спят". Че самостоятелността на човека е мъртва в себе си и че никой не притежава и най-малката частица живот сам по себе си, е очевидно в света на духовете до такава степен, че злите духове, обичащи само себе си и упорито утвърждаващи, че живеят независимо, се убеждават от поразителни опити и тогава осъзнават, че не живеят сами по себе си. Беше ми дарено вече от няколко години да зная подобре от всички, какво е състоянието на егоизъм на човека. Така аз нищо не мислех сам. а ми бе дадено да видя ясно, че всяко представяне на моята мисъл ми бе давано по внушение; понякога виждах как и откъде ми е внушавано то. Следователно, човекът, мислещ, че живее сам по себе си, се намира в заблуждение; само с това, че мисли, че живее самостоятелно, той си присвоява злото и лъжата, което не би станало, ако ярваше на това, което е реално.

151. Стих 22. И Господ Бог създаде жената от реброто, което взе от човека и я приведе при човека. Реброто означава неживения Егоизъм, а Жената - егоизма, оживен от Господа; той я приведе при човека означава, че егоизмът му е бил дарен. Потомството на тази Църква, не желаейки да бъде небесен човек, както отците си, но желаейки да живее независимо и

ревностно желаейки да притежава самостоятелност, я получило; но все пак егоизмът му бил оживен от Господ и наречен жена, а след това - съпруга.

152. Човек ще обърне внимание на това, че жената не може да бъде образувана от реброто на мъжа и ще разбере, че в тези думи са заключени много повече тайни, отколкото някой досега е открил; той също ще види, че егоизмът е представен чрез жената, само защото жената е била измамена, а егоизмът или, което е същото, себелюбието и любовта към света, измамили човека.

153. Казано е, че жената бе създадена от реброто, а не, че жената бе сътворена, както когато ставаше дума за възраждането. В Словото е употребена думата съградя отново, което означава ще повдигна падналото. Така ще съградя е употребено за злото, ще издигна - за лъжата, а ще обнова - и за двете; така е в Исая: „И ще се съградят отдавна запустелите места, ще се издигнат досегашните развалини. И ще се обновят пустите градове, опустошени от много родове" (61:4). Тук и на други места опустошенията са употребени за злото, а скърбите - за лъжата; за първото се употребява думата съградя, а за второто - издигна, което ясно се вижда и в други Пророци. В Еремия: „Пак ще те съградя и ще бъдеш издигната, девице Израилева" (31:4).

154. Няма правене на зло и изказване на лъжа, които да не са егоизъм и да не изхождат от егоизма, защото човешкият егоизъм е самото зло и оттук човек не е нищо друго освен зло и лъжа. Аз можах да се уверя в това, защото когато в света на духовете се видят себичните същества, те изглеждат така уродливо, че е

невъзможно да се изобрази нещо по-ужасно; егоизмът им се представя най-разнообразно според своята природа и този, който види своя егоизъм, изпада в ужас от самия себе си и иска да избяга от себе си както от дявола. Точно обратно, съществата, чийто егоизъм е оживен от Господа, са прекрасни и стройни и се различават според живота, в който небесните качества на Господа са били приложени; надарените с Милосърдието изглеждат като юноши или като момиченца с най-мили лица; надарените с Невинността са като голи дечица, украсени по най-различни начини - обвити с гирлянди от цветя, с диадема на главата, живеещи и танцуващи в диамантена атмосфера, изпитвайки най-дълбоко блаженство.

155. Думите; жената бе създадена от реброто съдържат в себе си много по-дълбок скрит смисъл, отколкото може да се узнае буквално; защото такава е Словото Господне; те засягат съкровено самия Господ и Неговото Царство и следователно, целия Живот на Словото. Вътрешният смисъл касае небесното Съпружество. Небесното Съпружество по своята природа и Егоизмът, оживен от Господа, се наричат негова Невеста или даже Съпруга. Оживеният от Господа егоизъм притежава способността да долавя Доброто на любовта и истините на вярата, следователно, той съединява мъдростта и разума в неописуемо блаженство. Не може да се каже с няколко думи каква е обособеността, оживена от Господа, наречена Невеста или Съпруга, ще кажа само че Ангелите прозират, че живеят за Господа, и когато не спират мисълта си на този факт, то те знаят само че живеят сами за себе си. Обаче като цяло те притежават способ-

ността да долавят интуитивно промените в състоянието при най-малкото отклоняване на мисълта от Доброто на любовта и Истините на вярата. Следователно, пребивават в неописуем мир и блаженство, когато осъзнават чувството, че живеят в Господа. Тази обособеност е посочена в Еремия, когато той казва: „Господ направи ново нещо на земята - жена ще окръжи мъжа" (31:22). Небесното съпружество също е означено на това място и жената изобразява обособеността, оживена от Господа. Думата „окръжи" е употребена за жената защото обособеността има свойството да окръжава, също както реброто, превърнато в тяло, окръжава сърцето.

156. Стих 23. А човекът каза: Тази вече е кост от костите ми и плът от плътта ми; тя ще се нарече Жена, защото от Мъжа бе взета. Кост от костите ми и плът от плътта ми означава отделянето на Външния човек. Костта е обособеност неоживена, а плътта - оживена. Мъжът означава Вътрешния човек, и понеже той е съединен с Външния човек, както се казва в следващия стих, то тази обособеност, наречена първо жена, става Съпруга. „Тази вече" означава, че сега това е така, защото състоянието се е изменило.

157. Защото кост от костта и плът от плътта означавали Външния човек, в който се намира Вътрешният човек; в древността наричали кост от костта и плът от плътта всички, които могли да бъдат наречени свои, било то хора от един дом, от едно семейство или свързани помежду си с някакво родство. Така Лаван казал на Яков: „Наистина, ти си моя кост и моя плът" (Битие 29:14). А Авимелех, обръщайки се към чичовците си и към своя дядо, казал: „Помнете още, че аз съм

ваша кост и ваша плът" (Съдии 9:1,2,3). Коленете Израилеви, говорейки за себе си, казали на Давид: „Ето, твоя кост и твоя плът сме ние" (II Кн. цар. 5:1).

158. В Исая е видно, че Мъжът означава Вътрешният човек, или също човек разумен и мъдър: „Гледам и не виждам мъжа, и няма сред тях съветник". В Еремия: „Обходете улиците на Ерусалим и вижте дали можете намери човек, дали има някой, който да постъпва справедливо, да търси честност" (5:1). Да постъпва справедливо се отнася до мъдрия, а да търси честност - до разумния.

159. Трудно е да се схване, както си е, ако само се познава състоянието на небесния човек. То е такава, че Вътрешният човек се различава от Външния и съзнава напълно кое. се отнася до Вътрешния и кое до Външния човек, както и че Господ управлява посредством Вътрешния Външния човек. Но тъй като това поколение пожелало да притежава независимост на Външния човек, то състоянието му се изменило дотолкова, че вече не съзнавало разликата между Вътрешния и Външния човек и било близко до мисълта, че те са едно. Ето какво става с перцепцията, когато се пожелае самостоятелност.

160. Стих 24. Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си и те ще бъдат една плът. Ще остави баща си и майка си - това е да остави Вътрешния човек, защото този Вътрешен човек зачева и ражда Външния. Да се привърже към жена си - т. е. да бъде Вътрешният човек във Външния. Една плът - да са съединени, защото Вътрешният Дух е съществувал отначало, а Външният е излязъл от Вътрешния, и сега те стават плът. По този начин не-

бесният и духовният живот се присъединили към особената същност, за да бъдат като едно.

161. Това потомство на Древната Църква не било лошо; в него имало още доброта и понеже силно желало да живее като Външен човек или отделено самостоятелно, то Господ му дарил това; но поради Милосърдието небесно-духовното му било вдъхновено. Не може да се узнае как действат вътрешното и външното заедно и как представляват едно цяло, без да се знае вдъхновяването на едното от другото. Ще дам представа за това, взимайки за пример Действието. Ако в Действието няма Милосърдие, т. е. любов и вяра, и Господа, съдържаш ги в себе си, то в действителност няма Действие, което да може да се нарече милосърдно дело или плод на вярата.

162. Всички закони, права, справедливост, изтичат от небесните принципи или от порядъка на живота на небесния човек; защото цялото Небе е Небесен човек, от това, че Господ сам е Човек Небесен, намиращ се във всички и в частност в небето и небесните хора, затова те били наречени небесни. Всеки закон на правдата и справедливостта изхожда от небесните правила или от жизнения порядък на небесния човек, и Законът на Съпружеството изхожда оттам принципиално. Небесното съпружество е това, от което и заради което съществуват всички бракове на земята. Това съпружество се състои в това, че има Един Господ, едно Небе и една Църква, глава на която е Господ. Оттук произлиза законът на съпружеството, че трябва да има един Мъж и една Съпруга, и ако това е така, то съпрузите представляват небесен брак и са образ на небесния човек. Този Закон не

само бил изявен на Мъжете от Древната Църква, но и бил написан в техния вътрешен човек; затова тогава Мъжът имал една съпруга и съставял един дом; но когато после престанали да бъдат вътрешни хора и станали външни, те си взимали по няколко жени. И поради това, че хората на Древната Църква със своите бракове изобразявали небесното съпружество, те намирили в съпружеската Любов Небето и небесната радост. При приближаването на Църквата към упадък, вече не чувствали щастие в съпружеската любов, но го намирили в удоволствието от многоженството - удоволствие, отнасящо се към Външния човек. Това е наречено от Господ коравосърдечие, заради което било позволено от Мойсей да се притежават няколко жени, както сам Господ ни казва: „Поради вашето коравосърдечие (Мойсей) ви е написал тая заповед; обаче, в началото на създанието, Бог ги е направил мъж и жена. Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си, и двамата ще бъдат една плът; така че не са вече двама, а една плът. И тъй, онова, което Бог е съчетал, човек да го не разлъчва" (Марка 9:5-9).

163. Стих 25. А и двамата, човекът и жена му, бяха голи и не се срамуваха. Това означава, че те са били невинни, защото Господ въвел невинността в тяхната обособеност, за да не бъде неприятна.

164. Егоизмът на човека както беше казано, е самото зло и то се вижда във форми най-разнообразни; но ако милосърдието и невинността са въведени от Господ, те се представят красиви и стройни, както бе казано в номер 154. Милосърдието и невинността не само смекчават егоизма или злото и лъжата, но дори

ги свеждат до нула, както всеки може да забележи при малките деца. Когато те си играят или се ласкаят на родителите си, детската им невинност се вижда в целия си блясък, тогава злото и лъжата, които са в тях, не се показват и дори са приятни донякъде. Оттук може да се види, че никой не може да бъде приет на небето, без да има невинността, според думите на Господ: „Оставете дечицата да дойдат при Мене; не ги възпирайте, защото на такива е Божието царство. Истина ви казвам: Който не приеме Божието царство като детенце, той никак няма да влезе в него. Прегърна ги и ги благослови, като положи ръцете Си на тях" (Марка 9:14-16).

165. Голотата, от която те не се срамували, доказва невинността, което е очевидно по-нататък, където се казва, че изгубвайки своята устойчивост и невинност, те се засрамили от своята голота и вследствие на това се скрили. От представите в духовния свят става ясно, че голотата, от която не се срамували, означава невинността, и когато духовете искат да се оправдаят и" да докажат, че са невинни, показват се голи, за да засвидетелстват своята невинност. Точно така са представени невинните на небето: те са като голи деца, обвити с гирлянди от цветя според вида на своята невинност; обратно, тия които са по-малко невинни, се явяват в изящни и блестящи одежди, като коприна с диамантен оттенък, както се показвали понякога Ангелите на Пророците.

166. Такова е съдържанието на Словото в тази глава, но е изложена само малка част от това, което тя съдържа, и тъй като въпросът касае Небесния

човек, за който днес не се знае много, то и тази слаба част ще се стори неясна на много хора.

167. Ако се узнаят тайните, заключени във всеки стих, това би било изумително. Броят им е толкова голям, че е невъзможно да се изрази, но това не се забелязва в буквалния смисъл. За да предам с няколко думи идеята, ще кажа, че в света на духовете думите с буквалния смисъл се представят наживо, такива каквито са, с поразителна точност; защото светът на Духовете е прототипен. Всичко представено се постига в другото небе от ангелските Духове до най-малките подробности на представеното, и всичко постигнато от ангелските Духове Ангелите от третото небе постигат още по-широко с идеи, които е невъзможно да се изразят, а ако това е угодно на Господа, то с неописуемо разнообразие. Такова е Словото Господне.

ЗА ВЪЗКРЕСЕНИЕТО НА ЧОВЕКА ОТ МЪРТВИТЕ И ЗА ВЛИЗАНЕТО МУ ВЪВ ВЕЧНИЯ ЖИВОТ

168. Тъй като ми е позволено да опиша до известна степен как от телесния живот човек влиза във вечния живот и за да стане известно как човек възкръсва, ще изложа не това, което сам узнах, но това, което ми бе показано по жив опит.

169. Бях приведен в състояние на безчувственост по отношение на телесните сетива и последователно

в състоянието на умиращите; но вътрешният ми живот ми бе оставен, също както и мисълта, за да осъзная и запомня това, което става с мъртвите и възкръсващите. Отначало притежавах дишането, свойствено на живота, после то затихна.

170. При мен бяха небесните Ангели, заемащи сърдечната област, така че ми се струваше, че съм съединен с тях чрез сърцето; стана така, че от всичко мое ми бяха оставени само мисълта и способността да схващам. Това състояние продължи няколко часа.

171. По този начин бях отклонен от всяко общуване с духовете, обитаващи промеждутъчния свят; те мислеха, че съм напуснал телесния живот.

172. Освен небесните Ангели, заемащи областта на сърцето, други два Ангела стояха около главата ми и разбрах, че това е така с всеки умиращ.

173. Ангелите, намиращи се до главата ми, пазеха дълбоко мълчание, разменяйки си мисли само с изражението на лицата си, така че аз разбрах, че ми е било дадено друго лице, даже двойно лице, защото имаше два Ангела. Когато Ангелите осъзнаят, че лицата им са възприети така, те знаят, че човекът е свършил.

174. Признавайки в мен своите лица, те направиха леки изменения около устата; по такъв начин те съобщаваха своите мисли; защото небесните Ангели обичайно говорят чрез леки движения в областта на устата. Беше ми дадено да схвана този език на мислите.

175. Разнася се приятен аромат, като от балсамирано тяло, защото когато небесните Ангели присъстват на кончината на човека, мирисът на тялото става

ароматен и злите духове, долавяйки го, не могат да се приближат.

176. През цялото време бях тясно съединен чрез сърцето си с небесните Ангели. Това осъзнавах и даже чувствах по действието на пулса.

177. Беше ми внушено, че човек се придържа от Ангелите в минутата на смъртта в мисли, винаги отнасящи се до благочестието и святостта; също ми бе внушено, че умиращите рядко мислят за спасение и блаженство, и за да мислят повече за вечния живот, Ангелите ги придържат в такива мисли.

178. Преди оттеглянето си и предаването на умиращия на духовните Ангели, небесните Ангели го поддържат дълго в тези мисли. В това време умиращият си мисли, че живее телесно, но това съзнание е смъртно.

179. От момента, в който вътрешните органи истинат, жизнените субстанции се отделят от човека, където и да се намират, дори да са заключени в лабиринт от хиляди сплетени помежду си връзки; защото действието на Господното Милосърдие е така силно и живо притеглящо, така велико, че нищо жизнено не може да остане.

180. След като възкръснах, небесните Ангели, стоящи при главата ми, останаха при мен още известно време и си говориха беззвучно. Схванах от тази мислена реч, че те не обръщаха никакво внимание на заблужденията и измамите, а се смееха над тях, макар и не като над безсмислици, но като над неща, с които не се занимават. Дори когато те започнат да говорят с душите на тези, при които се намират, речта им се състои от мисли и изобщо не се чува.

181. Възкръсналият човек се намира още в тъм-

нина и когато наближи предаването му на духовните Ангели, небесните Ангели се отдалечават, но чак след като духовните се приближат. Беше ми показано как постъпват духовните Ангели след като възкръсналият намери светлината.

Това е видно в Продължението в началото на следващата глава.

ГЛАВА ТРЕТА

Продължение. Встъпване на възкръсналия във вечния живот.

182. Когато небесните Ангели се намират при възкръсналия, те не го изоставят, защото обичат всички хора; ако душата му е такава, че не може да пребивава дълго в обществото на небесните Ангели, тя сама пожелава да се отдели от тях. Когато това стане, духовните Ангели се явяват, за да му дадат способността да вижда светлината, защото дотогава той не е виждал, а само е мислил.

183. Бе ми показано как действат тези Ангели, изглеждаше така сякаш отвъртат надолу ретината на лявото око, за да го отворят и да му дадат зрение за светлината. Човек съзнава, че това става така, но това е само привидно.

184. Когато ретината е завъртяна, отначало се вижда нещо мътно осветено, както когато човек гледа през затворени клепачи; изпитва се състояние на спокойствие, защото човек още се намира под охраната на небесните Ангели; тогава се явява виждането

на засенченото вече като проблясващ небесен цвят, и то става най-разнообразно.

185. После се появява усещането за нещо леко, меко полагащо се върху цялото лице и прозрението е дадено. Тогава Ангелите се грижат само да не дойде на възкръсналия някаква друга идея, освен спокойна и излъчваща любов.

186. Тогава започва неговият живот; отначало той е щастлив и весел, защото му се представя встъпването във вечния живот. Това изглежда като бяла светлина, преливаща в изящно жълто. Така се явява този живот, защото той е небесен и в същото време духовен.

187. След това приемането в обществото на добрите духове е представено като млад човек, яздейщ кон, който иска да насочи към ада; но конят не може да направи и крачка. Човекът е млад, защото когато възкръсналият от първата минута на встъпването си във вечния живот се намери сред Ангелите, то му се струва, че е в разцвета на своите сили.

188. Животът по-нататък е представен като слизане от коня и тръгване пешком, защото конят не може да бъде накаран да се помръдне от мястото си. Тогава му се внушава, че ще бъде поучен на познанията на истината и доброто.

189. След това той вижда пътеки, издигащи се по лека нагоре и това означава, че чрез познанията на истината и доброто и чрез познаването на самия себе си, той ще бъде воден постепенно към небето; защото без познанията на истината, доброто и самия себе си никой не може да бъде допуснат там.

КНИГА "БИТИЕ" - ГААВА ТРЕТА

1. А змията беше най-хитра от всички полски зверове, които Господ Бог беше създал. И тя рече на жената: Истина ли каза Бог да не ядете от всяко дърво в градината?

2. Жената рече на змията: От плода на градинските дървета можем да ядем;

3. но от плода на дървото, което е в сред градината, Бог каза: Да не ядете от него, нито да се допрете до него, за да не умрете.

4. А змията рече на жената: Никак няма да умрете;

5. но знае Бог, че в деня, когато ядете от него, ще ви се отворят очите и ще бъдете като Бога, да познавате доброто и злото.

6. И като видя жената, че дървото беше добро за храна, и че беше приятно за очите, дърво желателно, за да дава знание, взе от плода му, та яде, даде и на мъжа си да яде с нея, та и той яде.

7. Тогава се отвориха очите и на двамата и те познаха, че бяха голи; и съшиха смокиневи листа та си направиха препаски.

8. И при вечерния ветрец чуха гласа на Господа Бога, като ходеше из градината; и човекът и жена му се скриха от лицето на Господа Бога между градинските дървета.

9. Но Господ Бог повика човека и му рече: Где си?

10. А той рече: Чух гласа Ти в градината и уп-

лаших се, защото съм гол; и се крих.

11. А Бог му рече: Кой ти каза, че си гол? Да не би да си ял от дървото, от което ти заповядах да не ядеш?

12. И човекът рече: Жената, която си ми дал за другарка, тя ми даде от дървото, та ядох.

13. И Господ Бог рече на жената: Що е това, което си сторила? А жената рече: Змията ме подмами, та ядох.

СЪДЪРЖАНИЕ

190. Говори се за Третото Състояние на Древната Църква, която предпочела своята обособеност до степен на любов.

191. Тъй като хората, подбуждани от любовта към себе си и от своя егоизъм, започнали тогава да не вярват в нищо, което не могли да възприемат с външните си сетива, то Чувствеността била представена като Змията, Себелюбието или егоизмът - като Жената и Разумното начало - като Мъжа.

192. Отгук змията, или чувственото начало, убедила жената да провери достоверни ли са отношенията, касаещи вярата в Господа. Това значи да ядеш от дървото на познанието. Съгласието, дадено от рационалността на човека, е означено като мъжа, съгласил се да яде (Ст. 1 -6).

193. Но те осъзнали, че са в злото; този остатък от прозорливостта се означава с думите: и се отвори-ха очите им; те чуха гласа на Господа Бога (Ст. 7, 8) и

също със смокиновите листа, от които си направиха препаски (Ст. 7) и техният срам - със скриването им между градинските дървета (Ст. 8, 9). Също очевидно е от осъзнаването им и от изповедта, съдържащи се в ст. 12, 13, 14, 15, че те са запазили още в себе си природната доброта.

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

194. А змията беше най-хитра от всички полски зверове, които Господ Бог беше създал. И тя рече на жената: Истина ли каза Бог да не ядете от всяко дърво в градината? Под змията тук се разбира Чувственото начало, на което човек се доверява. Полските зверове тук отново означават всички сетива на човека. Жената е егоизмът. Думите на Змията: Истина ли каза Бог да не ядете от всяко дърво в градината? предизвикват съмнението, настъпило отначало. Говори се за Третото Потомство на Древната Църква, което започнало да не вярва на откровенията, без да се увери в тях чрез зрението си и чрез сетивата си. Тяхното първо състояние на съмнение е описано в този и в следващия стих.

195. Древните наричали животни всичко, което е в човека; такъв бил езикът, задържал се в Древната Църква след потопа и запазил се отчасти в Пророците. Чувствеността на човека е наречена Змия, защото както змиите пълзят близо до земята, така и чувствеността се придържа най-близо до плътта. Оттук са наречени змийска отрова повърхностните разсъждения

над тайнствата на вярата и змии тези, които разсъждават така; а тъй като така разсъждават много хора, опирайки се на сетивата си и на видимото, каквито са земните, телесните, светските и природните неща, то казано е, че змията е най-хитра от всички полски зверове. Така в Давид: „Изострят езика си като на змия; аспидова отрова има под устните им" (Пс. 140:3). Става дума за разсъжденията, съблъзняващи човека. Пак там: „Още от рождението си нечестивите се отстраняват; заблуждават, говорейки лъжи, щом се родят. Ядът им е като змийска отрова; приличат на глухия аспид, който затъква ушите си и не ще да чуе гласа на говорещия тихо, мъдреца, който събира народа" (Пс. 58:3,4,5). Тук се наричат змийска отрова тия разсъждения, които пречат да бъде чут гласа на мъдрия; оттук е изразът на Древните: змията затъква ухото си. В Амос: „Както ако влезе в къщи, опре ръката си о стената и змия го ухапе, така не ще ли бъде денят Господен тъмнина, а не виделина? Дори мрак, без никаква светлина?" (5:19,20). Ръката опряна о стената означава собствената мощ и доверяването на сетивата, откъдето произлиза описаното заслепение. В Еремия: „Гласът на Египет е като глас на змия, като се хлъзга; защото излизат със сила и идат против него със секири както дървари. Ще изсекат леса му, казва Господ, ако и да е неизследим; защото по брой те са повече от скакалците и са безбройни. Ще се посрами египетската дъщеря; ще бъде предадена в ръката на северните народи" (46:20-24). Египет се споменава като разсъжденията за божествените неща на базата на сетивните и научните данни; тези разсъждения са наречени глас на змия, а заслепението, като тяхно

следствие, е наречено северни народи. В Йов: „Отрова аспидна ще суче; език ехиднин ще го умъртви. Няма вече да гледа потоците, реките, които текат с мед и масло" (20:16.17). Реките, които текат с мед и масло са духовното и небесното, които не могат да видят разсъждаващите над тези неща; техните разсъждения са наречени аспидна отрова и език ехиднин. (По-нататък следват пак обяснения за змията - Ст. 14,15).

196. В древността хората, доверяващи се повече на външните си сетива, отколкото на откровенията, се наричали змии; днес мракът е още по-силен, защото има хора не само не вярващи в нищо, което не са видели и почувствали, но утвърдили се в неверието с помощта на научните данни, непознати на Древните и така ослепени още повече. За да покажа, как хората, съдейки за небесното според сетивата си, посредством науката и философията, се заслепяват до невъзможността след това да видят и чуят нещо, и стават не само змии глухи, но змии летящи, много по-пагубни, за които също се говори в Словото; ще взема за пример вярването в това, какво е Духът. Чувственият човек или човекът, вярващ само на сетивата си, отрича съществуването на Духа, защото не го вижда. Него го няма, казва той, защото не го усещам; това, което виждам и чувствам, то съществува за мен. Ученият или правещият си заключения чрез науката, казва, че духът не е нищо друго освен дихание или огън, или нещо друго, взето от науката, и че след смъртта той се губи; нима животните нямат тела, сетива и известно разбиране, а казват, че те умират, а духът на човека трябва да живее; следователно, те отричат съществуването на духа. Философите, желаещи да изпъкнат сред

другите, говорят за духа с изрази, които сами не разбират, защото спорят за тяхната точност, твърдейки, че не може да се приложи за духа ни една дума, свързана с материалното, така че те съдят за духа по своите представи и той изчезва за тях, превръщайки се в нищо. Най-разсъдителните казват, че духът - това е мисълта; но умувайки над мисълта те я отделят от субстанцията на нещата, и завършват със заключението, че мисълта изчезва, когато тялото умре. По такъв начин, всички разсъждаващи според сетивата си, според науката и философията, казват, че духът не съществува и следователно, не вярват на нищо, казано за духа и за духовните неща. И обратно, ако попитат простодушните, те ще отговорят, че вярват в съществуването на духа, защото Господ е казал, че ще живеят след смъртта. Тези последните не разрушават своята рационалност, но я оживяват чрез Словото Господне.

197. При Древните, които били небесни хора, змията означавала предвидливостта, която също както сетивността им помагала да се предпазят от злите; това е очевидно от думите на Господ към неговите последователи: „Ето, Аз ви изпращам като овце посред вълци; бъдете, прочее, разумни като змиите и незлобливи като гълъбите" (Матей 10:16). Медната змия, възнесена в пустинята, също представлява Чувствеността на Господ, Който сам е Небесен Човек, Той един всичко вижда и на всеки промисъл съдейства; затова гледащите към него били спасени.

198. Стих 2 и 3. Жената рече на змията: От плода на градинските дървета можем да ядем; но от плода на дървото, което е сред градината, Бог каза: Да не

ядете от него, нито да се допрете до него, за да не умрете. Плодът на градинските дървета е Доброто и Истината на вярата, открита чрез него от Древната Църква. Плодът на дървото всред градината, от което те не трябвало да ядат, означава Доброто и Истината на вярата, на които те не бивало да се поучават сами. Да не се допират - означава да не съдят за доброто и истината на вярата сами, чрез сетивността си и науката. Че ще умрат - показва, че от това ще умре вярата, т. е. цялата мъдрост и целия разум.

199. Това, че плодът на дървото, който не трябвало да ядат, означава Доброто и Истината на вярата, открити от него на Древната Църква или познанието на вярата, е ясно от израза: плод от градинските дървета, които те могли да ядат, а не дървото в градината, както преди това (гл. II ст. 16), където ставаше дума за Небесния Човек или Древната Църква. Дървото в градината означава перцепцията, присъща на Доброто и на Истината, а тук е наречено плод това, което като произведено от него, е Добро и Истина.

- Плодът много често има такова значение в Словото.

200. Казано е, че дървото на познаване е всред градината, докато в предишната глава II, ст. 9 дървото на живота, а не дървото на познаване е всред градината; защото всред градината означава съкровенната вътрешност. Съкровенната вътрешност на небесния човек или на Древната Църква било дървото на живота, т. е. Любовта, а после вярата, докато всред градината или съкровенната вътрешност за нейното потомство, което може да бъде наречено небесно-духовен човек, била вярата.

Не можем да навлезем в големи подробности, за-

щото не се знае какви са били живелите в това древно време. Тяхното естество било доста различно от нашето и днес не може да се намери индивид с тяхната способност да познават по Доброто Истината и по Любовта - присъщото на вярата. Но когато това Поколение изчезнало, било заменено с друго, напълно противоположно по природа; то не стигало до истината чрез доброто и до вярата чрез любовта, но чрез истината познавало доброто и чрез познанията на вярата - присъщото на любовта; голяма част се държала предимно на знанията. Такава промяна била направена след потопа, за да не погине света.

201. Следователно, тъй като такива натури като у древните преди потопа не съществуват днес, то не е лесно да се изясни какво съдържат тия места в Словото в реален смисъл. Те биват много добре разбрани в Небето и Ангелите и Ангелските духове, са наричани небесни заради природата им, подобна на тази на възродените преди потопа. Ангелите и Ангелските духове, обратно, са с натури подобни на тази, която била у възродените след потопа. Тези натури и в едните и в другите, са с неопределимо разнообразие.

202. Не само Древната Църква, която била небесен човек, не вкусвала от дървото на познанието, т. е. не се поучавала на присъщото на вярата чрез външните сетива и чрез науката, но тя не си позволявала дори да се допре до това дърво, т. е. да мисли съдейки по сетивата и науката за присъщото на вярата, за да попадне несъзнателно от небесния живот в духовния. Такъв е животът на Небесните Ангели и тези от тях, които са най-дълбоко небесни, не си позволяват даже да назоват вярата или което и да е друго разкло-

нение на духовното; ако други употребяват тези думи, то вместо вяра те постигат любов в изменения, известни само на тях. По този начин те извличат от любовта и милосърдието всичко, което е от вярата... Те още по-малко понасят да подхождат рационално към делата на вярата и изобщо не желаят да използват науката; защото им е дадено от Господ да схващат чрез Любовта кое е добро и кое е истина. Те мигновено познават чрез Интуицията си кое е вярно и кое не е и следователно, когато към тях се обръщат с въпрос за вярата, те се ограничават с отговора: това е така или това не е така, защото постигат това от Господа. Същото означават и думите Господни в Матей: „Но говорът ви да бъде: Да, да; не, не; а каквото е повече от това, е от лукавия" (5:37). Сега е ясно, защо не им е било позволено да докосват плода на дървото на познаването, защото, допирайки го, те биха паднали в злото или биха срещнали смъртта. С изключение на въпросите за вярата, небесните Ангели говорят помежду си както и другите, за различни неща, на небесен език, съставен и извлечен от Любовта, и този език е по-неизразим от езика на духовните Ангели.

203. Духовните Ангели говорят за вярата и даже потвърждават това, което се отнася до нея с помощта на интелектуалността, рационалността и науката; но те не се ползват от тях за заключения относно вярата, и тези, които постъпват така, са в злото. Тези Ангели притежават също от Господа Прозрение за всичко, свързано с вярата, но тяхната интуиция не е същата както при Небесните Ангели. Прозрението при духовните Ангели е като съвест, оживена от Господа; и макар да им изглежда небесна перцепция, тя си е само

духовна.

204. Ст. 4, 5. А змията рече на жената: Никак няма да умрете; но знае Бог, че в деня, в който ядете от него, ще ви се отворят очите и ще бъдете като Бога, да познавате доброто и злото. Думите: ако ядете от него, ще ви се отворят очите, означават, че ако те биха разследвали с помощта на външните си сетива и науката, т. е. сами по себе си, нещата на вярата, те биха видели ясно, че не са такива, каквито вярват че са. Ще бъдете като Бога и ще познавате доброто и злото значи, че ако постъпят така, те биха били като Бог и биха могли да ръководят сами себе си.

205. Всяка част от стиха касае състояние или изменение на състояние в Църквата. В първите Стихове те още съзнавали, че желаното от тях е забранено, макар и да ги привличало; в тези Стихове те вече започват да се съмняват, не е ли позволено това, за да видят истина ли е това, което са узнали от древните и така очите им били отворени. Най-накрая, тъй като Себелюбието започнало да властва, те пожелали сами да ръководят себе си и в това да бъдат подобни на Господа. Себелюбието има тази особеност, че когато то царува, изчезва желанието да бъдеш воден от Господа, а идва желанието да постъпваш по своему и тогава се прибягва до сетивата и научните данни, за да се установи в какво следва да се вярва.

206. Любещите сами себе си и в същото време изучилите светските науки повече от всички други са уверени, че очите им са отворени и че като Бога знаят кое е добро и кое - зло; но никой не е по-сляп от тях. Нека ги разпитат и ще видят, че те не знаят за съществуването на духа и още по-малко вярват в него; те

изобщо не знаят какъв е небесният и какъв - духовният живот, и не допускат вечния живот, мислейки, че ще умрат като животни; не признават Господ, а само себе си и почитат култа към природата. Желаетелите да се изкажат предпазливо казват, че всичко се управлява от висше Същество, чиято същност не познават. Такива са принципите им; те ги потвърждават чрез сетивния си опит и научните данни и биха го направили пред цялата вселена, ако само биха посмели. Макар да желаят да бъдат признати за богове или за най-мъдри сред хората, ако ги попитат знаят ли какво е да нямаш егоизъм, те биха отговорили че това е да не живееш и че те самите биха били нищо, лишени от егоизма си. На въпроса: какво е да живееш за Господа, те биха нарекли това фантазия. Относно Съвестта биха казали, че е измислица, служеща за юзда на простолудията. Ако ги попитате за Прозрението, те само биха се засмели, взимайки го за някакъв вид ентузиазъм. Ето тяхната мъдрост, ето колко са отворени очите им, ето какви богове са. Тези принципи, които им се струват ясни като бял ден, им служат за изходен пункт, от който тръгват да умуват над тайните на вярата. Какво може да излезе от тази бездна на мрака? Именно това са змиите, съблазняващи света. Но третото поколение на древната Църква не стигнало дотам; изложеното се отнася до това, за което става дума в Ст. 14-19 на тази глава.

207. Стих 6. И като видя жената, че дървото беше добро за храна, и че беше приятно за очите, дърво желателно, за да дава знание, взе от плода му та яде, даде и на мъжа си да яде с нея, та и той яде. Добро за храна - означава възжелението, приятно за очите -

Фантазията, а желателно, за да дава знание - Насладата. Всичко това представя същността на егоизма, или на жената. Мъжът, който яде, е разумът, дал своето съгласие.

208. Такова било четвъртото поколение на Древната Църква, то се поддало на съблазънта на Себелюбието и не желало да вярва на откровението освен потвърждавайки го чрез сетивния опит и науката.

209. Изразите, употребени тук, като дърво добро за храна, приятно за очите, дърво желателно, за да дава знание, са употребени за природата на живеещите в това древно време; те касаят предимно волята, тъй като тяхното зло произтичало именно от нея. Подобни изрази се употребяват в Словото, когато се говори за живелите след потопа, но тогава те не се отнасят до волята, а до разума; защото древните достигали истината чрез Доброто, а живелите след потопа стигали до доброто чрез Истината.

210. Ще говоря за Егоизма, за да знаете, какво представлява той. Човешкият егоизъм е съвкупност от злото и лъжата, произтичащи от Любовта към себе си и към света. Който живее в егоизъм, не вярва в Господа и в Словото, а само в себе си и мисли, че това, което не може да възприеме чрез сетивата си и науката, не съществува; оттук следва, че те са само зло и лъжа, виждайки всичко наобратно. На злото гледат като на добро, на доброто като на зло; на лъжата като на истина и на истината като на лъжа. За това, което съществува, те мислят, че не съществува; за това, което е нищо, те мислят, че е всичко. Ненавистта те наричат любов, тъмнината - светлина, смъртта - живот

и обратно. Такъв е човешкият егоизъм и сам по себе си той е адски и прокълнат.

211. Стих 7. Тогава се отвориха очите и на двамата и те познаха, че бяха голи; Очите им се отвориха означава, че по вътрешно внушение те узнали и признали, че били голи, т. е. че не се намирали както преди в невинността, а в злото.

212. Че отварянето на очите означава вътрешно внушение (dictamen), е явно от подобните изрази в Словото. Например от това, което казвал за себе си Валаам, наречен „човекът, който има отворени очи, който видя видението от Всесилния" (Числа 24:3,4). Когато Йонатан прострял края на тоягата си, та опитал меда, вътрешно осъзнал, че е постъпил Лошо, казва се, че му светнало на очите, за да види това, което не знаел (I Цар. 14:27,29). Очите често в Словото се приемат за разума и следователно, за вътрешното внушение, което произлиза от него; както в Давид: „Просвети очите ми, да не би да заспя в смърт" (Пс. 13:3). Очите тук са разумът. В Езекиил: „имат очи, за да виждат, но не виждат" (12:2) т. е. не желаещи да разберат. В Исая: „и затвори очите им, да не би да гледат със собствените си очи" (6:10) т. е. да бъдат слепи, за да не разберат. В речта на Мойсей към народа: „Господ не ви даде сърце за да разбирате, очи за да виждате и уши, за да слушате" (Втор. 29:5). Сърцето е волята, очите - разумът. За Господ се казва в Исая, че Той ще отвори очите на слепите (42:7); и че очите на слепите ще прогледат из мрака и тъмнината (29:18).

213. Познаха, че бяха голи - значи че узнали и признали, че вече не се намират в невинността както преди, а че са в злото; това е явно от последния стих

на предната глава, където се казва: а и двамата, човекът и жена му, бяха голи и не се срамуваха. Там под не се срамуваха че са голи, означава невинност. Точно обратното значи това, че са се срамували, също ушиването на препаските от смокиневи листа и скриването им; в действителност, в лишаването от невинността голотата става за тях срам и съблазън, защото съвестта им внушава, че мислят лошо. Оттук Голотата се приема в Словото за срамно явление и за зло, и служи за изразяване на относително опорочената Църква, както в Езекиил: „Но ти беше гола и непокрита и се валяше в кръвта си" (16:7,22). Пак там: „ще те оставят гола и непокрита; и голотата на блудствата ти ще се открие" (23:29). В Йоан: „то съветвам те да купиш от Мене злато, пречистено с огън, за да се обогатиш, и бели дрехи, за да се облечеш, та да се не яви срамотата на твоята голота" (Откр. 3:18). И където се говори за последните дни: „Блажен оня, който бди и пази дрехите си, за да не ходи гол, та да не гледат срамотата му" (Откр. 16:15). Във Второзаконие: Ако мъжът намери в своята съпруга нещо грозно, тогава да ѝ напише разводно писмо" (24:1). Затова било заповядано на Аарон и синовете му да обличат ленени покрития, когато пристъпват за служба към олтаря, за да скрият голотата си, да не би да си навлекат грях, та да умрат (Изход 28:12,43).

214. Казано е, че са голи, защото са предоставени на своя егоизъм, тъй като отдаващите се на своя егоизъм и себелюбие са лишени от разумността и мъдростта или от вярата; от тях са отнети истината и доброто, и така те са в злото.

215. Сам можях да установя, че Егоизмът е само

зло и лъжа; всичко, което духовете говорят от само себе си, бе така лошо и лъжливо, че аз веднага разбрах, че те говорят от само себе си, и видях, че са в лъжата, макар те да вярваха, че са в истината; същото е и с човека, който се е отделил от Бога. Беше ми дадено да разбера че всички започващи да разсъждават за духовния и небесния живот, и за Вярата, се съмняват и даже отричат, защото да разсъждаваш над вярата - това е да се съмняваш и да я отричаш; те действат от само себе си или от егоизъм и разсъжденията им се явяват само заблуждения, в които самите те попадат; следователно, потъват в бездната на мрака и лъжата. В тази бездна и най-малкото съмнение превъзможва хиляди истини и става като пращинка, която, попаднала в окото, пречи да се види вселената и всичко намиращо се в нея. Така казва за това Господ в Исая: „Горко на ония, които са мъдри в своите очи, и които са разумни пред себе си" (5:21). Пак там: „Понеже мъдростта ти и знанието ти са те отвратили, и си рекла в сърцето си: аз съм и освен мене няма друга, затова ще дойде върху тебе зло, без да знаеш отгде се явява; и беда ще те нападне, без да можеш да я омилостивиш; ще дойде внезапно върху тебе и опустошение, без да ти е било известно" (47:10,11). В Еремия: „Всеки човек е твърде оглупял от знания, всеки златар се посрамва от кумира си, защото леяното от него е лъжа, в което няма дихание" (51:17). Кумирът е лъжата, произведена от егоизма; леяното от него - това е злото на егоизма.

216. И съшиха смокиневи листа та си направиха препаски. И съшиха листа - това е извиниха се; Смокинята е природното Добро; направиха препаски

- изпитаха чувство на срам. Така се изразявали Древните и така изобразявали това потомство на Църквата, показвайки, че първичната невинност е била заменена от природната доброта, зад която се прикривало злото и че те изпитвали чувство на срам, защото били в природната доброта.

217. Сега е съвсем неизвестно (тъй като е изгубен вътрешния смисъл на Писанието), че Лозата означава духовното Добро, а Смокинята - природното Добро; между другото, навсякъде, кодето тези думи се споменават в Писанието, те са употребени с това значение, даже в притчите, които Господ произнася за Лозата и за Смокинята. Така в Матей: „И като видя Исус една смоковница край пътя, дойде при нея, но не намери нищо на нея, само едни листа; и рече ѝ: Отсега нататък да няма плод от тебе до века. И смоковницата изсъхна на часа" (21:19). Това означава, че никакво добро не било намерено на земята, нито даже природното добро. Лозата и смокинята имат същото значение в Еремия: „Засрамиха ли се когато извършиха мерзости? Не, никак не ги досрамя, нито са знаели да почервенеят; свършено ще ги изтребя, казва Господ; не ще има гроздове на лозата, нито смокини на смоковницата, и листът ще повехне"(8:12,13). В тези думи е показано, че всяко добро, както духовното, така и природното, е погинало, и защото те са стигнали до там, че не изпитвали и най-малкото чувство на срам. Същото е и сега: тия които са в злото, не само че не се срамуват, но и се хвалят с лошите си дела. В Осия: „Намерих Израиля, че беше за Мене като грозде в пустиня; видях бащите ви, че бяха като първозрелите на смоковницата в първата ѝ година" (9:10). И в Иоил:

„Не се плашете, полски животни, защото дървото ражда плода си, смоковницата и лозата дават силата си" (2:22). Лозата е духовното добро, а смокинята - природното добро.

218. Стих 8. И при вечерния ветрец чува гласа на Господа Бога, като ходеше из градината; и човекът и жена му се скриха от лицето на Господа Бога между градинските дървета. Гласът на Господа Бога, ходещ из градината, подразбира гласа на съвестта, от който те се бояли; този глас е остатък от тяхната перцепция; вечерният ветрец означава времето, когато Църквата още притежавала остатък от перцепцията; скриха се от лицето на Господа Бога - че се боят от упрека на съвестта, както обикновено е с тези, които знаят, че постъпват лошо; между градинските дървета - значи природното добро; между - значи в съкровено, дървото е прозрението, както казахме по-горе; но тъй Като интуицията им е била слаба, то е употребено дърво в единствено число, за да се покаже, че този остатък е бил слаб.

219. Гласът на Господа Бога се приема за гласа на съвестта (dictaten), от който те се бояли. Това може да бъде доказано със значението на думата глас в Писанието, или Гласът на Господ, приет за самото Писание, за Учението на Вярата, за Съвестта или вътрешния глас, даже за всеки изхождащ от този глас упрек. Затова гръмотевицата е наречена глас на Господа, както в Йоан: „Тогавата Ангелът извика с висок глас, както рикае лъв; и когато извика, седемте гръмове йздадоха своите гласове" (Откр. 10:3). Тук се говори за външния и за вътрешния глас. Пак там: „в дните на гласа на седмия ангел, когато се приготви да

затръби, тогава щеше да се изпълни тайната на Бога, както Той е благовестил на Своите слуги, пророците" (Откр. 10:7). В Давид: „Пейте Богу, хвалете Господа, Който язди на небесата на небесата, които са от века; ето, издава гласа Си, мощния Си глас" (Пс. 68:33,34). Небесата на небесата, които са от века са приети за мъдростта на Древната Църква; гласът е приет за откровение, а също и за вътрешно внушение. Пак в него: „Гласът Господен е над водите, гласът Господен е силен; гласът Господен е величествен; гласът Господен троши кедри; гласът Господен разцепва огнените пламъци. Гласът Господен разтърсва пустинята; гласът Господен прави да раждат кошути-те и оголва лесовете" (Пс. 29:3-9). И в Исая: „И Господ ще направи да се чуе славния Му глас, защото асириецът ще бъде смазан чрез гласа Господен" (30:30,31).

220. Гласът, който чува, показва, че у тях е останала слаба перцепция; той сякаш едва е бил чут, което е видно и в следващия стих, където е казано, че Господ, за да бъде чут от човека, извикал, както е в Исая: „глас на един, който вика: Пригответе в пустинята пътя за Господа" (40:3,6). Пустинята означава Църквата, в която няма никаква вяра; викацията глас означава възвестяването на Пришествието Господне, и въобще всяко възникване, което става във Възраждащия се, притежаващ съвест.

221. Под вечерния ветрец трябва да се разбира това време, когато Църквата още притежавала остатък от Перцепцията, което може да бъде доказано чрез значението на Деня и Нощта. Древните сравнявали Състоянието на Църквата с деня и нощта; с деня - времето, когато тя била още в светлината и нейните

членове притежавали все още остатък на прозрение, даващ им да разберат, че са паднали. Господ нарича също Ден състоянието на вярата и Нощ състоянието на безверие, както в Йоан: „Ние трябва да вършим делата на Този, Който ме е пратил, докато е ден; иде нощ, когато никой не може да работи" (9:4). Затова Състоянията на Възраждане на човека в първа глава са наречени Дни.

222. Скриха се от лицето на Господа - това е да ги тревожи съвестта, което обикновено става с тях, които осъзнават, че са постъпили лошо. То е следствие на отговора в стих 10: Чух гласа Ти в градината и уплаших се, защото съм гол. Лицето на Господ - това е Милосърдието, Мира и всяко Добро, както ясно посочва Благословието: „Господ да осияе с лицето Си над тебе и да ти покаже милост! Господ да издигне лицето Си над тебе и да ти даде мир!" (Числа 6:25,26). И в Давид: „Бог да се смили над нас и да ни благослови; да възсияе с лицето Си над нас!" (Пс. 67:2). И на друго място: „Мнозина думат: Кой ще ни покаже доброто? Господи, надигни над нас светлостта на лицето Си" (Пс. 4:6,7). Затова в Исая Милосърдието Господне е наречено Ангел на лицето: „Ще спомена милосърдията Господни, за всичко, що ни е подарил Господ, и за голямата благодат към Израилевия дом, която им показа според щедростите Си, и според премногото Си милости. Така им стана Спасител. Във всичките им скърби Той скърбеше и ангелът на присъствието Му ги избави; поради любовта Си и поради милосърдието Си Той сам ги изкупи" (63:7,8,9).

223. Тъй като Лицето Господне е Милосърдие, Мир и всяко Добро, Той никога на никого не гледа дру-

гояче освен с Милосърдие, и никога От никого не отвърща лицето си, но човек, когато е в злото, отвърща лице от Него, както казва Господ в Исая: „Но вашите беззакония са ви отлъчили от Бога ви, и вашите грехове са скрили лицето Му от вас" (59:2). Същото е и тук, когато те се скрили от лицето на Господ, защото били голи.

224. Милосърдието, Мира и всяко Добро, или лицето на Господ, произвеждат вътрешно внушение у хората, които притежават интуиция и също у имащите съвест, но различно; в техните действия винаги има състрадание към човека, макар да се възприемат съгласно състоянието, в което той се намира. Състоянието на човека, за когото се говори тук, т. е. потомството на Древната Църква, било природно Добро, а тези, които са в природното Добро, чувстват влечение да се скрият от страха и срама, които изпитват от това, че са голи; докато тези, които не се намират в природното добро не се скриват, защото не изпитват срам. За тях се споменава в Еремия(8:12,13). (Виж номер 217).

225. Че между градинските дървета означава природното Добро, в което има известна перцепция, наричана дърво, може да бъде доказано с градината, в която бил небесният човек; защото градина се нарича всичко, което е добро и истина, различаващо се по човека който ги обработва. Доброто е добро, доколкото неговата съкровеност е небесна; от небесното или чрез небесното изхожда прозрението от Господа. Тази съкровеност е наречена всред градината, което се вижда ясно в Словото.

226. Стих 9, 10. Но Господ Бог повика човека и му рече: Где си? А той рече: Чух гласа Ти в градината

и уплаших се, защото съм гол; и се крих. По-рано бе обяснено какво следва да се разбира под изразите говори силно и вика, гласът в градината, страха изпитан от тях, защото са голи и скриването им. В Словото обикновено питат човека, къде е и какво прави, макар Господ да знае всичко това предварително. Този разпит се употребява, за да може човек да се осъзнае и да си признае.

227. Но трябва да се узнае, откъде произлизат интуицията, вътрешното внушение и съвестта, и тъй като сега това е съвсем неизвестно, позволено ми е да кажа някои неща. Великата истина е в това, че човек бива управляван от Господа посредством духовете и ангелите. Когато злите духове започнат да властват, ангелите се стремят да отклонят злото и лъжата. Оттук произлиза борбата. Самата борба е това, което се усеща като интуиция, вътрешно внушение и съвест. По тези усещания, така също и по изкушенията, човек ясно би могъл да узнае, че при него има духове и ангели, ако не бе потънал в плътското до степен на невярване в казаното за ангелите и духовете. Хората са такива, че макар сто пъти да са изпитвали борбата, ще продължават да я наричат илюзия или следствие на някаква душевна болест. Беше ми дадено да изпитам хиляди пъти и почти постоянно в продължение на много години действието на тази борба и да получа от това живо възприятие; тогава знам какви духове се борят, на какво място са, кога се приближават, кога се отдалечават и дори говорих с тях.

228. Невъзможно е да се изрази колко изтънчена е интуицията на ангелите, когато се натъкне на нещо противно на истината на вярата и доброто на любовта;

те осъзнават качеството на вмъкнатото в самата минута на вмъкването му много по-добре от човека, който едва знае нещо за него; най-слабата мисъл на човека е по-лесно постижима за ангела, отколкото най-голямата му мисъл. Това е невероятно, но все пак вярно.

229. Стих 11, 12, 13. А Бог му рече: Кой ти каза, че си гол? Да не би да си ял от дървото, от което ти заповядах да не ядеш? И човекът рече: Жената, която си ми дал за другарка, тя ми даде от дървото, та ядох. И Господ Бог рече на жената: Що е това, което си сторила? А жената рече: Змията ме подмами, та ядох. - Значението на тези думи става ясно от предишното пояснение, а именно, че Разумът на човека се е оставил да бъде измамен от егоизма, на когото държал и от себелюбието, което го довело дотам да не вярва в нищо, без да го види и почувства. Всеки може да разбере, че Господ Бог не би се обърнал с речта си към змията, и че тук не става дума за природната змия, че той също не би се обърнал към чувствеността, представена от змията, но че тези изрази съдържат друго, т. е. те осъзнали, че техните усещания ги измамили, че поради любовта си към себе си те пожелали да узнаят истина ли е казаното им за Господ и за вярата в Него.

230. Господстващото зло на това поколение било себелюбието, но в същото време не любовта, както сега, към света; защото те живели разделени на домове и семейства и не преследвали богатства.

231. Злото на Прадревната Църква, съществувала до потопа и на Древната Църква, живяла след това, на Юдейската и Новата Църкви, образувани след

Пришествието на Христос, се състояло, както и злото на днешната Църква, в неверието в Господ и в Словото и във вярата в самите себе си и в своите сетива. Това унищожило вярата; когато няма вяра, няма и любов към ближния и тогава всичко е зло и лъжа.

Днес злото е много по-важно от преди, защото неверието на външните чувства може да се потвърди от науката, която древните не познавали; и мракът е тъй сгъстен, че е невъзможно да се опише; ако човек познае неговата дълбочина, би се поразил в изумление.

233. Да се изследват тайните на вярата чрез научни способности, е също така невъзможно, колкото да се провери камила през иглено ухо или да се сравни реброто на човека с най-финото влакънце на сърцето; сетивният опит и науката по отношение на духовното и небесното са дори още по-груби. Желаетелят да узнае безчислените тайни на природата, едва открива една от тях и в своите разследвания изпада в заблуждения, което е добре известно. Какво ще стане ако той пожелае да проникне в тайните на духовния и небесния живот, който, като невидима природа, ги съдържа в безчетен брой. За разяснение на този въпрос ще вземем следния пример: човек сам по себе си може само да прави зло и да се отвръща от Господ, но действията не човекът, а лошите духове в него, дори не и лошите духове, а самото зло, което те са си присвоили; при все това човек прави зло, отвращава се и е виновен, а между другото, живее чрез Господа. По подобен начин човек сам по себе си никога не може да прави добро, нито да се обръща към Господ, но това се извършва от ангелите, и даже ангелите не могат да направят това, но сам Господ; а при това човек може

да прави добро сякаш от само себе си и да се обръща към Господ. Нито сетивният опит, нито науката, нито философията могат да дадат да се разбере как е възможно това; ако ги попитат, то ще се получи отрицателен отговор, а предметът е верен в себе си. Оттук става ясно, че изследването чрез сетивността и науката на това, в което трябва да се вярва, кара човека да затъне не само в съмнение, но даже и в отрицание, т. е. в мрак; когато човек е в мрак, той е и в страстите; защото, вярвайки в неправдата, той и твори неправди; не вярвайки, че за човека съществува духовно и небесно, вярва, че за него съществува само плътското и светското, следователно, обича всичко това, което е от него самия и от света. По такъв начин от лъжата се раждат злото и похотта.

14. Тогава рече Господ Бог на змията: Понеже си сторила това, проклета да си измежду всеки вид добитък и измежду всички полски зверове; по корема си ще се влечеш и пръст ще ядеш през всичките дни на живота си.

15. Ще поставя и вражда между тебе и жената и между твоето потомство и нейното потомство; то ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата.

16. На жената рече: И ще ти преумножа скръбта в бременността; със скръб ще раждаш чада; и на мъжа ти ще бъде подчинено всяко твое желание и той ще те владее.

17. А на човека рече: Понеже си послушал гласа на жена си и си ял от дървото, за което ти заповядах, като казах: Да не ядеш от него, то проклета да бъде земята поради тебе; със скръб ще се прехранваш от нея през всичките дни на живота си.

18. Тръни и бодили ще ти ражда; и ти ще ядеш полската трева.

19. С пот на лицето си ще ядеш хляб, докато се върнеш в земята, защото от нея си взет; понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш.

СЪДЪРЖАНИЕ

234. Описание на последвалото състояние на Църквата до потопа, тъй като Църквата паднала съвършено, то било предсказано, че Господ ще дойде в света и ще спаси Човешкият Род.

235. Хората не желяели да вярват другояче, освен чрез сетивните си представи, вследствие на което Сетивността или Змията сама себе си проклела и станала адска (Ст. 14).

236. За да не пропадне човек съвършено в ада, Господ обещал да дойде в света (Ст. 15).

237. С жената е подробно описана Църквата, която обичала себе си или егоизма си до степен на невъзможност да възприеме нещо от Истината, макар разумът да е даден на хората, за да господства над тях.

238. След това Разумът също се подчинил и, следователно, проклел себе си и станал адски; разсъ-

дъкът престанал да съществува, останали само разсъжденията (Ст. 17).

239. Описание на тяхното проклятие, опустошение и на тяхната свирепа природа.

240. След отделянето си от всичко, което е от Вярата и от Любовта, следователно, хората престанали да бъдат хора.

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

241. Древните, които били небесни хора, притежавали такава природа, че всичко, което попадало в ползрението им в света и на земята, те виждали, но мисълта им се обръщала към Небесното и Божественото, което видимото символизирило вътрешно. Тяхното зрение било оръдие, оттук и свойството на езика им. Всеки от собствен опит може да види, как става това; в действителност, който обръща цялото си внимание на смисъла на речта на говорещия, той слуша думите, но сякаш не ги чува; той схваща само смисъла; но мислещият по-дълбоко не обръща внимание даже на смисъла на думите, но се старее да улови универсалния им смисъл. Поколенията, за които се говори тук, не приличали на бащите си, тъй като обичали светското и земното; те се привързвали към него, мислели за него и после уж за Небесното и Божественото. По такъв начин за тези хора сетивността станала главно, а не просто оръдие, както била за бащите им; когато светското и земното стане главно, то според него разсъждават за небесните неща и изпадат в слепота. Всеки може

също от собствен опит да види, как става това: на практика, ако някой, не обръщайки внимание на смисъла на думите на говорещия, възприема само думите, той слабо възприема смисъла и още по-малко универсалния смисъл, и понякога съди за казаното само по една дума или даже от граматическата страна.

242. Стих 14. Тогава рече Господ Бог на змията: Понеже си сторила това, проклета да си измежду всеки вид добитък и измежду всички полски зверове; по корема си ще се влечеш и пръст ще ядеш през всичките дни на живота си. Господ Бог рече на змията, означава съзнанието им, що се отнася до тяхната сетивност; проклета измежду всеки вид добитък и измежду всички полски зверове означава, че сетивността се отделила от небесното и се обърнала към плътското и по този начин, проклела сама себе си. Тук както и по-рано, добитъкът и полските зверове изобразяват чувствата. По корема си ще се влечеш - това е сетивността, не можеща да гледа нагоре към небесното, но обръщаща поглед надолу към плътското и земното. Пръст ще ядеш през всичките дни на живота си - значи, че сетивността може да живее само чрез плътското и земното и от това става адска.

243. В древността Сетивността на небесния човек била такава, че се подчинявала на вътрешния човек; в това била цялата ѝ задача; но след като хората станали себелюбиви, те предпочели чувствеността пред вътрешния човек, следователно, чувствеността се отделила, станала плътска и била осъдена.

244. По-напред бе казано, че думите: Господ Бог рече на змията означават съзнанието, що се отнася до чувствеността; следователно е безполезно да се спи-

раме на това.

245. По вътрешния смисъл на Словото е лесно да се убедим, че тези изрази: проклета да си измежду всеки вид добитък и измежду всички полски зверове, означават, че сетивността се е отделила от небесното и се е обърнала към плътското, осъждайки и проклинайки по този начин сама себе си. В действителност никога Господ Бог не проклина когото и да било, не се гневи на никого, никого не въвежда в изкушение, никой не бива наказван и още по-малко проклет от него; всичко това свършва дяволската сбирщина. Нищо подобно не може да произлезе от извора на всяко Милосърдие, Мир и Благост. И ако на различни места в Словото се казва, че Господ не само отвръща лицето си, наказва и изкушава, но още, че той убива и даже проклина, то е за да се вярва, че Господ управлява и разполага с всичко във вселената, даже със злото, наказанията и изкушенията; също и за да се узнае, че Той обръща в добро злото на наказанията и злото на изкушенията. С най-общи положения в Словото се започва запознаването и учението, затова общото преизпълва буквалния смисъл.

246. От това, което бе казано в номер 45 и 46, може да се види, че добитъкът и полските зверове означават чувствата. Позволено ми е да прибавя към това свидетелството, взето от Давид: „Боже, Ти Си изпращал изобилен дъжд за наследieto Си, и в изтощението му Ти си го подкрепял. Животните ще обитават в него" (Пс. 68:10,11). Полският звяр там е приет за доброто. Защото ще живее в наследieto на Бога. Тук е казано както в гл. II, 19 и 20, добитъка и полските зверове, докато в глава I, 24 и 25, е използван израза

добитък и земни зверове, защото тук се говори за Църквата и за възродения човек, а в първа глава - за човека, който трябва да се възроди, тъй като полето е дума, употребявана за Църквата и Възраждането.

247. Змията, която ще се влече по корема си, означава, че сетивността не може повече да се визира нагоре към небесното, но обръща взор надолу към плътското и земното; и това е защото в Древността Корем означавало това, което е най-близо до земята. Гръдта - това, което е на земята, а Главата - това, което е най-високо. По такъв начин чувствеността, която е най-низшото в човека, е обръната към земята, и наречена тук пълзяща по корем. Това се означавало в Юдейската Църква с лягането на земята по корем и с посипването на главата с пръст. Така и в Давид: „Защо криеш лицето Си и забравяш неволята ни и угнетението ни? Защото душата ни е снишена до пръстта; коремът ни е прилепнал до земята. Стани да ни помогнеш и избави ни заради милосърдието Си" (Пс. 44:25-27). Също е потвърдено, че човек се просва по корем върху пръстта, на земята, когато се отвърща от лицето на Господ. В Йона: „Из вътрешността на преизподнята извиках и Ти чу гласа ми" (2:2). Тук преизподнята е Адът.

248. Следователно, когато човек се виждал в небесното, казвали, че ходи право и гледа напред или нагоре, което е едно и също; когато се виждал в плътското и в земното, то казвали, че се накланя към земята и гледа надолу и назад. Така в Левит: „Аз съм Господ вашият Бог, Който ви изведох из земята на египтяните, за да не им робувате; и строших жеглата на ярема ви и ви направих да ходите изправени"

(26:13). В Михей: „зло от което не ще можете да извадите вратовете си; нито ще ходите горделиво" (2:3). В Еремия: „Тежко съгреши Ерусалимската дъщеря, защото я презрях, защото видяха голотата ѝ; а тя въздиша и обръща гърба си. От свише Той прати огън в костите ми, който ги облада; върна ме назад; направи ме пуста и слаба цял ден" (Плач. 1:8,13). В Исая: „Така казва Господ изкупителят ти, Който превръщам мъдрите и обръщам знанието им в глупост" (44:24,25).

249. И пръст ще ядеш през всичките дни на живота си означава, че чувствеността може да живее само чрез плътското и земното, и по този начин става адска. Това е видно от значението на пръстта в Словото, както в Михей: „Паси людето Си, както в древните дни; народите, като видят това, ще се посрамят за всичката си сила; ще лижат пръстта като змии и като земните гадини ще излизат треперещи от дупките си" (7:14,16,17). Древните дни са вместо Древната Църква; народите са предаващите се на своя егоизъм и за тях е казано, че ще лижат пръстта като змии. В Давид: „Пред него ще коленичат жителите на пустинята и неприятелите му ще лижат пръстта" (Пс. 72:9). Народите на пустинята и неприятелите символизируют тези, които гледат само към земното и светското. В Исая: „И храна на змията ще бъде пръстта" (65:25). Тъй като пръстта означава взимашите предвид само плътското и земното, а не духовното и небесното, то Господ заповядал на своите последователи да отърсят пръстта от нозете си, ако градът или домът са недостойни (Матей 10:14). От другите цитати също е видно, че пръстта означава това, което е осъдено и проклето.

250. Стих 15. Ще поставя и вражда между тебе и

жената и между твоето потомство и нейното потомство; то ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата. Сега всички знаят, че този стих е първото Пророчество за пришествието на Господ в света; тези думи ясно показват това; оттук и от казаното от Пророците, Евреите също така знаят, че ще дойде Месия. Но никой още не е узнал, какво трябва да се разбира под змията, под жената, под главата на змията, която ще бъде наранена и под петата, която змията ще нарани. Ще обясня това последователно. Змията означава всяко зло въобще и себелюбието в частност. Жената значи Църквата. Потомството на змията - всяко неверие. Потомството на жената - вярата в Господа. Главата на змията - господството на злото въобще и особено на себелюбието. Нарани главата - принижаване, за да се влече по корем и да яде пръст. Петата - най-низшето природно начало, което змията ще нарани.

251. Под змията се разбира себелюбието и всяко зло въобще, защото всяко зло произхожда от чувствеността, после от научното начало, което се означавало със змията; сега означава самото зло, каквото и да било то, или ненавистта към ближния и към Господ, представляваща едно със себелюбието. Това зло и тази ненавист, в тяхната сложност и разновидност, се различават в Словото под разните видове змии, например: гущери, василиски, аспиди, хемореи, горящи змии, змии летящи и пълзящи, ехидни, всички с различна отрова, представляващи ненавистта. Както в Исая: „Не се радвай, цяла Филистимска земя, загдето се строши тоягата, която те порази; понеже из корена на змията ще излезе

ехидна и плодът му ще бъде горителна хвърката змия" (14:29). Коренът на змията е чувственото и научното начало, ехидната е злото на неправдата, произхождаща от тях, а хвъркатата змия - похотите, идещи от себелюбието. В същия Пророк това различие е изразено в такава форма: „Мътят ехиднини яйца и тъкат паяжина. Който яде от яйцата им, умира; и ако се счупи някое, излиза ехидна" (59:5). Тази змия в Откровението е наречена големия червен дракон, старовременната змия, дяволът и Сатана, съблазняващ цялата земя (12:3,9; 20:2). Тук и навсякъде под дявола следва да се разбира цялото сборище на лошите духове и самото зло, а не някакъв дявол начело на другите.

252. От това, което по-рано бе казано за небесното Съпружество в номер 155, можем да се убедим, че Жената означава Църквата. Съпружеството е такова, че Небето, следователно Църквата, са съединени с Господ посредством Индивидуалността, защото без отделянето не може да има единение. Когато Господ по своето Милосърдие въведе в тази индивидуалност Невинността, Мира и Доброто, то тя все така представлява индивидуалност, но тогава е небесна и блажена, както се вижда в номер 164. Не може да се предаде каква е небесната и ангелската индивидуалност, които са от Господа, нито път каква е адската и дяволската индивидуалност, която е от човека; разликата между тях е като между Небето и ада.

253. Небесната и ангелската Църква в Словото е наречена Жена, Съпруга, Невеста, Дева, Дъщеря. Тя е наречена Жена в Откровението: „Жена, облечена със

слънцето, с луната под нозете ѝ, и на главата ѝ корона от дванадесет звезди. И змеят започна да преследва жената, която бе родила мъжкото дете" (12:1,4,5,13). Там под Жената се разбира Църквата, под слънцето - любовта, под луната - вярата, под звездите - истините на вярата. Злите духове ненавиждат всичко това и го преследват с всички средства. Тя е наречена Жена и Съпруга в Исая: „Защото твоят съпруг е Творецът ти, чието име е Господ на Силите; и изкупителят ти е Светият Израилев, Който ще се нарече Бог на цялата земя. Защото Господ те повика като жена оставена и наскърбена духом, жена взета в младост, а после отхвърлена" (54:5,6). Жена оставена и жена, взета в младост тук означават древната и прадревната Църква. Също в Малахия: „Защото Господ стана свидетел между тебе и жената на младостта ти" (2:14). Тя е наречена Съпруга и Невеста в Откровението: „Видях и светия град, новия Ерусалим, да слиза из небето от Бога, приготвен като невеста, украсена за мъжа си. Дойди, ще ти покажа невестата, жената на Агнето" (21:3,9). И накрая, тя често бива наричана в Пророците Дева и Дъщеря.

254. От това, че змията означава всяко зло, е видно, че потомството на змията означава отсъствието на вярата. Потомството е това, което произвежда и се възпроизвежда, което заражда и се заражда, и относно Църквата това е липсата на вяра. То е наречено в Исая семе на зли, семе на блудница, семе на лъжа, където се говори за извратената Юдейска Църква: „Уви, грешни народе, люде натоварени с беззаконие, роде на злодейци, чада, които постъпват разтленно. Оставиха Господа", презряха Светия

Израилев, отделиха се и се върнаха назад" (1:4). „А вие, синове на врачка, рожба на прелюбодеец и на блудница, приближете се тук. Не сте ли чада на престъпление, рожба на лъжа?" (57:3,4). И: „А ти си отхвърлен от гроба си като презряно клонче, защото си погубил земята си, избил си своите люде; родът на злодейците никога не ще се споменува" (14:19,20). Говори се за змията или за дракона, който там е наречен Луцифер.

255. От това че Жената означава Църквата, става ясно, че потомството на Жената представлява вярата в Господ; чрез вярата си в Господ тя съществува и се нарича Църква. В Малахия вярата се нарича Божествено семе: „Защото Господ стана свидетел между тебе и жената на младостта ти, към която си постъпил невярно, защото не направи ли Той двамата един човек, ако и да имаше още от духа на живота? Има ли поне един, за да поиска Божественото семе? Затова внимавайте в похотите си, и никой да не постъпва невярно към жената на младостта си" (2:14,15). Тук жената на младостта е древната или прадревната Църква; говори се за нейното потомство или за нейната вяра. В Исая: „Защото ще изливам вода на жадната земя и реки на сухата почва; ще изливам Духа Си на потомството ти и благословието Си на рожбите ти" (44:3). Отново става дума за тази Църква. В Откровението: „Тогава змеят се разяри против жената, та отиде да воюва против останалите от нейното потомство, които пазят Божиите заповеди и държат свидетелството за Исуса" (12:17). И в Давид: „Направил съм завет с избрания Си, заклеп съм се на слугата Си Давида, казвайки: Ще утвърдя потомст-

вото ти за винаги. Също и семето му ще направя да продължава до века и престолът му като дните на небето. Че потомството му ще трае до века и престолът му като слънцето пред мене" (Пс. 89:4,5,30,37). Тук Давид е Господ, Престолът - Неговото Царство, Слънцето - Любовта, а Семето - Вярата.

256. Потомството на жената е употребено не само като вярата, но и за означаване на самия Господ, защото сам Той дарява вярата и е образец на Вярата, също защото Нему е било угодно да се роди в Църква напълно затънала в себелюбие и адски егоизъм, за да съедини с Божественото Си Могъщество Божествената и Небесната Индивидуалност с личността на човека с човешкото й Естество така, че те да съставят едно в него; защото без това единение Светът би погинал напълно. Тъй като по този начин Христос е Потомството на Жената, казано е че То ще нарани главата на Змията, а не тя.

257. Под главата на змията трябва да се разбира злото въобще и в частност себелюбието, защото то не само търси господство над всичко земно, но желае да владее и над всичко небесно; и това не е достатъчно за него: то иска да господства над Господ и дори тогава пак няма да е удовлетворено. Ето какво се крие във всяка искрица себелюбие. Достатъчно е само за малко да му се отпуснат юздите и то ще започне да нараства, достигайки подобни размери. Затова е ясно, какво е желанието на змията или на Себелюбието - да властват и ненавистта им към тези, които не им позволяват това. След такова въздигане на главата си, змията бива проклетата от Господ да пълзи по корема си и да яде пръст. Змията или Драконът, наречен

Луцифер, е така описан в Исая: „А ти думаше в сърцето си: Ще възляза на небесата, ще възвиша престола си над Божиите звезди, и ще седна на планината на събраните богове, към най-крайните страни на север. Ще възляза над висотата на облаците, ще бъда подобен на Всевишния. Обаче ти ще се снишиш до преизподнята, до най-долните дълбочини на рова" (14:13-15). Змията или Драконът също е описан в Откровението: „голям червен змей, който имаше седем глави и десет рога, и на главата му седем корони, и свален биде на земята" (12:3,9). Той е описан там с надигната глава. В Давид: „Иехова рече на моя Господ: Седи отдясно Ми, докле положи враговете ти за твое подножие. Господ ще простре от Сиона скиптъра на силата ти; ще извърши съд между народите, ще напълни земята с трупове. Ще смаже главата на неприятелите по широкия свят. Ще пие от потока край пътя, затова ще вдигне глава високо" (Пс. 110:1,2,6,7).

258. Тъпча или смачквам означава принизяване до влачене по корем и ядене на пръст, което е очевидно от казаното в предишния Стих, а също и в Исая: „Защото Господ Иеова събаря живеещите на високо, снишава високостоящия град, снишава го дори до земята, хвърля го дори в пръстта, ногата ще го потъпче" (26:5,6). След това: „Ще ги хвърли с ръката си на земята, горделивият венец ще се тъпче под нозе" (28:2,3).

259. За да разберем, че Петата означава най-низкото от природното и плътското, трябва да знаем, как гледали древните на органите на човека. Те отнасяли Небесното и Духовното към Главата и Лицето, Благостта и Милосърдието към Гръдта, Природното

към Краката, низшето от природното към Стъпалата, а най-низшето и плътското - към Петите; и не само ги отнасяли към тези части, но и ги наричали така. Низшите начала на разума или научните начала по този начин са означени в пророчеството на Яков за Дан: „Дан ще бъде змия на пътя, ехидна на пътеката, която хапе петите на коня, тъй че ездачът му пада назад" (Битие 49:17); и казаното от Давид: „Когато ме обкръжи беззаконието до петите" (Пс. 49:6). Казано е също за Яков: „После излезе брат му, държейки с ръката си петата на Исава; затова се нарече Яков" (Битие 25:26). Името Яков идва от думата пета, защото Юдейската Църква, означена като Яков, щяла да си нарани петата. Змията може да нарани само низшето естество, но не може да нарани вътрешното естество на човека, още по-малко духовното и никога небесното. Господ ги охранява и скрива неизвестно за човека. Скритото от Господ в Словото се нарича Реликви. Впоследствие по Божественото Милосърдие на Господа ще кажа, как посредством чувствеността и себелюбието змията унищожила тези низши начала в хората преди потопа; как ги е унищожила в Евреите чрез чувствеността, предателствата, дребнавостта и себелюбието и как днес ги разрушава посредством чувствеността, науката и философията.

260. Вследствие на всичко това било откровението на тогавашната Църква, че Господ ще дойде в света да спаси хората.

261. Стих 16. На жената рече: Ще ти преумножа скръбта в бременността; със скръб ще раждаш чада; и на мъжа ти ще бъде подчинено всяко твое желание и той ще те владее. Църквата сега е означена с жената,

заради самостоятелността си, която тя пожелала; умножа скръбта - означава борба и вследствие на борбата душевни мъки; раждането означава всяка мисъл; родените чада - истините, които ще постигне; мъжът, както и преди - разумът, на който ще се подчинява и който ще властва.

262. Беше казано по-рано, че Жената представлява Църквата, изопачена от своеволието, която също се означава с жената, тъй като ставаше дума за потомството на древната Църква, което се развратило.

263. Когато сетивността се разврати и прокълне себе си, злите духове започват усилена борба и ангелите намиращи се в човека отстъпват. Затова борбата е описана като умножение на скърбите в бременността и при раждането, т. е. относно мислите и постигането на истините.

264. Бременността и раждането на чадата в Словото се приемат винаги в духовен смисъл, а именно: бременността за мислите и чувствата, а чадата - за истините. Това констатира Осия: „А колкото за Ефрема, тяхната слава ще отлети като птица; не ще има между тях раждане, ни бременност, ни зачеване; но и да отхранят чадата си, пак ще ги обезчедя тъй щото да не остане човек, защото горко им, когато се оттегля от тях" (9:11,12). Там Ефрем представя умните, а чадата - истините. На друго място се говори за Ефрем като за умен, станал безразсъден: „Болки на раждаща жена ще го сполетят, той е неразумен син, не слиза на време в отвора на утробата" (13:13). И В Исая: „Засрами се, Сидоне, защото морето проговори; морската крепост рече: не съм в болки, нито раждам, нито момци отхранвам, нито девиси отгледвам. Когато се

чуе това в Египет, ще се мъчат много поради известието за Тир" (23:4,5).

Сидон - това са отвърналите се от познанията на вярата, които са ги изгубили чрез научните познания и следователно, са станали безплодни. В същия Пророк: „Преди да се замъчи, тя роди; преди да дойдат болките ѝ, освободи се и роди мъжко. Кой е чул такава нещо? Кой е видял нещо подобно? Родила ли би се една земя в един ден? Аз, Който довеждам до раждане, не бих ли направил да роди? казва Господ. Аз, Който правя да раждат, затворил ли бих утробата? казва Господ" (66:7-9). Говори се за възраждането; истините на вярата отново са означени като чадата. Доброто и Истината, заченати и родени от Небесното Съпружество, се наричат чада; така ги нарича Господ в Матей: „Сеячът на доброто семе е Човешкият Син; нивата е светът, доброто семе, това са чадата на царството" (13:37,38). Доброто и Истините на Вярата на спасението са наречени също синове на Авраама (Йоан 8:39). Семето, както бе казано в номер 255, е вярата, следователно, синовете, като произлезли от семето, са доброто и истините на вярата; оттук Господ, който Сам е семе, нарича Себе си Син Човешки, т. е. Вяра на Църквата.

265. Мъжът означава Рационалността, което потвърждава стихът, в който се казва: жената даде и на мъжа си да яде с нея, та и той яде, което значи, че Рационалността е дала своето съгласие; това е установено в номер 158. където под Мъжа се разбира човек мъдър и умен, но тук тъй като мъдростта и умът са изгубени след вкусването от дървото на познанието, Мъжът означава Рационалността, поне-

же на хората не е останало нищо друго; рационалността се съревновава с ума и почти е подобна на него.

266. Тъй като всеки закон и всяка Наредба водят съществуването си от небесното и духовното, като от свой принцип, същото е и със Закона на Съпружеството, т. е. тъй че Съпругата, постъпвайки своеволно според желанието си, а не според разсъдъка, както постъпва Мъжът, трябва да се подчинява на предвидливостта на Мъжа.

267. Стих 17. А на човека рече: Понеже си послушал гласа на жена си и си ял от дървото, за което ти заповядах, като казах: Да не ядеш от него, то проклетата да бъде земята поради тебе; със скръб ще се прехранваш от нея през всичките дни на живота си. Човекът, послушал гласа на жена си, означава Мъжа или Рационалността, дала своето съгласие и затова отклонил се и проквел себе си, т. е. целия външен човек; което се означава с това, че земята ще бъде проклетата поради тебе; със скръб ще се прехранваш показва бедственото състояние на живота; всички дни на живота, т. е. до края на тази Църква.

268. Всичко казано за земята, за посятата земя (humus) и за полето, показва че земята означава външния човек. Когато човекът е възроден, той се нарича посята земя, защото в него са посяти небесните семена. Той също се уподобява на почвата и е наречен така на много места в Словото. Във Външния човек, в неговите склонности или памет, са посяти семената на доброто и истината, а не във Вътрешния човек, защото във Вътрешния няма никаква човешка структура; човешкото е във Външния; доброто и истината са във Вътрешния; докато привидно човек не

ги притежава, той се счита за външен и плътски; макар че те са скрити от Господ във Вътрешността, човек не знае нищо за тях, и те не се проявяват докато, така да се каже, Външното не умре, което се случва често в изкушения, нещастия, в болести и в минутата на смъртта. Рационалността също принадлежи на Външния човек (номер 118), защото тя представлява известен посредник (medium) между Вътрешното и Външното, тъй като Вътрешното действа във Външното и плътското посредством рационалността; но когато рационалността даде съгласие, то тя отделя Външното от Вътрешното, така че става неизвестно съществува ли Вътрешното, нито пък какво е това Ум и Мъдрост, отнасящи се до Вътрешното.

269. Съгласно казаното в номер 245 повтарям, че Господ Бог не е проклет земята (humus) или Външния човек. Външният човек се отклонил и отделил от Вътрешния и така проклет сам себе си.

270. Със скръб ще се прехранваш от земята означава бедственото състояние на живота; известно е също че да ядеш в духовен смисъл значи да живееш. Животът става такъв още когато лошите духове започват да се борят, а ангелите, които са в човека, да отслабват; когато след това лошите духове започнат да господстват, състоянието става още по-лошо; лошите духове управляват Външния човек, ангелите Вътрешния, от когото остава толкова малко, че едва могат да го защитят, и оттук са угнетението и тревогата. Обаче мъртвите хора рядко изпитват това угнетение и тревога; причината за това е че те не са хора, макар и да считат себе си за такива пред другите; защото в тях като у животните няма никакви позна-

ния за духовното и небесното, нито за вечния живот; като животни те отправят погледите си надолу към земното или навън към светското, само и само за да задоволят своя егоизъм и да удовлетворят своите чувствени наклонности, и всичко това с пълното съгласие на рационалността; ако биха били мъртви, те не биха издържали никаква борба или изкушение и ако биха попаднали в нещо такова, то би било тъй тежко за тях, че не биха оживели; следователно, те биха прокляли още повече себе си и биха подложили себе си на осъждане, още по-дълбоко и адско. Затова те биват запазвани за друг живот, в който никакво изкушение и никакво бедствие не ще могат да ги усмъртят и тогава изпитват тежката участ, означена с думите: проклета ще бъде земята и със скръб ще се прехранваш от нея.

271. Дните на живота означават края на времето на Църквата и това е очевидно, защото тук не се говори за един човек в частност, но за Църквата и за нейното състояние. Краят на дните на Църквата било времето на потопа.

272. Стих 18. Тръни и бодили ще ти ражда; и ти ще ядеш полската трева. Тръните и бодилите означават проклятие и опустошение. Да ядеш полската трева означава да живееш като животно. Човек живее като животно, когато Вътрешното е отделено от Външното, така че нищо съществено не става в него; защото ако човекът е човек, това му се дава от Господа в неговия Вътрешен човек; а ако е човек-животно. то това иде от Външния, който, отделен от Вътрешния не е нищо повече от животно, с животинска природа желаня, апетит, с животински фантазии и усещания;

и органите му даже са подобни на животинските; даже ако може да разсъждава, което му се струва че прави изкусно, то това е от духовната субстанция, чрез която Господ вдъхва живота; но тя е толкова извратена в такъв човек, че се превръща в живот на зло, който е смърт. Затова той е наречен мъртъв.

273. Тръните и бодилите означават проклятие и опустошение, а жътвата и плодното дърво - противоположното, а именно - благословение и размножение. В Словото неизменно трънът, бодилът, глогът, копривата имат подобно значение. Така в Осия: „Защото ето, макар че побягнаха от погубление, все пак Египет ще ги събере, Мемфис ще ги погребее; коприви ще наследят сребърните им вещи, тръни ще има в шатрите им" (9:6). Египет и Мемфис представят тези, които искат да получат божествени знания сами или чрез научните данни. Пак там: „И високите места на Авен, Израилевият грях, ще се съсипят; тръни и бодили ще поникнат върху жертвениците им" (10:8). Високите места на Авен изразяват себелюбието, тръните и бодилите върху жертвениците - профанщината. В Исая: „Те ще се бият в гърди за приятни полета; за плодородните лозя. Тръни и глогове ще растат в земята на людето Ми" (32:12,13).

274. Ще ядеш полската храна. т. е. ще живееш като животно, както е видно в Даниил, където се говори за Навуходоносор: „и ще бъдеш изгонен измежду человетецете, между полските животни ще бъде жилището ти и ще те хранят с трева като говедата; и седем времена ще минат над тебе" (4:32). И в Исая: „Не си ли чул, че Аз съм наредил това отдавна. И от древни времена съм начертал това? А сега го изпълних, така

щото ти да обръщаш укрепени градове в купове развалини. Затова жителите им станаха безсилни, уплашиха се и посрамираха се; бяха като трева на полето, като зеленина, като трева на къщния покрив и жито препърлено преди да стане стъбло" (37:26,27). Тук се говори за допотопните времена, означени с думите от-давна и древни времена.

275. Стих 19. С пот на лицето си ще ядеш хляб, докато се върнеш в земята, защото от нея си взет; понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш. С пот на лицето си ще ядеш хляб - значи да имаш отвращение към небесното; ще се върнеш в земята, от която си взет - ще се превърнеш във външен човек, какъвто си бил преди възраждането; пръст си и в пръстта ще се върнеш - това е да бъдеш осъден и в ада.

276. От значението на хляба може да се докаже, че да ядеш хляб с пот на лице значи да се отвращаваш от небесното. Под хляб се подразбира всичко духовно и небесно, т. е. ангелската храна, без която ангелът не може да живее, както човекът - лишен от хляб или храна. Небесното и духовното на небето съответстват на хляба на земята, и те са представени като хляб на много места. Господ е Хлябът, защото всичко небесно и духовно произхожда от Него, Той сам поучава на това в Йоан: „Този е хлябът, който слезе от небето; онзи, който се храни с този хляб, ще живее до века" (6:58). Затова Хлябът и Виното са символите на Тайната Вечеря. Небесното е представено още като Манна. От думите на Господа става ясно още, че небесното и духовното са ангелска храна: „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза от Божиите уста" (Матей 4:4), т. е. Божествения

живот, от който произтича всичко небесно и духовно. Последното поколение на Древната Църква, непосредствено предшествашо потопа, било толкова опорочено и потънало в чувствеността и плътското, че хората не искали да слушат истините на вярата, нито за това, че Господ ще дойде и ще ги спаси, но при разговор за тези неща те чувствали отвращение. Това отвращение е описано: с пот на лице ще ядеш хляб. Същото било и с Евреите, тъй като те не признавали небесното и не желали друг Спасител освен всемирния Месия, те не можели и да не чувстват отвращение към манната, защото тя била първообраз на Господ, наричали я никакъв хляб, за което върху тях били изпратени „горителни змии, които хапеха" (Числа 21:5,6). При това небесното, причиняващо им тревога, угнетение и сълзи, било наречено хляб на печал, на унижение и на сълзи; небесното, възбуждащо в тях отвращение, тук е наречено хляб с пот на лицето.

277. Такъв е вътрешният смисъл. Уповавайки само на буквата, се вижда, че човек трябва да добива хляба от земята с много труд и с пот на лицето; но тук под човек се разбира Древната Църква, а не един човек, и под земята, хляба и градината - небесното и духовното, което бе достатъчно добре показано.

278. Да се върнеш в земята, от която си взет, означава завръщането на Църквата към Външния човек, какъвто той е бил преди Възраждането, защото земята (humus) както бе казано по-рано, означава външния човек. От казаното за змията следва, че пръстта означава осъждане и ад; понеже е посочено, че змията ще се храни с пръст, защото е проклета. Към вече представените доказателства за значението на

пръстта, Позволявам си да прибавя и казаното в Давид: „Пред Господа ще се преклонят всички, които слизат в пръстта и онзи, който не може да запази живота си" (Пс. 22:30). „Скриеш ли лицето Си, те се смущават; прибираш ли духа Си, те умират и връщат се в пръстта си" (Пс. 104:29). Това значи, че отвращаващите се от лицето Господне умират и се превръщат в пръст, т. е. стават осъдени в ада.

279. Ето и заключението от тези стихове: чувственото начало се отвращава от небесното (Ст. 14). Господ ще дойде в света, за да го свърже със Себе Си (Ст. 15). Вследствие на отклонението на Външния човек следва борба (Ст. 16). Следва унижението (Ст. 17); след това осъждането (Ст. 18) и накрая адът (Ст. 19). Всичко това става последователно в Църквата, започвайки с четвъртото поколение до потопа.

20. И човекът наименува жена си Ева, защото тя беше майка на всички живи.

21. И Господ Бог направи кожени дрехи на Адама и на жена му и ги облече.

22. И Господ Бог каза: Ето, човекът стана като един от Нас, да познава доброто и злото; и сега, за да не простре ръката си да вземе и от дървото на живота, да яде и да живее вечно,

23. затова Господ Бог го изпъди от Едемската градина да обработва земята, от която бе взет.

24. Така той изпъди Адама; и постави на изток от Едемската градина херувимите и пламенния меч, който се въртеше, за да пазят пътя към дървото на живота.

СЪДЪРЖАНИЕ

280. Тук се говори накратко за Древната Църква и за отклонилите се, следователно, за нейното Потомство до потопа, когато тя престанала да съществува.

281. За самата Църква на Древните в нейното небесно състояние и живот на вяра в Господа, наречена Ева и Майка на всички живи (Ст. 20).

282. За нейното Първо поколение, притежаващо Небесно-духовно Добро и за Второто и Третото, притежаващи природното Добро, означено с кожените дрехи, които Господ Бог направи за човека и неговата съпруга (Ст. 21).

283. За Четвъртото поколение, което започнало да губи природното Добро; ако такива хора биха били възродени или поучени на небесните същности на вярата, то те биха погинали напълно. Това е означено с думите да не простре ръката си да вземе и от дървото на живота и да живее вечно (Ст. 22).

284. За Петото поколение: хората били лишени от всяко добро и всяка истина и приведени в състоянието, в което са били до възраждането си; това е описано с изпъждането на човека от Едемската градина, за да обработва земята, от която е взет (Ст. 23).

285. За Шестото и Седмото поколение: хората били лишени от познаването на доброто и истината и предоставени на своите гнусни похоти и празни разсъждения; и за да не осквернят светостта на вярата, били поставени херувимите и пламенния меч, за да пазят пътя към дървото на живота (Ст. 24).

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

286. Дотук постоянно ставаше дума за Древните, които били възродени; първо за живелите като животни и станалите, накрая, духовни хора; след това за тези, които, ставайки небесни хора, съставили Древната Църква; накрая за тези хора и техните отклонили се потомци, в следния ред: за Първото поколение, за Второто, за Третото и накрая, за останалите, до Потопа. Стиховете до края на тази глава съдържат в себе си Обзор на всичко, започвайки с Човека на Древната Църква чак до Потопа; следователно, заключение на всичко предшестващо.

287. Стих 20. И човекът наименува жена си Ева, защото тя беше майка на всички живи. Под човек се разбира човека (vir) на Древната Църква или небесният човек; под съпруга и майка на всички живи - Църквата. Тя е наречена Майка, защото е Първата Църква на живеещите с вярата в Господа, който е Самият Живот.

288. По-рано бе показано, че под Човека следва да се разбира човека (vir) на Древната Църква или небесния човек; беше даже пояснено, че Човекът е Сам

Господ и че от Него произхожда всеки небесен човек, създаден по негово подобие. Оттук са наричали човек всеки член на Църквата, каквото и да било неговото естество и най-после, всеки представляващ телесно човек, за да бъде отличен от животните.

289. Също бе показано, че под Съпругата следва да се разбира Църквата и в универсален смисъл Царството Божие на небето и на земята; ясно е, че под Майка трябва да се разбира същото. Въобще, в Словото Църквата се нарича Майка, както в Исая: „Где е разводното писмо на майка ви?" (50:1). В Еремия: „Вашата майка се опозори, тази която ви роди се покри със срам". В Езекиил: „Ти си дъщеря на майка си. На оная, която отметна мъжа си и чадата си; майка ви бе хетейка и баща ви амореец" (16:45). На това място Мъжът представя всичко небесно, а чадата - истините на вярата. Хетейката значи неправдата, а амореецът - злото. Пак там: „Майка ти с жизненост като твоята, беше като лоза посадена при вода; стана плодоносна и клонеста от многото води" (19:10). Древната Църква се представя като Майка, защото тя била Първа и единно-небесна, любима на Господа и предпочитана пред другите.

290. Тя се наричала майка на всички живи заради вярата в Господа, Който е самият Живот. Не може да има живот извън този, от който всички добиват живот и не може да съществува живот вън от вярата в Господа, Който е Животът; също не може да има вяра, в която животът да не е от Господа, следователно в която да не е сам Той. Затова в Словото Господ е наричан Живия Господ (Езекиил 5:11), Онзи, Който живее до века (Даниил 4:35), Изворът на живота (Пс.

36:10), Извор на жива вода (Еремия 17:13), Земята на живите (Исайя 38:2). Тезй, които имат вяра в Господа също са наречени живи, както в Давид: „Който поддържа в живот душата ни" (Пс. 66:9). Казано е за вярващите, че те са в Книгата на Живота (Пс. 69:29 и Откр. 13:8). За вярващите в Господа се казва също, че са съживени (Осия 6:2 и Пс. 85:7). Точно обратно, невярващите са наречени мъртви. Така в Исайя: „Те са мъртви, няма да живеят, те са сенки и няма да се издигнат, защото Ти си ги наказал и изтребил" (26:14). Това са преизпълнените със себелюбие; да се издигнат - значи да влязат в Живота; те дори са наречени убити от нож (Езекиил 32:23-31). Адът е наречен Смърт. Те също са наричани мъртви от Господ (Йоан 5:24; 8:51,52).

291. Този стих включва в себе си описание на първите времена на Църквата, когато тя била в разцвета на младостта си, и представлявала небесното съпружество; това Съпружество е наречено Ева с дума, производна на Живота.

292. Стих 21. И Господ Бог направи кожени дрехи на Адама и на жена му и ги облече. Тези думи означават, че Господ ги е приготвил за приемането на духовното и природното Добро. Приготовлението е изразено с думите направи и облече, а Доброто - с кожените дрехи.

293. Изобщо не е възможно да се забележи от буквалния смисъл, че тези думи имат това значение; но въпреки това е очевидно, че те съдържат в себе си дълбоки тайни, понеже всеки знае, че Господ не им е правил кожени дрехи.

294. Че кожената дреха означава духовното и

природното добро, може да се види само чрез откриване на вътрешния смисъл и от тези места в Словото, където се срещат подобни изрази. Тук се говори въобще за кожата и се подразбира ярешка, овча или овнешка кожа, означаващи в Словото чувствата на доброто, на милосърдието и на свързаното с милосърдието. Същото означават и овцете в жертвоприношенията. Всички, надарени с милосърдието, т. е. с духовното И природното добро, се наричат Овце, оттук Господ е наречен Пастир на овцете.

295. Казано е, че те били облечени в кожени дрехи, защото Древните в състоянието си на невинност били голи хора, а също така голота било наричано това състояние, в което се намирали, когато, загубайки невинността си, признават, че са в злото. Но сега се казва, че те са облечени, т. е. че не са голи и не са в злото. От казаното в стих 8 до стих 13 на тази глава, става ясно, че те са били в духовното и природното добро, което е видно в това, че Господ Бог им направил дрехи и ги облякъл. Става дума за първото и особено за второто и третото поколение на Църквата, надарени с такова добро.

296. Ярешките, овчите, козите, язовските и овнешките кожи означават духовното и природното Добро, което може да бъде доказано от вътрешния смисъл на Словото там, където се говори за Яков и за Ковчега; за Яков е казано, че взел дрехите на Исав и на голите части от тялото си привързал ярешки кожи. така че Исав почувствал мириса и казал: „Ето дъхът на сина ми е като дъх на поле" (Битие 27:22,27). Когато по Божественото Милосърдие на Господа това място бъде

обяснено, ще се окаже, че ярешките кожи означават духовното и природното добро. По въпроса за Ковчегата е казано, че покривалото за Скинията било от червенобоядисани овнешки и язовски кожи (Изход 36:19) и че Аарон и синовете му, отправяйки се на път, покривали Ковчегата с язовски кожи, същото правели и с олтаря, със светилниците и със съдовете за служение (Числа 4:6-12). Те също означават духовното и природното добро, тъй като всичко, което било в Ковчегата, в Скинията и в Шатрата, даже свещеническите одежди, които Аарон обличал, означавали небесно-духовното, тъй щото и най-малката вещ представлявала нещо изключително.

297. Небесното добро е добро, което няма дрехи, тъй като то е съкровено; това е невинността; но духовно-небесното добро е първото, което бива облечено, природното добро - след него; понеже те са външни, са уподобени на дрехи. Така в Езекиил за Древната Църква се казва: „Облякох те още във везани дрехи и те обух с чехли от язовски кожи, опасях те с висон и те покрих с коприна" (16:10). В Исая: „Облечи великолепните си дрехи, Ерусалиме, свети граде" (52:1). В Откровението: „не са осквернили дрехите си и ще ходят с Мене в бели дрехи, защото са достойни" (3:4,5). Там също се говори за двадесет и четирите старци, облечени в бели дрехи (4:4). По този начин, външното Добро, което е небесно-духовно и природното добро, се явяват като дрехи; затова надарените с милосърдие се появяват на Небето в блестящи одеяния, но тук дрехите са кожени, защото се говори за човека в неговия земен живот.

298. Стих 22. И Господ Бог каза: Ето, човекът ста-

на като един от Нас, да познава доброто и злото; и сега, за да не простре ръката си да вземе и от дървото на живота, да яде и да живее вечно; Господ Бог говори в множествено число, защото под Господ Бог трябва да се разбира Господ и после Ангелското Царство. Човекът, познаващ доброто и злото - означава че човекът бил небесен, следователно, бил мъдър и разумен. Да не простре ръката си да вземе от дървото на живота - това значи да не бъде въведен в тайните на вярата и следователно, да живее вечно - невъзможността да бъде спасен във вечността.

299. Тук има две Тайни: първата е, че Господ Бог означава Господ и в същото време Небето; втората - че ако хората бяха въведени в тайните на вярата, биха погинали, навеки.

300. Колкото до първата тайна, състояща се в това, че Господ Бог означава Господ и в същото време Небето, следва да отбележим, че в Словото, винаги по съкровена причина, Господ бива наричан ту само Господ, ту Господ Бог, ту Йехова и после Бог, ту Господ Йехова, ту Израилевият Бог, ту само Бог, както в първата глава на Битие е наречен само Бог, макар да говори в множествено число: „Да създадем човека по Нашия образ, по Наше подобие“; и едва във втората глава, където се говори за небесния човек, той е наречен Господ Бог. Той се нарича Господ, защото Един Той Е. Един Той живее и следователно, по своята Същност е Бог, защото може всичко в своето Могъщество и това е очевидно в Словото, където се различават двете наименования (Исайя 49:4,5; 55:7; Пс. 18:5,30,32; 38:16). Затова наричали Бог всеки ангел или дух. които говорили с човека и на които при-

писвали известна власт, както се вижда в Давид: „Бог стои в Божия събор, съди всред боговете" (Пс. 82:1). И по-нататък: „Защото на небето кой може да се сравни с Господа? Между синовете на Бога кой може да се уподоби Господу?" (Пс. 89:7). Още: „Славете Бога на Боговете, славете Господа на господарите" (Пс. 136:2,3). Даже хората биват наричани богове заради тяхното могъщество (Виж Пс. 82:6 и Йоан 10:34,35). Мойсей също е обявен за бог на Фараона (Изход 7:1). Затова Бог бива наричан Елохим в множествено число; но тъй като Ангелите нямат и най-малката власт сами по себе си и са могъщи само чрез Господа, и тъй като не може да съществува друг, освен Единия Бог, то в Словото под Господ Бог се подразбира сам Господ. Ако нещо се извърши с помощта на ангелите, както в първа глава на Битие, то се употребява множествено число. Същото е и тук: тъй като небесният човек не може като човек да бъде уподобен на Господа, но може да бъде уподобен на Ангелите, е казано: човекът стана като един от Нас, да познава доброто и злото, т. е. мъдър и разумен.

301. Втората тайна се заключава в израза: ако те биха познали тайните на вярата, биха погинали навеки; това е означено с думите: и сега, да не простре ръката си да вземе и от дървото на живота, да яде и да живее вечно. Ето в какво се състои този закон: когато хората, извратили живота си и пожелали да живеят и да бъдат разумни сами по себе си, в своя егоизъм, те подлагат на разсъжденията си всичко, което научават относно вярата, за да проверят действително ли е то или не; но действайки сами по себе си, по чувствения си опит и според науката, те само мо-

гат да отричат и отричайки, изпаднат в кошунство и профанщина; най-после те съвсем не се безпокоят че смесват святото със скверното. Когато човек стане такъв, той е прокълнат за бъдещия живот без никаква надежда за спасение, тъй като докоснатото от профанацията си остава такова: само да се появи светла мисъл, веднага се появява и свързана с нея нечиста представа, поради което такива духове не могат да се намират в друго общество, освен сред осъдените. В този живот духовете на промеждутъчния свят и още повече ангелските духове прозират доста тънко всичко, свързано с идеите и мислите на друг дух и то дотам, че от една негова идея те узнават какъв е той. Нечистите неща, присъединени към светините, не могат да бъдат разсеяни другояче, освен чрез такива велики адски мъки, че ако човек узнае за тях, би се пазил от профанацията като от самия ад.

302. Тъй като Евреите били такива, никъде не им се откриват тайните на вярата, даже не им е казано, че ще живеят след смъртта и че Господ ще дойде в света да ги спаси; освен това те, както преди, така и сега, са в такова голямо неведение и тъпоумие, че не са знаели и не знаят, че в човека съществува вътрешен човек; тъй като ако те знаеха това по-рано или сега, то биха го профанирали и не би имало за тях надежда за спасение в бъдещия живот. Това искал да каже Господ в Йоан: „Ослепил е очите им и закоравил сърцата им, да не би с очи да видят и със сърца да разберат, за да се обърнат и да ги изцеля" (12:40). И говорейки с притчи, Господ не им обяснява ни една, защото „гледат, а не виждат; чуват, а не слушат, нито разбират" (Матей 13:13). По тази причина всички тайни на

вярата са пазени от тях в дълбока тайна и скрити зад символите на тяхната Църква; пророческият стил се определя от същата тази причина. Но съвсем различни неща са да знаеш и да признаваш; Който знае, но не признава - все едно че не знае; но който признава и след това кощунства и осквернява - за него говори Господ.

303. Човек живее с това, в което е убеден, т. е. което признава и в което вярва; това, в което не е убеден, което не признава и в което не вярва, не засяга с нищо неговия ум; следователно, никой не може да профанира една светиня, ако не е бил уверен в нея до степен на признаване, а после я е отрекъл; непризнаващите могат да знаят, но те сякаш знаят неща, които не съществуват. Такива били Евреите по отношение на времето на Господнето пришествие, и за такива в Словото е казано че като гледат не виждат, като слушат, не чуват и че са със закоравели сърца. За тях говори Господ в Исая: „Иди кажи на тия люде: С уши непрестанно ще чувате, но няма да схванете; и с очи непрестанно ще видите, но няма да разберете. Да не би да гледат с очите си и да слушат с ушите си и да разберат със сърцето си и да се обърнат, та да се изцелят" (6:9,10). Тайните на вярата не се откриват докато хората не станат такива, т. е. преди опустошаването до степен на невярване в нищо и това, както бе казано, за да се избегне профанацията. Това Господ ясно казва в Исая в следните стихове: „Тогава рекох: Господи, до кога? И Той отговори: Докато запустеят градовете, та да няма жител и къщите, та да няма човек и земята да запустее съвсем, докато отдалечи Господ човеците" (6:11,12). Човек в този случай е този,

който е разумен, който признава и вярва. А такива, за каквито се говори тук, са били Евреите по време на Господнето пришествие; и днес те по същата причина биват задържани от похотите и в частност от скъперничеството в такова запустение, че макар хиляди пъти да слушат за Господ и за първообразите на своята Църква, всеки от които указва на Господа, въпреки всичко не искат да повярват и да признаят. По тази причина допотопните хора били изпъдени от Едем и опустошени до степен на неспособност да признават истината.

304. Дотук става ясно, какво точно трябва да се подразбира под думите: да не простре ръката си да вземе и от дървото на живота, да яде и да живее вечно. Да вземе от дървото на живота и да яде означава да узнае и да признае всичко, което е от любовта и вярата; да живее вечно - не означава да живее вечно телесно, а след смъртта да живее във вечно осъждане. Мъртвият човек е наречен мъртъв не защото трябва да умре в края на физическия си живот, но защото ще води живот на смъртта, тъй като смъртта е проклетие и ад. Да живееш, в Езекиил означава същото: „Ще ловите ли душите на хората Ми и ще пазите ли души живи за себе си? Ще ме оскверните ли между хората Ми, та да убивате души, които не трябваше да умрат; и да опазите живи души, които не трябваше да живеят?" (13:18,19).

305. Стих 23. Затова Господ Бог го изпъди от Едемската градина да обработва земята, от която бе взет. Изпъден от Едемската градина - това значи лишан от всякакъв ум и мъдрост. Да обработва земята - да стане плътски, какъвто е бил до възраждането. От

значението на Едемската градина се вижда, че да бъдеш изпъден от нея, значи да бъдеш лишен от разум и мъдрост, защото градина означава ум и разбиране на истината, а Едем, представляващ сам по себе си Любовта, означава Мъдростта или Добрата Воля.

По-рано бе показано също, че да обработва земята, от която е взет, е да стане плътски както преди възраждането (Виж Ст. 19).

306. Стих 24. Така той изпъди Адама; и постави на изток от Едемската градина херувимите и пламенния меч, който се въртеше, за да пазят пътя към дървото на живота. Изпъди Адама - значи съвършено го лиши от добрата воля и от разбирането на истината дотам, че той е отделен от тях и вече не е човек; постави на изток херувимите - това е за да предотврати възвешдането му в някоя от тайните на вярата, тъй като на изток от Едемската градина е Небесното начало, от което произхожда разумът; херувимите означават Божия промисъл за недопускането на човека до същността на вярата; пламенният меч, който се въртеше, е себелюбието с неговите безумни възжеления и внушения, които биха подтикнали човека да влезе, но плътското и земното го увеличат надалече; и това е за да пазят пътя към дървото на живота, т. е. да не бъде осквернена светинята.

307. Тук се говори за шестото и за седмото поколение, което загинало при потопа. Тези хора били съвършено изпъдени от Едемската градина или напълно лишени от всяко разбиране на истината; те изгубили човешкия си облик и били предоставени на своите безумни страсти и убеждения.

308. Вече бе показано какво означават Изток и

Едемската градина и затова е безполезно да се спираме на това. От много места в Словото става ясно, че Херувимите според Божието Провидение, препятстват на човека да встъпи в тайните на вярата от егоизъм, чрез сетивния си опит и чрез науката, за да не ги профанира и да погине. Тъй като Евреите били такива, то, ако биха знаели нещо за пришествието Господне, за първообразите и типове на Църквата, указващи на Господа, за живота след смъртта, за вътрешния човек и за вътрешния смисъл на Словото, те биха ги профанирали и погинали навеки; затова Херувими били поставени на покрива на Очистилицето, върху Ковчегата, на завесите на Скинията и също в храма, за представянето на същото Провидение и за да се означава, че Господ се охранява от тях (Изход 25:18-21; 26:1,31). И Ковчегът, в който било Свидетелството, означавал същото, което и Дървото на живота, т. е. Небесните начала, принадлежащи само на Господа. Затова Господ често се нарича Бог Израилев на Херувимите; също между Херувимите Той говори с Мойсей и Аарон (Числа 7:89). Това ясно е описано в Езекиил със следните изрази: „И славата на Израилевия Бог се издигна от херувимите, над които бе, та застана над прага на дома; и Той извика към облечения в ленено мъж: Мини през града, през Ерусалим и тури белег върху челата на людете, които въздишат и плачат поради всичките мерзости, които стават сред него. А на другите рече: Минете подир него през града, та поразете, окото ви да не пощади, нито да покажете милост; старци, юноши и девиси, младенци и жени, избийте съвсем; осквернете дома и напълнете дворовете с убити" (9:3-7). И по-нататък: „И

той проговори на облечения в ленено мъж, казвайки: „Влез между търкалящите колела под херувимите, напълни ръцете си с огнени въглища изсред херувимите и пръсни ги върху града. И един херувим, като просетря ръка изсред херувимите към огъня, който бе всред херувимите, взе от него и тури в ръцете на облечения в ленено, който, като го взе, излезе" (10:1,7). Оттук следва, че Херувимите означават Провидението Господне, препятстващо проникването в тайните на вярата, и така Евреите били предоставени на своите безумни страсти, изобразени на това място като огъня, разпръснат върху града, без да пощади никого.

309. Пламенният меч, който се въртеше означава себелюбието с неговите безумни похоти и внушения, които са такива, че при желание на хората да влязат, плътското и земното ги отвличат надалеко; това може да бъде потвърдено с цели страници цитати от Словото. Ще приведа само казаното в Езекиил: „пророкувай, казвайки: така казва Господ: меч, меч се остри, още се излъсква; за да извърши голямо клане; излъсква се за да лъщи. И нека мечът удвои, нека мечът утрои числото на ранените; нанесох ужаса на меча против всичките им порти, за да се стопи всяко сърце, и за да се спъват по-често. Уви, пригответи се за да блести, наточи се за да коли" (21:9,10,14,15,19,20). Мечът тук изразява запустението на човека, за да не вижда доброто и истинското, но да вижда само неправдите и обратното на реално съществуващото, което значи да се спъват по-често. Освен това ще приведа и казаното в Наум: „конникът се качва с лъскав меч и бляскаво копие; има и много ранени и голямо число убити" (3:3). Говори се за желаещите да проник-

нат в тайните на вярата.

310. Всяка дума в този стих заключава в себе си толкова дълбоки и така многочислени тайни, че е невъзможно да се изобразят. Те са приспособени към духа на народа, загинал в потопа, съвсем различен от духа на живелите след потопа. Все пак ще кажа няколко думи за това: техните първи праотци, съставляващи Древната Църква, били небесни; следователно, те получили небесните семена, оттук потомците им имали в себе си семената с небесния произход. Семето с небесния произход е такова, че Любовта управлява целия дух на човека (*mentem*) и го обединява; защото човешкият дух се състои от две части: воля и разум. Любовта и доброто принадлежат на волята, а вярата и истината - на разума. Чрез Любовта или доброто те прозирали отнасящото се към вярата и истината, следователно, духът им бил единен. Семето на човека, произхождащо от такова състояние, се предава на потомците; ако те се отвърнат от истината и доброто, намират се в голяма опасност, защото извращават духа си дотам, че той да не може да бъде приведен в порядък в бъдещия живот. Другояче е при тези, които вместо небесно, имат в себе си семе духовно, както при живелите след потопа и живеещите днес; в тях няма никаква Любов и следователно, никаква добра воля; но въпреки това те могат да придобият вяра или разбиране на истината, и посредством тях да се извисят до Милосърдието; но по друг път, а именно, чрез Съвестта, с която Господ въвежда в тях познанията на истината и доброто, следователно тяхното състояние е съвсем различно от това на Допотопните. С Божията Милост ще говоря за това състояние. Тези закони днес

са съвършено непознати, както и какво е небесният човек, нито даже какво е духовният човек, а още по-малко, какъв е духът и животът на човека, и следователно, какво е състоянието му след смъртта.

311. Загиналите в потопа в живота след смъртта се намират в такова състояние, че не могат да бъдат в света на духовете с другите духове; те са в ад, отделен от другите адове и намиращ се под планина, понеже свирепостта на техните фантазии и внушения е такава, че се явява като планина между тях и останалите духове. Фантазиите им са такива, че причиняват на останалите духове толкова силно вцепенение, че те не знаят живи ли са или мъртви, тъй като се лишават от всяко разбиране на истината и всяко прозрение. Допотопните, както в този живот, така и приживе не могли заради своята природа да се намират сред други духове, без да им причинят подобие на смърт; затова всички били изстребени и Господ в своето Божествено Милосърдие привел хората след потопа в друго състояние.

312. Състоянието на допотопните е описано напълно в този стих, а именно, че са ги изпъдили или отлъчили от небесното добро и че са поставили херувимите на изток от Едемската градина - думи, които могат да се употребят само за тях, но не и за живелите впоследствие; ако ставаше дума за днешните хора, щеше да бъде: от страната на Едемската градина на изток и вместо пламенен въртящ се меч. само пламенен меч. В тези думи има още други особености, понятни на Ангелите, които Господ им открива и които не могат да обясня; защото всяко състояние включва в себе си неопределен брой тайнствени закони, от които ни

един не е познат на човешкия род.

313. От казаното за Първия Човек е явно, че не е само от него Наследственото Зло в днешните хора; заблуждение е мисълта, че няма друг източник на наследственото зло освен този, защото тук се говори за Древната Църква. Тя е наречена Човек, и наричането на човека Адам означава, че той е бил взет от земята, че не е от човека, който е бил, а е станал човек след Възраждането, осъществено в него от Господа; в това е произхода на името и неговото значение. Все пак ето нещо за Наследственото Зло: всеки човек, действително вършещ грях, въвежда в себе си природата на този грях и оттук злото се насажда в неговите деца, и става наследствено; така грехът се предава у всеки - от неговия баща, дядо, працядо, прапрацядо и другите предшестваци предци; злото се размножава и нараства в потомството, остава във всеки човек и се увеличава от настоящите му грехове; то се разсейва, не насяйки вреда само у възродените от Господа. Всеки, който обърне внимание, ще види, че лошите наклонности на родителите видимо остават в децата, така че по тях може да се различи едно семейство от друго и даже едно поколение от друго.

ЗА ВСТЪПВАНЕТО НА ЧОВЕКА ВЪВ ВЕЧНИЯ ЖИВОТ

Продължение

314. След като духовните Ангели са дали на Възкръсналия или на Душата употребяването на

светлината, за да може да вижда окръжавашото го, те му оказват всевъзможни услуги, които той би могъл да желае в това състояние, научават го на всичко, което е в този живот, доколкото той може да схване; ако е вярвал, то даже му показват по негово желание чудесата и великолепието на Небето.

315. Но ако Възкръсналият или Душата не е в състояние да бъде поучаван, той желае да се отдели от обществото на Ангелите, и това Ангелите провиждат с необикновена ясност, тъй като в този свят всички общуват чрез мислите си. Когато той пожелае да се отдели, то не те, а той ги изоставя; Ангелите обичат всички хора и пламенно желаят да им правят услуги, да ги учат и да ги водят към Небето. Това е висша награда за тях.

316. Когато Душата се разделя с Ангелите, добрите духове я приемат и също ѝ помагат; но ако животът ѝ в света е бил такъв, че не може да се сближи и с добрите духове, то тя пак желае да се раздели с тях и това се повтаря продължително време докато не попадне при тези, които напълно подхождат на светския ѝ живот; при тях тя намира живот, подобен на своя, и, което е удивително, водят заедно живот, подобен на този, който са водили във физическото си тяло; но встъпването в този живот се явява начало на новия живот; оттук те се насочват към ада, някои за продължително, други за по-кратко време; докато вярващите в Господ в това ново начало на живота биват постепенно въвеждани в Небето.

317. Едни се въвеждат по-бавно, други по-бързо; дори видях няколко пренесени там непосредствено след смъртта си. Ще приведа само два примера.

318. Някакъв дух дойде при мен и ме заговори. По някои признаци лесно узнах, че току що е излязъл от земния живот. Отначало не знаеше къде е и мислеше, че още е в света. Но когато му бе дадено да разбере, че е в другия живот и че сега няма нито дом, ни богатство и че е в другото Царство, където е лишен от всичко, което е имал в света, тогава той в тревогата си не знаеше къде да отиде; тогава му бе казано, че Сам Господ промисля за нуждите на всеки и всички. Той бе оставен сам на себе си (в този свят мислите на всеки са открити и явни за всички) и мислеше какво ще прави без всичко, чрез което може да съществува; но тъй като в това време бе преместен в средата на небесните Духове, обитаващи в областта на сърцето, той получи цялата необходима му помощ; тогава, подбуден от Милосърдието, започна да мисли, как да се отблагодари за тези велики благодеяния? Беше очевидно, че той се е намирал във вярата и в милосърдието в земния си живот и, следователно, бе веднага възнесен на Небето.

319. Видях и друг възнесен на Небето от Ангелите; той бе приет от Господа и нему Небето бе показано в цялата си слава. Видях също с много примери, че някои биват въвеждани там след непродължително време.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА КАКЪВ Е ЖИВОТЪТ НА ДУШАТА ИЛИ ДУХА

320. Що се отнася въобще до живота на новоприсигналите Души или Духове, беше ми показано с много примери, че човек, встъпвайки в онзи живот, не знае, че е в него, и мисли, че още е в света и в тялото си. Това е така до такава степен, че когато му казват, че е дух, той изпада в удивление. Това не е само защото той още е съвсем като човек относно своите желания, мисли и усещания, но и защото по време на живота си в света не е вярвал в съществуването на духовете.

321. Друга особеност е, че Духът притежава сетивни и мисловни способности, дотам превъзхождащи тези, които той е имал в телесния живот, че едва ли може да се сравняват. Впрочем, Духовете не знаят това, преди Господ да им даде размисление.

322. Някои са на мнение, че Духовете не притежават сетива, превъзхождащи тези на телесния живот; но това аз знам от хиляди очевидни примери; ако не желаят да повярват чрез предположения относно духа, нека си спомнят това когато влязат в този живот, самият опит ще ги застави да повярват. Духовете се ползват от светлината, защото живеят в нея; добрите духове, ангелските духове и Ангелите са в такава силна светлина, че обедната светлина в земния свят едва може да се сравни с нея. С Божественото Милосърдие на Господа ще говоря впоследствие за светлината, в която те живеят и виждат. Те се полз-

ват от толкова изтънчен слух, че слухът, който са имали в тялото, не може да се сравни с него. Почти постоянно говориха с мен в продължение на няколко години; по-късно ще кажа нещо за техния език и за обонянието, което имат; те имат още и най-тънко осезание, и оттук са болките и мъките им в ада; защото към осезанието им се отнасят всички усещания, които са само изменения и разновидности на осезанието. В тях има възжеления и склонности, които не могат да се уподобят на телесните; ще се спра по-подробно на тях по-късно с Божественото Милосърдие на Господа. Те мислят много по-проницателно и отчетливо, отколкото в телесния живот; в една мисъл те обхващат много по-голямо съдържание, отколкото в хиляди идеи, когато са мислели в тялото. Разговарят помежду си с такава проницателност, тънкост и интелигентност, че ако човек би могъл да схване нещо от речта им, би бил поразен и възхитен; с една дума, те не са изгубили решително нищо, което да им попречи да бъдат хора, но са станали по-съвършени, изоставяйки само костите и плътта и, следователно, несъвършенството. Те признават, че когато са живели телесно, духът им е чувствал, че не принадлежи на тялото; следователно, захвърляйки тялото, те изпитват много по-изострени и съвършени усещания; в тях се състои техният живот, защото каквито са усещанията, такъв е и животът, и това всеки може да признае.

323. В края на тази глава ще представя с няколко примера тези, които в телесния си живот са мислели другояче за душата и за духа.

КНИГА "БИТИЕ" - ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

1. И Адам позна жена си Ева; и тя зачена и роди Каина; и каза: С помощта на Господа придобих човек.

2. Роди още и брата му Авела. Авел пасеше стадо, а Каин беше земеделец.

3. И след време Каин принесе от земните плодове принос на Господа.

4. Тъй също и Авел принесе от първородните на стадото си и от тлъстината му. И Господ погледна благосклонно на Авела и на приноса му;

5. а на Каина и на приноса му не погледна така. Затова Каин се огорчи твърде много и лицето му се помрачи.

6. И Господ рече на Каина: Защо си се разсърдил? и защо е помрачено лицето ти?

7. Ако правиш добро, не ще ли бъде прието? Но ако не правиш добро, грехът лежи на вратата и към тебе се стреми; но ти трябва да го владееш.

8. А Каин каза това на брата си Авела. И когато бяха на полето, Каин стана против брата си Авела и го уби.

9. И Господ рече на Каина: Где е брат ти Авел? А той рече: Не зная; пазач ли съм аз на брата си?

10. И рече Бог: Какво си сторил? Гласът на

братовата ти кръв вика към Мене от земята.

11. И сега проклет си от земята, която отвори устата си да приеме кръвта на брата ти от твоята ръка.

12. Когато работиш земята, тя няма вече да ти дава силата си; бежанец и скитник ще бъдеш на земята.

13. А Каин рече на Господа: Наказанието ми е толкова тежко, щото не мога да го понеса.

14. Ето, гониш ме днес от лицето на тая земя; ще съм скрит от твоето лице, и ще бъда бежанец и скитник на земята; и тъй всеки, който ме намери, ще ме убие.

15. А Господ му каза: Затова, който убие Каина, нему ще се отмъсти седмкратно. И Господ определи белег за Каина, за да не го убива никой, който го намери.

16. Тогава излезе Каин от Господното присъствие и се засели в земята Нод, на изток от Едем.

17. И Каин позна жена си, която зачена и роди Еноха; и Каин съгради град, и наименува града Енох, по името на сина си.

18. И на Еноха се роди Ирод, а Ирод роди Мехуяил; Мехуяил роди Метусаил; и Метусаил роди Ламеха.

19. И Ламех си взе две жени; името на едната беше Ада, а името на другата - Села.

20. Ада роди Явала; той беше родоначалник на ония, които живеят в шатри и имат добитък.

21. Името пък на брата му беше Ювал; той беше родоначалник на всички, които свирят с ар-

фа и кавал.

22. Тъй и Села роди Тувал-Каина, ковач на всякакъв вид медно и желязно сечиво; а сестра на Тувал-Каина беше Наама.

23. И Ламех рече на жените си: Адо и Село, чуйте гласа ми, жени Ламехови, слушайте думите ми; понеже мъж убих, задето ме нарани и юноша, задето ме смаза.

24. Ако на Каина се отмъсти седмократно, то на Ламеха ще се отмъсти седемдесет и седмократно.

25. И Адам пак позна жена си и тя роди син, когото наименува Сит, защото, тя думаше: Бог ми определи друга рожба, вместо Авела, тъй както Каин го уби.

26. Също и на Сита се роди син, когото наименува Енос. Тогава почнаха човеците да призовават Господното Име.

СЪДЪРЖАНИЕ

324. Говори се за отделните доктрини на Църквата и за ересите; след това за възникването на новата Църква, наречена Енос.

325. Древната Църква имала чрез Любовта вяра в Господа; но имало и хора, отделили вярата от Любовта. Доктрината на вярата, отделена от Любовта, била наречена Каин; Милосърдието, което е любовта към ближния, било наречено Авел (Ст. 1,2).

326. Описание на едното и на другото Бого-

почитание: отделената вяра - чрез даровете на Каин, милосърдието - чрез даровете на Авел (Ст. 3,4). Култът, произлизащ от милосърдието, бил приет, но не и Култа, произлизащ от отделената вяра (Ст. 4,5).

327. Изменението на състоянието на намиращите се в отделената вяра, когато са в злото, е описано като разсърдването и помрачаването на лицето на Каин (Ст. 5,6).

328. От милосърдието проличава каква е вярата. Милосърдието желае да бъде при вярата, ако тя не превъзхожда и не се издига над милосърдието (Ст. 7).

329. Милосърдието погаснало у отделените се от вярата и у предпочелите я пред милосърдието. Това е описано чрез Каин, убиващ брата си Авел (Ст. 8,9).

330. Погасналото милосърдие е наречено гласа на кръвта (Ст. 10); неговото превратно учение проклет от земята (Ст. 11); неправдите и злото, произлезли от това, са описани с думите: бежанец и скитник ще бъдеш на земята (Ст. 12). И понеже са се отделили от Господа, се говори за опасността от вечната смърт (Ст. 13,14). Но тъй като вярата трябвало впоследствие да служи за насаждане на милосърдието, то било светостатство да се наруши, което е изразено с белега на Каин (Ст. 15). Засели се в земята Нод на изток от Едем - това е отделянето на вярата от мястото, където е била по-рано (Ст. 16).

331. Тази ерес тогава, разпространявайки се, била наречена Енох (Ст. 17).

332. Възникналите оттам ереси също са означени с техните имена; в последната от тях, наречена Ламех, не останала никаква вяра (Ст. 18).

333. Тогава започвала да се образува новата

Църква, означена с Ада и Села, и описана с техните синове Явал, Ювал и Тувал-Каин. Небесните начала на Църквата са представени от Явал, Духовните - от Ювал и Природните - от Тувал-Каин (Ст. 19-22).

334. Описание на тази Църква, която започнала да се утвърждава, когато вече нямало никаква вяра, никакво милосърдие и когато било нарушено най-свещеното (Ст. 23,24).

335. Обзор на всичко. След като отделената вяра, която е Каин, погасила милосърдието, новата вяра била дарена от Господа, така че милосърдието да бъде внедрено в нея, и тази вяра е наречена Сит (Ст. 25).

336. Милосърдието, насадено от вярата, е наречено Енос или друг Човек; това е названието на тази Църква (Ст. 26).

ВЪТРЕШЕН СМИСЪЛ

337. Тъй като се говори за упадъка на Древната Църква или за изопачаването на Учението, и следователно, за ересите и сектите, означени с имената на Каин и неговите потомци, то невъзможно би било да се разбере как е било изкривено Учението или какви са били ересите и сектите на тази Църква, без да се знае каква е била истинската Църква; с помощта на тези знания това може да се разбере. Дотук доста често се говореше за Древната Църква и стана ясно, че тя била Небесна и не признавала друга вяра освен тази, която изхождала от любовта към Господа и към ближния; чрез тази любов се придобивала от Господ

вяра или прозрение на всичко, което е от вярата; следователно, нямало желание за назоваване на вярата, за да не я отделят от любовта, както бе казано в номер 200 и 203. Такъв е Небесният човек и затова той е описан чрез първообрази даже в Давид, където се говори за Господ, наречен Царя, и за небесния човек, наречен син на Царя: „Боже, дай Твоето правосъдие на царя и правдата Си на царския син; планините ще донесат мир на хората и хълмовете мир с правда; ще ти се боят догде трае слънцето и догде съществува луната, из родове в родове; в неговите дни ще цъфти праведният и мир ще изобилва, докато трае луната" (Пс. 72:1,3,5,7). Слънцето - това е любовта, луната - вярата, планините и хълмовете - Древната Църква, из родове в родове - Църквата след потопа; казано е: докато трае луната, защото вярата ще бъде любовта. Такава била Древната Църква и такава била Доктрината ѝ, днес всичко е различно, понеже сега вярата предшества, но милосърдието се дава от Господа посредством вярата и тогава то е начело. От това следва, че учението било фалшифицирано в древните времена, когато признали вярата и я отделили от любовта. Фалшификаторите на учението или отделящите вярата от любовта, или признаващите само вярата, били наречени Каин, и това тяхно действие било неправилно.

338. Стих 1. И Адам позна жена си Ева; и тя зачена и роди Каина; и каза: С помощта на Господа придобих човек (*Virum*). С Адам и с Ева, неговата съпруга, се означава, както е известно, Древната Църква, нейното първородно дете е Вярата, тук наречена Каин. Думите: и каза: С помощта на Господа придобих

човек, означават, че вярата у тези, които се наричали Каин, била призната като сама по себе си съществуваща.

339. Бе показано достатъчно в предишните три глави, че Древната Църква се означавала с човека и с неговата съпруга, и в това няма съмнение; и поради това, явно е, че нейното зачатие и раждане би трябвало да означават нещо друго. Обичайно било за Древните да дават имена и с тях да означават нещата и по този начин да установяват генеалогията; същото е и с явленията на Църквата: едно бива заченато, друго родено, както става в поколенията; затова е общоприето в Словото делата на Църквата да се наричат зачатие, раждане, род, внуци, рожби, синове, дъщери, юноши и т. н. Пророческите книги са препълнени с тези наименования.

340. Думите: и каза: С помощта на Господа придобих човек означават, че вярата у наречените Каин била известна като съществуваща отделно, сама по себе си. Това е явно от казаното в началото на тази глава. Те не знаели по-рано, така да се каже, какво е вярата, защото притежавали усет за всичко, което е от вярата, но, започвайки да превръщат вярата в отделно учение, те отделили нещата и съставили доктрина, наричайки я: с помощта на Господа придобит човек и сякаш откривайки нещо ново, следователно, научно, оформено и начертано в сърцето. В древността давали име на всеки нов човек според това, което съдържали в себе си имената; например, Исмаил означава: Господ чу скръбта ми (Битие 16:11), Рувим - Господ погледна на неволята ми (Битие 29:32), Симеон - Господ чу, че не съм любима (Битие 29:33)

и Юда - тоя път ще възхваля Господа (Битие 29:35). Олтарът, издигнат от Мойсей бил наречен: Господ мое знаме (Изход 17:15). Тук самата доктрина на вярата е наречена: с помощта на Господа придобих човек или Каин.

341. Стих 2. Роди още и брата му Авела. Авел пасеше стадо, а Каин беше земеделец. Втората рожба на Църквата е Милосърдието, означено с брата Авел; пасящият стадото е изпълняващият доброто на Милосърдието; земеделецът представлява този, който е без милосърдие, после вярата, отделена от любовта, която е нищо.

342. Втората рожба на Църквата е милосърдието; това следва от факта, че зачатие и раждането на Църквата не са нещо друго, но вярата и милосърдието; така вярата и милосърдието се означавали с първите деца, които Лия родила на Яков: вярата - с Рувим, вярата в действие - със Симеон и милосърдието - с Левий (Битие 29:32-34). Затова коляното на Левий получило свещенство и представлявало пастир на стадото. Милосърдието е наречено брата Авел, защото е втората рожба на Църквата.

343. Всеки знае, че Пастирят на стадото е практикуващият доброто на милосърдието, защото този израз се среща често в Писанието на Стария и Новия Завет. Който насочва и поучава, е наречен Пастир; насочваните и поучаваните са наречени стадо. Този, който не насочва към доброто на милосърдието и не поучава на него, не е истински Пастир: и който, макар и поучен на това добро, не се насочва към него, не е стадо. Излишно е дори да се потвърждава чрез Словото, че Пастирят и стадото имат такова значение.

но все пак ще дам следните доводи - в Исая: „И Господ ще даде дъжд за семето ти, с което ще посееш нивата си и хляб от земната производителност, който ще бъде хранителен и изобилен, и в онова време добитъкът ти ще пасе в широки паши" (30:23). Хлябът от земната производителност представлява милосърдието. Пак в същия Пророк: „Господ ще пасе стадото Си като овчар, ще събере агнетата с мишцата Си, ще ги носи в пазухата Си, и ще води полека доещите" (40:11). В Давид: „Послушай, Пастирю Израилев, който водиш като стадо Йосифа; Ти, който обитавах между херувимите, възсияй" (Пс. 80:2). В Еремия: „Красивата и изнежена жена, Сионовата дъщеря ще изтребя. Овчарите и стадата им ще дойдат при нея, ще разпъват шатрите си против нея от всяка страна, ще пасат всеки на мястото си" (6:2,3). В Езекиил: „Така казва Господ Иеова: Ще ги умножа с човеци като стадо; като стадото за жертва, като стадото, което пълни Ерусалим във време на определените празници; така човешки стада ще пълнят запустелите градове" (36:37,38). В Исая: „Всичките кидарски стада ще се съберат при тебе; наваиотските овни ще служат за тебе" (60:7). Насочващите стадото към доброто на милосърдието са събиращите стадото и, обратно, не насочващите стадото към доброто на милосърдието, са разпръсващите стадото; защото всяко събрание, всяко съединение произхожда от милосърдието и всяко разединение, от липсата на милосърдие.

344. За какво е вярата, за какво са науката, познанието и учението на вярата, ако човек не следва правилата, на които тя поучава? Нейната главна за-

повед е милосърдието. Това е единствената цел, към която тя се насочва; ако не я постигне, какво е науката или доктрината, ако не празно нещо?

345. Да обработва земята - това е да бъде лишен от милосърдието вследствие на отделянето на вярата от любовта - празна вяра. Това става ясно от казаното по-нататък, че Господ не обърнал внимание на даровете на Каин и че Каин убил своя брат, т. е. унищожил милосърдието, представено като Авел. За хората, имащи за цел плътското и земното, се казва, че обработват земята, както се вижда в стих 19 и 23 в глава III, където е казано, че човекът бил изпъден от Едемската градина да обработва земята.

346. Стих 3. И след време Каин принесе от земните плодове принос на Господа. След време означава прогресът на времето; земните плодове - делата на вярата без милосърдие; принос на Господа - култа, изхождащ от това.

347. В своето начало и в простотата си доктрината, наречена Каин, не била така безплодна, както впоследствие; това е очевидно от наименованието, дадено ѝ при нейното зараждане: с помощта на Господа придобит човек; по този начин в своето начало вярата не била отделена от любовта, както е и с всяка доктрина на истинната вяра.

348. Земните плодове изобразяват делата на вярата без милосърдие, което следните примери ясно показват: В действителност, делата на вярата без милосърдие са дела на празната вяра, мъртви в себе си, защото се вършат от външния човек. Така в Еремия за тях се казва: „Защо успява пътят на нечестивите? Насадил си ги и те даже се закорениха; растат, даже и

принасят плод; Ти си близо в устата им, а далеч от сърцата им; докога ще жалее страната и ще съхне тревата на цялата земя? (12:1,2,4). Близо в устата, а далеч от сърцата - това е за живеещите във вярата, отделена от милосърдието, и заради тях се казва, че жалее страната. Те са наречени също плод на делата в същия пророк: „Сърцето е измамливо повече от всичко и привежда в отчаяние този, който знае това. Аз, Господ, изпитвам сърцето и опитвам вътрешностите, за да въздам всекиму според постъпките му и според плода на делата му" (17:9,10). В Михей: „земята ще запустее по причина на жителите си, поради плода на делата им" (7:13). Този плод е нищожен или мъртво дело, и загибва както и корена, което е видно в Амос: „Аз изтребих пред тях амореца, чиято височина бе като височината на кедрите; и който бе як като дъбовете; при все това, съсипах плода му изотгоре и корените му изотдолу" (2:9). И в Давид: „Ще изтребиш плода им от земята и потомството им измежду човешките чада" (Пс. 21:10). Напротив, делата на милосърдието са живи, за тях се казва, че пускат корени долу и принасят плод горе, както в Исая: „И оцелялото от Юдиния дом, което е останало, пак ще пуска корени долу и ще дава плод горе" (37:31). Дава плод горе е свойство на милосърдието; този плод е наречен в същия пророк плод изряден: „В същия ден издънката Господня ще бъде красива и славна, и плодът на земята, изряден и приличен за избавените измежду Израиля" (4:2). Той също е плод на спасение, както е казано пак в Исая: „Роси, небе, отгоре и нека изляят облаците правда, нека се отвори земята, за да се роди спасение, и за да изникне същевременно правда; Аз Господ създадох то-

ва" (45:8).

349. Приносът означава култ, което е видно в първообразите на Юдейската Църква, в която всички Жертви, както първите произведения на земята и всичките ѝ плодове, така и приношенията на първородните животни, са наречени дарове; в тях се състоял култът и тъй като всички тези дарове представлявали небесни дарове и се отнасяли до Господа, те били истинен култ. Защото какво означават символите без своя първообраз и какво означава външното без вътрешното, ако не някакъв безжизнен идол? Външното извлича своя живот от вътрешното и вътрешното - от Господа. От това следва, че всички дарове на прототипната Църква означавали култ Господен. Ще говоря впоследствие за всеки от тях по Божественото Милосърдие на Господа. От казаното на различни места в Пророците може да се каже, че въобще приношенията означават култ, както в Малахия: „Но кой може да издържи деня на пришествието Му? И кой ще устои, когато Той се яви? Ще седне като един, който топи и пречиства сребро, та ще очисти левийците и ще ги претопи като златото и среброто; и те ще принасят Господу приноси с правда. Тогава приносът на Юда и на Ерусалим ще бъде угоден Господу, както в древните дни" (3:2-4). Приносът с правда, който ще принесат левийците или почитащите светинята - това е вътрешното; древните дни - това е Древната Църква. В Езекиил: „Защото на Моя свят хълм, на Израилевия висок хълм, казва Господ Иеова, там целият Израилев дом, всичките в страната, ще ми служат; там ще ги приема и там ще поискам приносите ви и първаците на даровете ви, както и всичките ви

свети неща" (20:40). Приношенията и първаците на даровете в осветяванията, са делата на милосърдието, осветени от Господ. В Софоний: „Изотвъд етиопските реки поклонниците Ми, разсеяните Ми люде, ще ми донесат принос" (3:10). Етиопия е взета като притежаващата небесните същности на Любовта, Милосърдието и Добрите дела.

350. Стих 4. Тъй също и Авел принесе от първородните на стадото си и от тлъстината му. И Господ погледна благосклонно на Авела и на приноса му. Тук както и по-рано, Авел означава милосърдие; първородните на стадото означават светините, принадлежащи на Господа и тлъстината - самата небесност, принадлежаща също на Господа. Думите: и Господ погледна благосклонно на Авела и на приноса му показват, че милосърдието и култът, произлизащ от него, са угодни на Господа.

351. Милосърдието означава любов към ближния и състрадание, защото любещият ближния си както себе си, го съжалява ако страда, както би съжалил самия себе си.

352. От това, че Първородните в първообразната Църква били всички посветени, тъй като се с насяли към Господ, който е Сам Първороден, е явно, че Първородните на стадото означават това, което принадлежи на самия Господ. Любовта е Първородство, също като изхождащата от нея вяра; всяка любов принадлежи на Господа и няма любов, дори и най-слабата, която да принадлежи на човека, за това Сам Господ е Първороден. Това било представено в Древните Църкви с първородните на човека и добитъка, които се посвещаваха на Иеова (Изход

13:2,12,15), а тъй като Левий, представляващ във вътрешен смисъл любовта, се родил след Рувим и Симеон, които пък представляват вярата, то неговото Коляно било прието, вместо първородните и приело свещеничеството (Числа 4:40-46: 8:14-20). В Давид е казано, че Господ е Първородният относно Човешката Същност: „Той ще извика към Мене; Отец ми си, Бог мой и спасителната ми канара. При това Аз ще го поставя в положение на първороден, по-горе от земните царе" (Пс. 89:27,28). И в Йоан: „Исуса Христа, първородният от мъртвите и началникът на земните царе" (Откр. 1:5). Следва да отбележим, че Първородните на култа означавали Господа, а Първородните на Църквата - вярата.

353. Тлъстината обозначава самото небесно, принадлежащо на Господ. Небесното е всичко, което е любов; вярата също е небесна, ако е от любовта, милосърдието е небесно, всяко добро от милосърдието е небесно. Всичко това се изобразявало чрез жертвопринасянията на Тлъстина и даже различно: булото на дроба, двата бъбрека с тлъстината около тях, тлъста опашка, тлъстината на червата; всички тези тлъстини били посвещавани и изгаряни на олтаря (Изход 29:13,22; Левит 3:3,4,14; 4:8,9,19,26,31,35; 8:16,26). Затова те са наречени „храна, пожертвана чрез огън за благоухание" (Левит 3:14,16); също заради това било забранено на еврейския народ да яде нито тлъстината, нито кръвта, което е закон от древността за поколенията (Левит 3:17; 7:23,25). Причината за тази забрана е, че Църквата не признавала вътрешното и още по-малко небесното начало. В Пророците е видно, че тлъстината означава небесното и доброто

на милосърдието; така в Исая: „Защо иждивявате пaри за онова, което не е хляб и трудът си за това, което не насища? Послушайте Ме с внимание и ще ядете благо, и душата ви ще се наслаждава с тлъстината" (55:2). В Еремия: „Ще изпълня с тлъстина душата на свещениците и народът ми ще бъде наситен с моето добро"; тук е ясно, че трябва да се разбира вместо тлъстината духовно-небесното. В Давид: „Ще се напият от тлъстината на дома Ти. И от реката на Твоите сладости ще им дадеш да пият. Защото у Тебе е изворът на живота, в твоята светлина ще видим светлина" (Пс. 36:9,10). Тук тлъстината и изворът на живота са небесното, принадлежащо на любовта; реката на сладостите и светлината - духовното, принадлежащо на вярата, изхождаща от любовта. Пак там: „Като от тлъстина и мас ще се насити душата ми; и с радостни устни ще Те славословят устата ми" (Пс. 63:6). Тук тлъстината отново е небесното и устните, които славословят - духовното; очевидно става дума за небесното, понеже е казано, че душата ще се насити. Затова първите произведения на земята са наречени тлъстина (Числа 18:12). Тъй като родовете и видовете на небесното са безкрайно много, те общо са описани в химна, който пеел Мойсей пред народа: „И кърми го с краве масло и с овче мляко. С тлъстина от агнета и от овни васански и от козли, с тлъстина от пшеница; и ти пи вино - кръв гроздова" (Втор. 32:14). Може ли някой да узнае какво означава това, освен чрез вътрешния смисъл? Без вътрешния смисъл това биха били само думи и нищо повече, докато всъщност всяка една от тях означава различните видове и родове на небесното.

354. Думите: И Господ погледна благосклонно на Авела и на приноса му означават, че милосърдието и произхождащият от него култ били угодни Богу, по-рано бяха разяснени както относно Авел, така и относно култа.

355. Стих 5. А на Каина и на приноса му не погледна така. Затова Каин се огорчи твърде много и лицето му се помрачи. Каин означава, както бе казано, вярата или учението, отделени от любовта. Приносът му, на който Господ не погледнал благосклонно, означава че култът не бил приет; гневът, възбуден в Каин и неговото помрачено лице - че неговите вътрешни начала се изменили; гневът значи, че милосърдието се отделило, а лицето показва вътрешното начало, което се помрачило, защото се изменило.

356. По-рано бе показано, че Каин означава вярата, отделена от любовта, или доктрината, в която вярата може да бъде отделна, а приносът, на който не е погледнато благосклонно, показва, че култът не бил приет.

357. Огорчението на Каин означава, че Каин е изгубил милосърдието, затова вследствие на това покъсно е казано, че той убил брат си Авела, представляващ сам по себе си Милосърдието. Огорчението е общият ефект и следствие на всичко, което иде въпреки любовта, от егоизма и неговите страсти. Това съвсем очевидно се проявява в света на лошите духове, тъй като там има всеобщ гняв против Господа, никакво милосърдие и където живеят в ненавист. Всичко, което не е снизходително към себелюбието и светската любов, възбужда неудоволствие и се явява гняв. В Словото често се говори за гнева, за раздразнението,

както и за яростта на Иеова, но тези страсти са присъщи на човека и се отнасят към Иеова по повод, порано показан. Така в Давид: „Как изля върху тях пламенният Си гняв, негодуване, ярост и неволя, нашествие на ангелите на злощастие; изравни път за гнева Си, не пощади от смърт душата ми" (Пс. 78:49,50). Иеова не се гневи на когото и да било, но сами хората се предават на гнева; не той изпраща лошите ангели, както е казано тук, но сам човекът се свързва с тях, затова е добавено, че той изравни път за гнева и не пощади душата от смърт. Така в Исайя: „При Него ще дойдат човеците, а всички, които се разгневиха на Него ще се засрамят" (45:24). От това е очевидно, че гневът означава злото или, което е същото, отдалечаването от милосърдието.

358. Помрачаването на лицето означава, че вътрешното се е изменило. Лицето при древните означавало вътрешното начало, защото през лицето проблясвало вътрешното. Хората били такива в древните времена, че лицата им напълно отговаряли на вътрешното, така че всеки можел да види по лицето на другия какъв е неговият дух или разум. Считало се за много странно да показваш на лицето си нещо, различно от това, което мислиш; прикритостта и хитростта тогава будели отвращение; затова лицето означава вътрешното. Когато благост сияела на лицето, казвало се, че то е вдигнато, а при обратното - че е помрачено. Така, говорейки за Господа, е казано, че Той издига лицето Си над човека, например в Благословието (Числа 6:26 и Пс. 4:7) означаващо, че Господ дарява на човека милосърдие. В Еремия се вижда, какво трябва да се разбира под помрачено

лице: „Аз няма да направя да ви нападне гневът Ми. защото съм милостив, казва Господ" (3:12). Лицето на Господ е Милосърдието; ако той издигне лицето Си над някого, то е, защото той му дава любов към ближния по Милосърдие. Обратното на това става, когато сведе лице, т. е. когато се помрачава лицето на човека.

359. Стих 6. И Господ рече на Каина: Защо си се разсърдил? и защо е помрачено лицето ти? И Господ рече на Каина означава, че съвестта в него е заговорила; гневът отново посочва, че милосърдието е отделено и вътрешното се е изменило.

360. Не са нужни потвърждения за това, че думите: И Господ рече на Каина, означават, че съвестта е заговорила; подобен израз бе пояснен по-рано.

361. Стих 7. Ако правиш добро, не ще ли бъде прието? Но ако не правиш добро, грехът лежи на вратата и към тебе се стреми; но ти трябва да го владееш. Думите: ако правиш добро, не ще ли бъде прието? означават: ако желаеш доброто, милосърдието е при тебе; ако не правиш добро, грехът лежи на вратата, значи, че ако не желаеш доброто, няма милосърдие, а зло. Към тебе се стреми, но ти трябва да го владееш означава, че милосърдието желае да бъде при теб, но не може, защото ти искаш да властваш над него.

362. Тук е описано учението на вярата, наречено Каин, как то, отделяйки вярата от любовта, я отделя също от милосърдието, което е рожба на любовта. Навсякъде, където има някаква църква, съществуват и ереси по тази причина, че когато мислите се спират върху един въпрос от вярата, те го правят главен; защото такава е мисълта на човека, че ако той обръща внимание на даден пункт, поставя го пред всеки друг,

особено ако под действие на въображението претендира и че му е откривател; при възбуждане на любовта към себе си и към света, няма нищо, което не би му изглеждало съгласно с неговата идея и потвърждаващо я; така че той е готов даже да се закълне в нейната истинност, докато впрочем тя е лъжлива. Такъв е пътят на тези, които се наричали Каин, които направили вярата главна и я поставили по-високо от любовта, и тъй като те следователно живели без любов, то и били приведени в споменатото състояние на себелюбие и произтичащите от него фантазии.

363. От обяснението, включено в този стих, е видно, какво било учението на вярата, наречено Каин. Продължението на този стих показва, че милосърдието желало да се присъедини към вярата, но така, че да господства то, а не вярата. Вследствие на това в началото е казано: ако правиш добро, не ще ли бъде прието? което означава: ако желаеш доброто, то милосърдието може да се присъедини; да постъпваш добре във вътрешен смисъл значи да желаеш добре, защото добрите постъпки произлизат от добрите желания; в древността действието и волята съставлявали едно: волята била видима, защото нямало симулации и това е явно от казаното по-горе по повод на лицето, че да повдигнеш лицето - това е да бъдеш милосърден, а да го сведеш - обратното.

364. Казано е: към тебе се стреми, но ти трябва да го владееш, което означава, че милосърдието желае да бъде във вярата, но не може, защото вярата иска да господства над него; това не е правилно. Докато вярата желае да господства, няма вяра, но когато господства милосърдието, то вяра има, защото милосърди-

ето е главният пункт на вярата.

365. Милосърдието може да бъде уподобено на огъня, който е същественото в топлината и светлината, защото от него изхождат и топлината и светлината; отделената вяра може да бъде уподобена на светлината, която, лишена от топлината, все си е светлина, но светлина зимна, под която всичко замръзва и замира.

366. Стих 8. А Каин каза това на брата си Авела. И когато бяха на полето, Каин стана против брата си Авела и го уби. Думите: Каин каза на брата си Авела показват забавянето на времето. Каин, както бе казано, означава вярата, отделена от любовта, а Авел - милосърдието, което е брат на вярата, затова тук той е наречен два пъти брат; полето означава доктрината. Изразът: Каин стана против брата си Авела и го уби означава, че отделената вяра погасила милосърдието.

367. Безполезно е да се потвърждават тези значения с подобни изречения в Словото; ще приведа само следните, за да покажа, че Милосърдието е брат на вярата и че полето означава всичко, касаещо доктрината. Тяхното братство е представено също в лицето на Исав и Яков, между които имало спор за първородството и изхождащото от него господство. То било представено също и чрез Фарес и Зара, синовете на Тамара и Юда (Битие 38:28-30) където отново става дума за първородството; също и чрез Ефрем и Манасий (Битие 48:13.14); и там въпросът е за първородството и следващото от него господство. По такъв начин било представено то чрез другите, защото вярата и любовта са две чада на Църквата. Вярата е наречена човек (*vir*) както и Каин в първи стих на тази глава, а милосър-

дието - Брат, както е видно в Исая (19:2), в Еремия (13:14) и на други места. Съюзът на вярата и милосърдието е наречен Братски съюз в Амос (1:9). Означеното с Каин и Авел по подобен начин е представено от Яков и Исав, което се вижда в Осия: „И ще накаже Якова според постъпките му, според делата му ще му въздаде. В утробата той хвана петата на брата си" (12:3,4). Но от пророческите предсказания на Исаак, неговия баща, става ясно, че Исав, или милосърдието, представено от него, ще свърши с това, че ще господства: „С ножа си ще живееш, а на брата си ще слугуваш; но когато въстанеш, ще строшиш ярема му от врата си" (Битие 27:40). Църквата на езичниците или новата Църква, е представена от Исав, а Юдейската Църква - от Яков; затова е и казано: толкова много пъти да признаваме езичници за братя. Даже вследствие на милосърдието в Църквата на езичниците или в първобитната Църква, всички се наричали братя. Господ нарича братя всички слушащи и изпълняващи Словото (Лука 8:21). Слушащите са тези, които вярват, изпълняващите - тези, които имат милосърдие в себе си; напротив, тези, които слушат и казват, че вярват, но не изпълняват, изобщо нямат милосърдие и не са братя, затова Той ги приравнява с безумните (Матей 7:24,26).

368. От Словото се вижда, че полето означава доктрина и следователно, всичко, касаещо вярата и милосърдието. В Еремия: „О, планино Моя в полето, ще предам на разграбване имота ти и всичките ти съкровища" (17:3). Тук полето е прието за доктрината, а имотът и всичките съкровища - за духовните богатства на вярата или за присъщото на учението на вярата.

Пак там: „Ще престане ли ливанският сняг от скалата на полето? Ще пресъхнат ли хладните води, които идат от далеч? (18:14). За Сион се казва, че ще бъде изоран като нива при отсъствие на учението на вярата (Еремия 26:18; Михей 3:12). В Езекиил: „Взе и от семето на земята, та го пося на плодородна почва" (17:5). Става дума за Църквата и за нейната вяра, защото доктрината е наречена плодородна почва. Пак там: „И всичките дървета на полето ще познаят, че Аз Господ сниших високото дърво, възвисих ниското дърво" (17:24). В Поил: „Запустя полето, жалее земята, защото се изгуби житото, изсъхна новото вино, дървеното масло е слабо; посрамете се, земеделци, защото жътвата на нивата се изгуби, дори всичките полски дървета изсъхнаха" (1:10-12). Полето е доктрината, полските дървета - познанията, а земеделците - култивиращите ги. В Давид: „Нека се развеселят полетата и всичко, което е на тях; тогава ще пеят от радост всичките дървета и гората" (Пс. 96:12). Полето не може да се развесели, нито дърветата да пеят, следователно, тук отново става дума за познанията на вярата, които са в човека. В Еремия: „Докога ще жалее земята и ще съхне тревата на цялата земя?" (12:4). Тук става дума за това, което се опустошава в човека. Така също в Исая: „Планините и хълмовете ще запеят пред вас радостно, и всичките полски дървета ще изпляскаат с ръце" (55:12). Господ, говорейки за завършека на века, също нарича поле учението на вярата (Матей 24:40 и Лука 17:36). Там под поле се разбира както лъжливото, така и истинното учение на вярата; понеже Полето е доктрината, всеки, който приеме семето на вярата, се нарича Поле, както и Човек, Църква

и Мир.

369. Оттук следва значението на тези думи: и когато бяха на полето, Каин стана против брата си Авела и го уби, т. е. тъй като вярата и милосърдието били равнозначни и приети реално според Доктрината на вярата, то вярата, отделена от любовта, могла само да презира милосърдието и следователно, да го угаси. Същото е и обикновено с говорещите, че вярата спасява сама, дори без всякакви добри дела; по този начин, със самото това предположение, те гасят милосърдието, макар да съзнават и признават гласно, че вярата не е спасителна, ако няма любов.

370. Стих 9. И Господ рече на Каина: Где е брат ти Авел? А той рече: Не зная; пазач ли съм аз на брата си? Думите: и Господ рече на Каина посочват вътрешния глас, който напомня на Каин за милосърдието или за Авел, неговия брат. Думите: и той рече: Не зная; пазач ли съм аз на брата си? означават презрението му към милосърдието, на което не искал да служи и така той отхвърлил всичко, което било от милосърдието. Такава станала доктрината.

371. Изразът - Господ рече - обозначавал в Древните интуицията, защото знаели, че Господ им дава способността да провиждат. Това провиждане можело да съществува само докато любовта е главна; когато Любовта към Господ и следователно, към ближния отслабнала, то загивала и проникателността и от нея оставало само според степента на любовта. Този способ на провиждане бил присъщ на Древната Църква, но след като вярата се отделила от Любовта, както станало с хората след потопа, а милосърдието се внушавало от вярата, тогава съвестта заменила

интуицията. Съвестта също поучава, но по друг начин. Впоследствие ще говоря за това по Божественото Милосърдие на Господа. Когато съвестта поучава, в Словото се казва, че говори Господ, защото съвестта се образува от откровенията и познанията, извлечени от Словото и когато Словото известява или поучава, то Господ говори това. Затова обичайно е дори днес да се изразяват, че говори Господ, когато става дума за съвестта и вярата.

372. Да бъдеш пазач - значи да служиш като вратар или страж в Юдейската Църква. Казано е, че вярата е страж на милосърдието, защото тя трябва да му служи; но по принцип тази доктрина на вярата властвала, както е видно в стих 7.

373. Стих 10. И рече Бог: Какво си сторил? Гласът на братовата ти кръв вика към Мене от земята. Гласът на кръвта (Sanguinum) на твоя брат означава насилието, извършено над милосърдието; кръвта, която вика - означава виновността, а земята (humus) - означават схизмата или ереста.

374. Гласът на кръвта означава насилието, извършено над милосърдието и това е явно от много места в Словото, където Гласът се приема за осъждане, а кръвта за всеки грях, особено за ненавистта; защото ненавиждащият своя брат го убива в сърцето си; и така поучава Господ: „Чули сте, че е било казано на старовременните: „Не убивай“; и който убие, излага се на съд; а пък Аз ви казвам, че всеки, който се гневи на брата си, излага се на съд; и който рече на брат си Рака, ще бъде предаден на съвета, а който му рече: Бунтовни безумецо, излага се на огнения пъкъл" (Матей 5:21,22). Това са степените на гнева.

Ненавистта е противоположна на любовта и тя убива, ако не с ръка, то вътрешно по различни начини. Само външните пречки възпират ръката да действа, но всяка ненавист е кръв, както в Еремия: „Как украсяваш пътя си, за да търсиш любов! Също и по полите ти се намери кръвта на души - невинни сиромаси" (2:33,34). И понеже ненавистта е кръв, всяко нещастие е кръв, тъй като ненавистта е източник на всички нещастия, както в Осия: „Те се отдават на клетвопрестъпване, на лъжа и убийство, кражба и блуд, и кръвта допря кръв, затова земята ще бъде в скръб и обитаващите я - в голяма мъка". В Езекиил: „А ти, сине човешки, ще се застъпиш ли, ще се застъпиш ли за кръвопроливния град? Тогава направи го да познае всичките си мерзости. О, граде, който проливаш кръв всред себе си, ти стана виновен за кръвта, която си пролял" (22:2,3,4,6,9). Тук се говори за коравосърдечието. Пак там: „Защото земята е пълна с кървави престъпления и градът е пълен с насилие" (7:23). И в Еремия: „А това стана поради греховете на пророците му и поради беззаконията на свещениците му, които проливаха кръвта на праведните всред него. Те се скитаха като слепи по улиците, оскверниха се с кръв" (Плач. 4:13,14). В Исая: „Когато Господ измие нечистотата на сионовите дъщери и очисти кръвта на Ерусалим отсрод него, чрез дух на съдба и чрез дух на изгоряване" (4:4). Пак там: „Защото ръцете ви са осквернени от кръв и пръстите ви от беззаконие" (59:3). В Езекиил: „И когато минах край тебе и те видях, че се валяше в кръвта си, рекох ти като беше в кръвта си: Да си жива" (16:22). Говори се за мерзостите Ерусалимски, наречени кръв. Коравосърдечието и ненавистта на пое-

ледните времена също са изразени с кръвта в Откровението (16:34). В текста кръвта е употребена в множествено число, защото всички нечестия и мерзостни водят началото си от ненавистта, тъй както всичко добро и свято - от любовта. Затова ненавиждащият своя ближен, ако може, би го убил по всички способности и в това е насилието. Ето какво предимно е означено тук с гласа на кръвта (voxsanguinum)

375. Изразите в Словото: глас, който вика, глас на вопъл, са тържествена формула, приложена към всичко, което вдига някакъв шум, вълнение, към нещастно или пък към щастливо събитие, както в Изход 32:17,18, Софоний 1:9,10. Исая 45:19, Еремия 48:3. Тук е също осъждане.

376. Очевидно е, че гласът който вика означава виновност, защото извършващите насилие са виновни, така четем в Давид: „Злощастieto ще затрие грешния: и ония, които мразят праведния, ще бъдат осъдени" (Пс. 34:22). В Езекиил: „О, граде, ти стана виновен за кръвта, която си пролял" (22:4).

377. Земята (humus) тук е схизмата или ереста, вследствие на това, че Полето означава Доктрината; затова земята, в която се намира полето, е схизмата. Самият човек е земята, също и полето, защото в него са посяти семената; според приетите семена човек е добър и правдив в доброто и истината; и човек е лош и измамник в злото и лъжата. Този, който поддържа известна доктрина, бива назоваван в зависимост от нея; същото е и с тези, които са в схизмата и ереста. Земята (humus) е приета тук за схизмата или ереста, които са в човека.

378. Стих 11. И сега проклет си от земята, която

отвори устата си да приеме кръвта (Sanguines) на брата ти от твоята ръка. Думите: проклет си от земята, означават, че чрез ереста той станал противоположност на онова, което е бил; отвори устата си - т. е. чрез която той поучавал, да приеме кръвта на брата ти от твоята ръка - оказвайки насилие над милосърдието, което той угасил.

379. Тези значения са следствия на казаното погоре; стана ясно, че да бъдеш проклет значи да си отделен от небесното; защото нечестията и мерзостите, или ненавистта са това, което отделя човека, заставяйки го да гледа надолу към плътското и земното, следователно, към адското; това става когато милосърдието е изгонено и погасено; защото тогава е скъсана връзката между Господ и човека; тази връзка съществува само в благостта, любовта и милосърдието; тя не е във вярата без милосърдие, понеже вярата е нищо, тя е чиста наука, подобна на науката на дявола, която хитро мами честните хора и се преструва на ангел пред света, както имат обичай да постъпват най-безнравствените проповедници и то с усърдие подражавайки благочестието, макар нищо да не е така далеко от сърцата им, както това, което проповядват гласно. Може ли някой здравомислещ да бъде убеден, че само вярата или една извлечена от нея мисъл, могат да окажат действие, когато всеки от собствен опит знае, че не може да се уважават думите или одобрението на някого, каквито и да са те, ако не изразяват воля или намерение. С тази воля и намерение се придобива разположението на другия и се образува връзка между двамата. Желанието - ето самият човек; да мислиш и да изразяваш това, което не желаш - това

не е човекът; човек извлича своята природа, своя характер, от желанието, защото то се запаметява за дълго. Ако човек наистина мисли добре, то същността на вярата или милосърдието се намират в неговата мисъл, понеже в нея има желание за добро; но ако той казва, че мисли добре, а живее лошо, то желанието му не може да бъде нещо друго, освен желание за зло; ето защо неговата вяра е нищо.

380. Стих 12. Когато работиш зеямта, тя няма вече да ти дава силата си; бежанец и скитник ще бъдеш на земята. Да работиш земята означава да се отдадеш на тази схизма или ерес; няма да ти дава силата си - значи да бъде безплодна; бежанец и скитник на земята - това е да не знаеш кое е истина и кое добро.

381. От представеното значение на земята излиза, че да работиш земята означава да се предадеш на схизмата или ереста; затова и от самите думи е видно, че тя няма вече да ти дава силата си - това е да бъде безплодна; явно е още и от това, че изповядващите вярата без милосърдие всъщност не изповядват никаква вяра, както бе казано.

382. Бежанец и скитник на земята означава да не знаеш кое е истина и кое - добро; това се вижда от значението на думите скитам и бягам в Словото, така в Еремия: „Пророците и свещениците се скитаха като слепи по улиците, оскверниха се с кръв, тъй щото човешките не можеха да се допират до дрехите им" (Плач. 4:13,14). Тук Пророците са приети за поучаващите, а Свещениците - за живеещите според поученията; скитаха като слепи по улиците - това е да не знаят кое е истина и кое - добро. В Амос: „Дадох дъжд на един град, а на друг град не дадох дъжд; едно място се

напои, а мястото, на което не вали дъжд, изсъхна. Така жителите на два-три града, като се скитаха, стекоха се в един град да пият вода, и не можаха да се наситят" (4:7,8). Напоеното място е учението на вярата с милосърдието, а мястото, на което не вали дъжд, е доктрината на вярата без милосърдие; скитаха се за да пият вода, значи да търсят кое е истината. В Осия: „Поразен биде Ефрем; коренът им изсъхна; плод няма да родят; Бог мой ще ги отхвърли защото не Го послушаха; и ще бъдат скитници между народите" (9:16,17). Ефрем се приема за разбирането на истината или вярата, защото той е първородният на Йосифа; изсъхналият корен - милосърдието, което не може да принесе плод; скитници между народите - значи да не знаят кое е истина и кое добро. В Еремия: „Станете, възлезте към Кидар, та погубете източните жители. Бягайте, отстранете се надалече, направете си дълбоки места за живеене, асорски жители" (49:28,30). Кидар и източните жители означават притежателите на небесни богатства или това, което се отнася към любовта, и когато те са опустошени, се казва: бягайте, отстранете се надалече, защото тогава те не правят никакво добро; говори се също за асорските жители, или за притежателите на духовни богатства, отнасящи се към вярата, че те ще живеят на дълбоки места. В Исая: „Всичките ти първенци побягнаха заедно, вързани бидоха от стрелците; всички твои, които се намериха, надалеч бяха побягнали" (22:3). Говори се за долината на виденията или за фантазията, че вярата може да бъде дадена без милосърдие; оттук в стих 12 се казва, че изповядващият вярата без милосърдие е бежанец и скитник, т. е. че нищо не знае за истина-

та и доброто.

383. Стих 13. А Каин рече на Господа: Наказанието ми е толкова тежко, щото не мога да го понеса. Думите Каин рече на Господа означават известно признание, че той е в злото, признание на произведената вътрешна болка; толкова тежко, щото не мога да го понеса означава отчаянието му от това.

384. С това се установява, че все пак в Каин е останало известно добро, но от казаното за Ламех (Ст. 19, 23, 24) се вижда, че впоследствие всичкото добро на милосърдието е било унищожено.

385. Стих 14. Ето, гониш ме днес от лицето на тая земя; ще съм скрит от Твоето лице и ще бъда бежанец и скитник на земята; и тъй всеки, който ме намери, ще ме убие. Да бъдеш изгонен от лицето на земята е да бъдеш отлъчен от всяка истина на Църквата; скрит от Твоето лице - отлъчен от всяко добро на вярата на любовта; бежанец и скитник на земята - да не знаеш кое е истина и кое - добро; всеки, който ме намери, ще ме убие - т. е. че всяко зло и всички неправди ще го доведат до гибел.

386. Изгонен от лицето на земята или отлъчен от всяка истина на Църквата, което се вижда от значението на земята (*humus*), която в своя истински смисъл означава Църквата ИИ членовете ѝ и всичко, което тя изповядва, както бе казано по-рано. Атрибутът следва порядъка на подлежащия предмет, следователно, изповядващият нечистата вяра, схизмата и ереста, също се нарича *humus*. Изгонен от лицето на земята - значи да не се намираш повече в Истината на Църквата.

387. Скрит от Твоето лице - това е да бъдеш отлъ-

чен от всяко добро на вярата на любовта, което посочва значението на Лицето Господне. Ликът на Иеова, както бе казано по-рано, това е милосърдието, от което произтича всяко добро на вярата на любовта. Следователно, доброто на вярата тук е означено като лице.

388. Бежанец и скитник на земята - както бе казано по-рано, е да не знаеш ни истината, ни доброто.

389. Оттук думите които ме намери, ще ме убие, означават, че той ще бъде доведен до гибел от зло и неправдите, защото ето какво става: когато човек се отдели от милосърдието, той се отделя от Господа; само благостта, милосърдието и любовта към ближния свързват човека с Господа; без милосърдието има разединение, а при разединението той е оставен сам на себе си или на своя егоизъм; тогава всичко, което той мисли, е лъжа и всичко, което желае - зло. Ето кое убива човека или отнема всичко онова в него, което съставлява живота.

390. Мойсей посочва, че всеки, който е в неправдата и в зло, е в постоянен страх да не бъде убит: „Ще запустя земята ви, ще запустя градовете ви, и на останалите от вас ще вложа страх в сърцето им в земите на неприятелите им; шум от поклатен лист ще ги погне и ще бягат като бягащи от нож; и ще падат, когато никой не ги гони. Ще падат един върху друг, както че ли пред нож, когато никой не ги гони" (Левит 26:35-37). В Исая: „Коварните коварстваха; който бяга от гласа на страха, ще падне в ямата; и който възлиза отсрещ ямата, ще се улови в примката; беззаконието ѝ ще натегне върху нея; и ще падне и няма вече да стане" (24:16-20). В Еремия: „Ето, казва Господ,

Иеова на Силите, аз нанасям върху тебе страх от всички, които са около тебе; и вие ще бъдете изпъдени всеки къде му очи видят, без да има кой да прибере скитащите се" (49:5). В Исая: „А рекохте: Не, но ще побегнем с коне; затова ще бягате; ще яздим на бързи животни; затова и ония, които ви гонят, ще бъдат бързи. Ще бягате, хиляда души от заплашването на едного, или от заплашването на петима" (30:16,17). Тук и на други места в Словото са описани тези, които са в злото и в лъжата с това, че те бягат и се боят да не бъдат убити; те се страхуват все повече, защото ни един от тях не е в безопасност; всички, които са в злото и в лъжата, ненавиждат ближния си, и оттук всеки желае да убива другите.

391. Тези, които са в злото и в лъжата, се боят от всички; това може да се провери добре по държането на лошите духове в другия живот. Отхвърлилите всяко милосърдие бягат и се скитат; на каквото и място да отидат, в каквото и общество да попаднат, там още с появата им провиждат техните качества, защото такава е проникателността в този свят, и не само ги прогонват, но и ги наказват сурово, дори биха ги убили, ако това бе възможно. Злите духове обичат да се наказват и измъчват един друг, в това се заключава най-голямото им удоволствие. Самото зло и самата лъжа са причина за това и всъщност, каквото всеки пожелае на другия, това се връща и към него самия; защото и злото, и лъжата носят в себе си възмездието на злото и лъжата и следователно, страх от наказание.

392. Стих 15. А Господ му каза: Затова, който убие Каина, нему ще се отмъсти седмкратно. И Господ определи белег за Каина, за да не го убива никой, който

го намери. Думите: който убие Каина, нему ще се отмъсти седмкратно означават, че да се наруши отделената вяра, би било светотатство; и Господ определи белег за Каина - Господ обозначил тази вяра по особен начин, за да бъде тя съхранена.

393. Преди да се покаже вътрешния смисъл, необходимо е да се разбере, как стоят нещата относно вярата. Древната Църква, вследствие на своето състояние, не признавала друга вяра, освен идващата от Любовта, дотолкова, че даже не желала да назове вярата, понеже всичко, което е от вярата, провиждала чрез Любовта, изхождаща от Господа. Такива са небесните Ангели, за които преди това говорих. Но тъй като било прозряно, че човешкият род не може да остане в това състояние, че хората ще отделят вярата от любовта към Господа и ще съставят отделно учение за вярата, било предварително подготвено отделянето на вярата, но така, че посредством вярата или нейните познания, те да придобият от Господа милосърдието, т. е. любовта към ближния, която не само би била неотлъчно с вярата, но би съставлявала и главната ѝ същност. Тогава интуицията, съществувала в Древната Църква била заменена от Съвестта, която, придобита по пътя на вярата и съединена с милосърдието, би внушила не какво е истината, но какво е истинно по думите на Господ в Словото. Такива станали по-голяма част от Църквите след потопа, такава била първобитната Църква или първата Църква след пришествието на Господа; по това духовните Ангели се различават от небесните Ангели.

394. Тъй като падането на човешкия род във вечна смърт било предвидено и предотвратено, тук се

казва, че никой не нападал Каина, с когото се означава отделената вяра, и че на него бил положен белег, т. е. че Господ отличил тази вяра с особен знак заради нейното съхраняване. Това са тайни, които Господ посочва в думите, произнесени за Съпружеството и Скопците: „Защото има скопци, които така са родени от утробата на майка си; има пък скопци, които са били скопени от човечи; а има и скопци, които сами себе си са скопили заради небесното царство. Който може да приеме това, нека приеме" (Матей 19:12). Скопци са наречени тези, които са в небесно съпружество; родените такива от утробата на майка си са тези, които са като Ангелите небесни; скопените от човечи са духовните Ангели; които сами себе си са скопили, са като Ангелските духове, които са такива не по милосърдие, но от послушание.

395. Който убие Каина, нему ще се отмъсти седмкратно - тези думи означават, че нарушаването на отделената вяра е светотатство, вследствие на означаването на отделената вяра с Каин и на седмицата, посочваща нерушимостта ѝ. Числото седем се считало за свято, както е известно, по причина на шестте дни на сътворението и на седмия ден, представляващ небесния човек, в който пребивават Мир, отдъхване, шабас. Оттук числото седем се среща така често в ритуалите на Юдейската Църква и навсякъде се приема за светиня; затова времето се разделяло на седем, както за големите периоди, така и за малките, и се наричали седмици, например както в Даниил: „знай, прочее, и разбери, че от излизането на заповедта да се съгради изново Ерусалим, до княза Месия, ще бъдат седем седмици" (9:24,25). Седем години също така са наре-

чени седмица от Лаван и Яков (Битие 29:27,28). Затова навсякъде, където се намира числото седем, то се приема за това, което е свято и нерушимо, както в Давид: „Седем пъти на ден ще Те хваля" (Пс. 119:164). В Исая: „При това, светлината на луната ще бъде като светлината на слънцето, и светлината на слънцето ще бъде седмokratна - като светлината на седем дни" (30:26). Тук Слънцето е Любовта, а Луната - вярата, изхождаща от любовта, която ще бъде като любовта. Времената на човешкото Възраждане се делят на шест до седмия, или небесния човек, така също се различават и времената на опустошението, докато не остане нищо небесно. Това било представено с няколкото пленявания на евреите и с последното Вавилонско пленяване, което продължило седем периода (soecula) или 70 години; даже понякога се казва, че земята дава отдых на своите шабас; това е представено чрез Навуходоносор в Даниил: „нека се измени човешкото му сърце и нека му се даде животинско сърце; и така нека минат над него седем времена" (4:16). В Йоан, където се говори за опустошението в последните времена: „И видях на небето друго знамение голямо и чудно: седем ангела, които държаха седем язви, които са последните" (Откр. 15:1,6,7), „ще тъпчат светия град четиридесет и два месеца" (Откр. 11:2) и „видях книга, написана отвътре и отвън, запечатана със седем печата" (Откр. 5:1). Седмицата означавала увеличаване и намаляване на наказанията, както в Мойсей: „и ако при всичко това не Ме послушате, тогава ще ви накажа седмokratно повече за греховете ви" (Левит 26:18,20,24,28). В Давид: „И възвърни седмokratно в пазухата на съседите ни" (Пс. 79:12). Следователно,

тъй като било светотатство да се наруши вярата, понеже тя трябвало да послужи за полза, казано е, че който убие Каина, ще бъде наказан седмкратно.

396. Думите Господ определи белег за Каина, за да не го убива никой, означават, че Господ отличил вярата така, че тя да бъде съхранена; това е следствие на значението на белега; да сложа белег на някого означава да го отлича; така в Езекиил: „И Господ му рече: Мини през града, през Ерусалим, и тури белег върху челата на мъжете, които въздишат и плачат поради всичките мерзости, които стават всред него" (9:4). Тук турям белег не означава слагане на знак или черта на техните чела, но действието на отличаването им измежду другите. Казано е също в Йоан: „но им заръча да повредят само такива човеци, които нямат Божия печат на челата си" (Откр. 9:4). Тук печатът също означава отличие. Отличието се слага на ръцете и на челата. В Юдейската Църква към ръката и челото се привързвала великата и главна заповед, както е казано в Мойсей: „Слушай, Израилю; Иеова нашият Бог е един Господ; и да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичката си сила. Тия думи, които ти заповядвам днес, нека бъдат в сърцето ти; да ги вързваш за знак на ръката си и да бъдат като надчелие между очите ти" (Втор. 6:4-6; 6:13,18). Това изображение означавало, че трябва да отличат Заповедта за любовта преимуществено пред другите заповеди, откъдето става ясно значението на знака на ръката и на челото. В Исая: „И иде времето, когато ще събера всичките народи и езици; и те ще дойдат и ще видят славата Ми. И аз ще поставя знамение между тях" (66:18,19). А в Давид: „Обърни се

към мене и смили се за мене; дай силата Си на слугата Си и избави сина на слугинята Си. Покажи ми знак на благоволенieto Си, за да го видят ония, които ме мразят и да се посрамят" (Пс. 86:16,17). Следователно, нека никой не си мисли, че някакъв знак е бил поставен на някого, наречен Каин, защото вътрешният смисъл на Словото съдържа в себе си нещо съвсем различно от това в буквалния смисъл.

397. Стих 16. Тогава излезе Каин от Господното присъствие и се засели в земята Нод, на изток от Едем. Да излезеш от Господното присъствие - това е да бъдеш отлъчен от доброто, идещо от вярата на Любовта. Да живееш в земята Нод - да бъдеш вън от истината и доброто; на изток от Едем - т. е. близо до интелекта, където преди е царила любов.

398. Бе видно в стих 14, че да се скриеш от лицето на Господа означава да бъдеш отлъчен от доброто, идещо от вярата на любовта. Да живееш в земята Нод - да бъдеш вън от истината и доброто; думата Нод означава скитане и бягство, т. е. от предишното обяснение - лишаване от истината и доброто. На изток от Едем - значи близо до интелекта, където преди е царила любов или близо до рационалността, където преди е царило милосърдие; вследствие на казаното погоре за значението на на изток от Едем, ясно е, че изток означава Господ, а Едем - Любовта. В хората на Древната Църква, духът, когото съставяли волята и разумът, бил един, защото волята в него била всичко, така че разумът изхождал от нея; причината е в това, че не се правила разлика между любовта, принадлежаща на волята и вярата, принадлежаща на разума; защото любовта била всичко и вярата изхождала от

нея; но след като вярата се отделила от любовта, както у т. нар. Каин, волята престанала да царува и понеже разумът или вярата зацарували в духа вместо волята и любовта, казва се, че той живял на изток от Едем; защото, очевидно, вярата е била отличена или ѝ е бил наложен белег, за да бъде съхранена в полза на човешкия род.

399. Стих 17. И Каин позна жена си, която зачена и роди Еноха; и Каин съгради град и наименува града Енох, по името на сина си. Каин позна жена си, която зачена и роди Еноха, означава че тази схизма или ерес възпроизвела от себе си друга, наречена Енох. Съграденият град означава всичко доктринално, и следователно, еретическо. Тъй като схизмата или ереста била наречена Енох, то казано е, че той нарекъл града на името на сина си Енох.

400. Думите: Каин позна жена си, която зачена и роди Еноха, означават, че тази схизма или ерес, произвела от себе си друга, което е също както в първи стих, където се казва, че Адам и жена му произвели Каина. Зачатието и раждането, за които ще стане дума впоследствие, са подобно на това зачатие и раждане както на Църквата, така и на ереста, от които се образува генеалогията; защото има известно сходство: от една приета ерес могат да се родят много други.

401. Това, че всичко, заключено в нея доктринално и еретическо, е наречено Енох, в известно отношение е следствие на значението на това име, означаващо начало на обучение или въведение.

402. Съграденият град означава всичко доктринално и следователно еретическо, което е видно в Писанието; навсякъде, където се среща името на ня-

кой град, трябва да се разбира нещо от доктрината или ереста, а не градът; защото ангелите не знаят изобщо какъв е градът и как се казва той; те не могат да си представят градовете, споменати в Словото, защото идеите им са насочени към духовното и небесното и те провиждат само това, което градът означава; например под светия град, наречен също светия Ерусалим, те разбират Царството Господне в неговата универсалност или безразлично кое място, където пребъдва Царството на Господа; същото е и относно града или хълма Сион - той представлява небесността на вярата, както Ерусалим - духовността на вярата. Самото небесно и самото духовно също са описани като градове, дворци, домове, стени, основи на стени, предстения, порти, ключалки и като храм всред града, както в Езекиил 48:45 и в Откр. 21:15,27. То е наречено Светия град Ерусалим (Откр. 21:2,10 и Еремия 31:38); град Божи и свето място, гдето обитава Всевишният (Давид Пс. 46:5). В Езекиил Градът е наречен: Иеова е там (48:35). В Исаяя за него се казва: „Чужденците ще съградят стените ти; ония, които са те угнетявали, ще дойдат наведени пред тебе. И всички, които са те презирали, ще се поклонят до стъпалата на нозете ти и ще те наричат град Господен, Сион на Светия Израилев" (60:10,14). В Захарий: „Ерусалим ще се нарече град на Истината и хълм на Господа на Силите, светия хълм" (8:3). Тук градът на Истината или Ерусалим означава духовното начало на вярата. Тъй като небесното и духовното начало на вярата са представени като град, то и всички същности на доктрината са означени с градовете на Юдея и Израил; а когато те са означени под своите имена, то

посочват някакъв специален пункт на доктрината, но кой точно - може да се узнае само по вътрешния смисъл. Тъй като градовете означават доктриналното, те означават също и еретическото, а назовани по името си, означават някакъв аспект на ереста. Сега, от следващите цитати може да се види че градът изобщо означава доктриналното или еретическото. В Исая: „В оня ден ще има пет града в египетската земя, които ще говорят ханаански език и ще се кълнат в Господа на Силите; единият ще се нарича град Херес" (19:18). Говори се за науката на духовните и небесните същности по време на пришествието Господне. Пак там: „О, ти, пълен с викове, шумни граде, весели граде" (22:1,2). Става дума за долината на виденията и фантазиите. В Еремия: „Градовете на юг се затвориха и няма кой да ги отвори" (13:19). Говори се за тези, които са на юг, или в светлината на истината и я погасяват. Пак там: „Господ намисли да съсипе стената на сионовата дъщеря; и направи да жалее предстението и стената; те изнемогнаха заедно. Портите ѝ затънаха в земята; той сломи и строши ключалките ѝ" (Плач. 2:8,9). Всеки може да види, че стената, предстението, портите и ключалките трябва да се разбират като някои пунктове на доктрината. Отново в Исая: „В оня ден тая песен ще се изпее в Юдовата земя: Имаме укрепен град, спасение ще тури Бог за стени и подпорки. Отворете портите, за да влезе праведният народ, който пази истината" (26:1,2). Пак там: „Ще Те превъзнасям, ще пея хваления на името Ти; защото ти обърна град в грамада, укрепен град на развалина. Палатът на чужденците да не е град; той никога няма да се съгради. Затова силните люде ще те

славят, градът на страшните народи ще се бои от Тебе" (25:1,2,3). Ясно е, че съвсем не става дума за някакъв град. В пророчеството на Валаам: „Едем ще бъде притежаван, един произлязъл от Якова ще завладее и ще погуби останалите от града" (Числа 24:19). Всеки може да види, че и тук градът не означава град. В Исая: „Суетният град се събори; всяка къща се затвори, тъй щото да не влезе никой. Вик има по улиците за виното" (24:10,11). Градът на суетата е приет за несъществените неща в доктрината, улиците - принадлежността на града, а именно към лъжата или истината. В Йоан: „И седмият ангел изля чашата си, и великият град се раздели на три части, и градовете на народите паднаха" (Откр. 16:19). Всеки може да установи, че великият град, а също и градовете на народите, означават ереста. Йоан даже пояснява после, че великият град е жената, която той видял (Откр. 17 гл). Бе показано, че жената изобразява подобна ерес.

403. Вече се вижда, какво означава Град. Но тъй като всичко казано е изложено в историческа форма, то спиращите се само над буквалния смисъл не могат да си помислят друго, освен че Каин съградил град и го нарекъл Енох. Те даже по буквалния смисъл трябва да си мислят, че земята тогава е била населена, макар Каин да е първородният на Адам; на това навежда историческата последователност, но, както вече е казано, за Древните било обичайно да излагат всичко в историческа форма, с помощта на първообразите, което им доставяло най-голямо удоволствие и тогава всичко им се струвало надарено с живот.

404. Стих 18. И на Еноха се роди Ирод, а Ирод ро-

ди Мехуяил; Мехуяил роди Метусаил и Метусаил роди Ламеха. Всички тези имена посочват ересите, произлезли от първата, наречена Каин, а тъй като са от значение само имената на тези ереси, то е безполезно да се говори за тях; от произхода на имената може да се извлече нещо, например, да се узнае значението на Ирод в това, че името означава излизане от града, следователно от ереста, наречена Енох и др.

405. Стих 19. И Ламех си взе две жени; името на едната беше Ада, а името на другата Села. Ламех е шестият поред, започвайки с Каина, и означава опустошение или че вече няма никаква вяра. Двете съпруги означават произхода на Новата Църква. Ада е майката на небесните и духовните същности на тази Църква, а Села - майка на природните.

406. Че Ламех означава опустошение или отсъствие на всяка вяра, е установено в стихове 23 и 24, където се казва: убих мъж, задето ме нарани и юноша, задето ме смаза; тук под мъж се разбира вярата, а под юноша - милосърдието.

407. Ето какво изобщо става относно състоянието на Църквата: с течение на времето тя се отделя от истинната вяра и накрая престава да я притежава; когато няма вяра, се казва, че Църквата е опустошена. Така било с Древната Църква на наричаните Каинити; така е било с Църквата след потопа; също с Юдейската Църква, която по време на пришествието Господне била така опустошена, че Евреите изобщо не знаели, че това е Този, който трябвало да дойде и да ги спаси, и нямали никаква вяра в Него; най-после същото е и с Църквата, установена след пришествието на Господа и която сега е така опустошена, че няма никаква вяра.

Въпреки всичко, винаги остава известно ядро на Църквата, което опустошените във вярата не признават. Такъв остатък от Древната Църква се съхранил до потопа, а после и след него, и този остатък на Църквата се нарича Ной.

408. Когато Църквата е така опустошена, че не остане никаква вяра, то тя отново възниква или блесва нова светлина, наречена в Словото Утро. Тази нова светлина или Утро не се появява преди Църквата да е опустошена, защото иначе вярата и милосърдието се смесват с нечистото; докато това смесване е възможно, нищо от светлината и милосърдието не може да бъде внушено, защото плевелите заглушават доброто семе; но когато няма вяра, няма и опасност от профаниране на вярата, защото хората не вярват на казаното; тези, които не признават и не вярват, а само знаят - не могат да осквернят вярата, както бе казано. Така Евреите, живеещи сега сред Християните, не могат да не знаят, че Християните признават Господ за Месия, когото те самите са чакали и още чакат; но те не могат да профанират, защото не признават и не вярват. Същото е и с Мохамеданите и езичниците, които са чували за Господа. Господ не идва в света, преди Юдейската Църква да престане напълно да признава и да вярва.

409. Същото станало и с ереста, наречена Каин; с течение на времето тя била опустошена, защото, не признавайки любовта, тя поставила вярата на първо място и я предпочела пред любовта; произлезлите от тук ереси се отклонявали все повече и повече и шестата поред, наречена Ламех, напълно отричала вярата; когато настанало време, новата светлина или утро се

появила и Новата Църква била учредена; тук тя е наречена Ада и Села, съпругите на Ламех. Те са наречени съпруги на Ламех, който няма никаква вяра, също както в Словото са наречени съпруги Вътрешната и Външната Църкви на Евреите, нямащи също никаква вяра. Това било представено с двете жени на Яков Лия и Рахил. Лия представлявала Външната Църква, а Рахил - Вътрешната Църква; макар да изглежда, че това са две църкви, те обаче образуват една, понеже без Вътрешната Външната или първообразната Църква представлява нещо идолско и мъртво; но Вътрешната заедно с Външната съставляват една и съща Църква, както тук Ада и Села. Но тъй като Яков и неговото потомство, а също и както Ламех, нямали никаква вяра, то Църквата не могла да се основе у тях и била приведена към езичниците, живеещи не в безверие, но в неведение. Рядко е, ако изобщо се случва, Църквата да се продължи в обладаващите истините, когато те са опустошени, но тя се пренася към тези, които са напълно лишени от познанията на вярата, понеже такива приемат вярата по-леко от другите.

410. Има два вида опустошение: първото става с този, който знае и не иска да знае, който вижда и не иска да види; така било с Евреите и с днешните Християни; другото става с тези, които не знаят и не виждат, защото се намират в неведение; такива били и сега са езичниците. Когато настъпи последното време на опустошението за тези, които знаят и не искат да знаят или виждат и не искат да видят, то Църквата въстава отново не в тях, а в наричаните от тях езичници. Това се случило с Прадревната Църква до

потопа, с Древната Църква след потопа и с Юдейската Църква. Ако тогава започне да сияе новата светлина, то е защото, както казахме, невъзможна е профанацията на откровения, които не се признават и не се приемат за истинни.

411. Че последното време на опустошението ще дойде, преди новата Църква да се установи, е много пъти възвестявано от Господ в Пророците; говори се за опустошение, когато се касае за небесните същности на вярата и за скръб - за духовните същности; това се нарича също свършек и разруха, както в Исая: 6:9,11,12; 23 и 24 гл; 42:15-18. В Еремия 25:1 -38; в Даниил 8:1 -27; 9:24-27; в Софоний 1:1-18; Втор. 32:1 -52; Откр. 15 и 16 гл.

412. Стих 20. Ада роди Явала; той беше родоначалник на ония, които живеят в шатри и имат добитък. Ада означава както преди майката на небесните и духовните същности на вярата. Явал, който беше родоначалник на ония, които живеят в шатри и имат добитък, изразява доктрината на светините на любовта и изхождащото от нея добро; в това е небесното начало.

413. Ада означава майка на небесните същности на вярата; това се вижда по нейния първороден Явал, който е наречен родоначалник на ония, които живеят в шатри и имат добитък, изрази, посочващи небесното, защото с тях се означават светините на любовта и доброто, което произхожда от тях.

414. С живеещите в шатрите се означават светините на любовта, това се вижда в Словото от значението на шатрите, както в Давид: „Господи, кой ще обитава в Твоя щатър? Кой ще живее в Твоя свят

хълм? Оня, който ходи незлобливо, който върши правда и който говори истина от сърцето си" (Пс. 15:1,2). Тук светините на любовта, състоящи се в ходещия незлобливо, и в този, който върши правда, показват значението на израза: обитава в Шатъра и живее в светия хълм. Пак там: „Тяхната вест е излязла по цялата земя и думите им до краищата на вселената. В тях Той постави шатър за слънцето" (Пс. 19:5). Тук Слънцето е вместо любовта. Пак в Давид: „В шатъра Ти ще обитавам винаги; ще прибягна под покрива на Твоите крила" (Пс. 61:5). Шатърът е небесното начало, а крилете - произлизащото от него духовно начало. В Исая: „Престолът бе укрепен с Милосърдие, той седи на него в правда, в Шатъра на Давид съдейки, дири правдата и ускорява правосъдието". И пак там: „Погледни на Сион, града на празниците ни; очите ти ще видят Ерусалим безмълвно заселище, шатър, който няма да се мести" (33:20). Става дума за небесния Ерусалим. В Еремия: „Така казва Господ: Ето, Аз ще върна от плена Якововите шатри и ще се смиля за жилищата му; всеки град ще се съгради на своята грамада развалини" (30:18). Пленът на шатрите означава опустошението на небесните начала или на светините на любовта. В Амос: „В оня ден ще въздигна падналата Давидова скиния, и ще заградя проломите ѝ, ще въздигна развалините ѝ и ще я съградя пак, както в древните дни" (9:11). Скинията тук е също небесните начала или светините на любовта. В Еремия: „Защото цялата земя се опустошава; внезапно се развалиха шатрите ми и завесите ми в един миг" (4:20) и на друго място: „Шатърът ми се развали и всичките ми въжета се скъсаха; чадата ми излязоха от мене и ги няма; ня-

ма вече кой да разпъне шатъра ми и да окачи завесите ми" (10:20). Шатърът отново е небесните начала, а възжетата - произхождащите от тях духовни начала. Пак там: „Ще отнемат шатрите им и стадата им; ще вземат за себе си завесите им, всичката им покъщнина и камилите им" (49:29). Става дума за Кидар и за синовете на Изтока, представляващи притежателите на небесните начала и светини. Пак в него: „Господ изля върху шатъра на сионовата дъщеря яростта Си като огън" (Плач. 2:4). Това е опустошението на небесните начала и светините на вярата. Ако в Словото Шатърът е приет за небесното начало и за светините на вярата, то е затова, че в древността хората изпълнявали светостта на Култа в своите Шатри; но когато започнали да профанират Шатрите с неподобаващи служения, то построили отначало Скинията и после Храма; ето защо Шатрите имали такова значение, както по-късно Скинията и Храмът; посветеният човек се наричал Шатър, Скиния, също както и Храм Господен. В Давид е очевидно, че Шатърът, Скинията и Храмът имат еднакво значение: „Едно нещо съм поискал от Господа, това ще търся - да живея в дома Господен през всичките дни на живота си, за да гледам привлекателността на Господа и да Го диря в храма Му. Защото в зъл ден ще ме скрие под покроба Си, ще ме покрие в скривалището на шатъра Си, ще ме издигне на канара. И сега главата ми ще се издигне над неприятелите ми, които ме окръжават; и ще принесе в скинията Му жертва на възклицания" (Пс. 27:4,5,6). Във външен смисъл Господ, относно своето Човешко Естество, е Шатър, Скиния и Храм; отгук така наричали всеки небесен човек и всичко, което е небесно и свято; тъй ка-

то Господ обичал Древната Църква повече от последващите, и тъй като тогава хората правели най-свято служение в своите шатри, ето защо Шатрите се считали за по-свещени отколкото Храма, който бил профаниран. За възпоминание на това бил постановен Празник на Шатрите след събирането на плодовете на земята, за да живеели Израилтяните като Древните хора под покровителство. (Лев. 23:39-44; Втор. 16:13; Осия 12:10).

415. Баша на стадото означава доброто, произхождащо от святостта на Любовта, това е следствие на казаното в Стих 2 на тази глава, че Пастир на стадото означава доброто на милосърдието, но тук се казва Баша, а не Пастир; стадото е pecus, а не стадо - грех, и изразът стадо, на което той е баща, стои непосредствено след Шатъра; от това следва, че доброто, произхождащо от святостта на Любовта, е обозначено с кошарите и яслите на стадото или с баща на обитателя на шатрата. Видно е на различни места в Словото, че тези изрази означават небесността на любовта, така в Еремия: „И ще събера останалите Си овце от всичките страни, гдето ги изпъдих, и ще ги върна пак в кошарите им, гдето ще се наплодят и умножат" (23:3). В Езекиил: „Ще ги паса в добро пасище и кошарата им ще бъде на високите Израилеви хълмове" (34:14). Кошарите и пасищата тук са употребени вместо доброто на любовта; за тях е казано, че са тучни. В Исая: „И Господ ще даде дъжд за семето ти, с което ще посееш нивата си и хляб от земната производителност, който ще бъде хранителен и изобилен; и в онова време добитъкът ти ще паса в широки паши" (30:23). Тук хлябът означава небесното и широките паши, където

пасат стадата - произхождащото от това добро. В Еремия: „Защото Господ е изкупил Якова и те ще дойдат и ще пеят върху височината на Сион и ще се стекат към благата Господни, към житото, виното и дървеното масло, и към рожбите на овцете и на говедата; и душата им ще бъде като напоявана градина" (31:11,12). Святостта на Йехова тук е описана като жито и дървено масло и изхождащото от споменатото добро - като сладко вино и като рожбите на овцете и говедата (ресогis). Пак в него: „Овчарите и стадата им ще дойдат при дъщерята Сионова, ще разпъват шатрите си против нея от всяка страна, ще пасат всеки на мястото си" (6:3). Дъщерята Сионова тук също е небесната Църква; към нея се отнасят Шатрите и стадата.

416. Че благата на любовта и изхождащото от тях добро тук са означени, може да се види от това, че Явал не бил първият, живял в шатър и в кошарата на стадото, понеже е казано също, че Авел, вторият син на Адам и Ева, бил пастир; Явал бил седмият поред, започвайки от Каина.

417. Стих 21. Името пък на брата му беше Ювал; той беше родоначалник на всички, които свирят с арфа и кавал. Думите името на брата му беше Ювал, посочват доктрината на духовните начала на тази Църква; а родоначалник на всички, които свирят с арфа и кавал - означават истините и доброто на вярата.

418. В предишния Стих се говори за небесното, принадлежащо на любовта, а в този - за духовното, принадлежащо на вярата. Това духовно е означено с арфата и кавала. Като цяло струнните инструменти, каквато е арфата, означават духовното начало на

вярата. Тези музикални инструменти, както и песнопеенето в служението на Първообразната Църква не представлявали нищо друго; затова се говори за толкова певци и музиканти. И това е, защото небесната радост носи веселие за сърцето, изразено в пеенето, а също и струнните инструменти, съпътстващи пеенето и възбуждащи го. Всяко сърдечно чувство има в себе си свойството да произвежда пеене и следователно, всичко отнасящо се до пеенето. Чувството на сърцето е небесно, а произведеното от него пеене - духовно. Че пеенето и подобното на пеенето, означават духовното, може да се заключи по ангелските хорове, които са два вида: едните небесни, другите - духовни. Духовните хорове, със своя лек хармоничен звук, който може да се сравни със струнния звук, доста се отличава от небесния хор, за който ще говоря впоследствие по Божественото Милосърдие на Господа. Древните отнасяли небесното към областта на сърцето, а духовното - към областта на белите дробове; по този начин те отнасяли духовното към всичко отнасящо се, например, към думите на пеенето и към това, което е сходно на пеенето, следователно, към струнния звук; и това е не само защото сърцето и белите дробове представляват съпружество също както любовта и вярата, но и защото небесните Ангели принадлежат към областта на сърцето, а духовните Ангели - към областта на белите дробове. Може да се види, че такава е значението на текста в това, че този текст е Слово Господне, в което не би имало живот, ако бе просто обявено, че Ювал бил родоначалник на всички, които свирят с арфа и кавал; за какво наистина би послужило знанието на такава подробност?

419. Тъй както небесните начала са светини на любовта и изхождащото от тях добро, духовните пък са истините и доброто на вярата; защото свойството на вярата е да разбира не само какво е истината, но и какво е доброто; познанията на вярата обхващат и едното, и другото; но небесното се състои в прилагането в живота на това, което учи вярата. Тъй като вярата обхваща и едното, и другото в себе си - те са означени с двата инструмента - с арфата и кавала; арфата, както е известно, е струнен инструмент, следователно, тя означава духовна истина, кавалът пък, обратно - заема средата между струнните и духовите инструменти и затова означава духовното добро.

420. В Словото се говори за различните видове инструменти и всеки има значение; за това ще стане дума на друго място с Божественото Милосърдие на Господа; удоволствие е за мен цитирането на това, което се казва в Давид: „И ще принесе в скинията Му жертва на възкликания, ще пея, ще славословя Господа" (Пс. 27:6). Небесното тук е изразено с шатъра, а произхождащото от него духовно - с възкликания, с пеене и славословене на Господа. Пак там: „Радвайте се, праведници, в Господа; прилично е за праведните да въздават хваление; хвалете Господа с арфа, псалмопейте Му с десетострунен псалтир. Пейте Му нова песен, свирете изкусно с възкликание. Защото Словото на Господа е право и всичките Му дела са извършени с вяност" (Пс. 33:1-4). Говори се за истините на вярата. Духовното начало или истините и доброто на вярата били прославяни на арфа и на псалтир и с всичко, наподобяващо пеенето, но свети-

ните или небесните начала на вярата били прославяни на духови инструменти, като тръби и други подобни. Затова са толкова инструментите около храма и обрядите, във всеки от които така често употребявали определен инструмент. Затова инструментите били приемани за това, което възхваляват, както е видно в Давид: „И аз, Боже мой, ще славословя с псалтир Тебе и Твоята вяроност; на Тебе, Свети Израилев, ще пея хваление с арфа; ще се радват много устните ми, когато Те славословя, също и душата ми, която си изкупил" (Пс. 71:22,23). Подобно на това, тук се говори за истините на вярата. Пак там: „Пейте Господу и благодарете Му, пейте хваления с арфа на нашия Бог" (Пс. 147:7). Тук благодаренето се отнася до небесните начала на вярата, затова е употребено името на Иехова; хваленията с арфа означават духовните начала на вярата, и след тези думи следва: на нашия Бог. Пак в него: „Нека хвалят името Му с хороиграние; с тъпанче и арфа нека Му пеят хваления" (Пс. 149:3). Тъпанчето тук е за доброто, а арфата за истината, която те възхвалявали. Пак в Давид: „Хвалете Го с тръбен глас, хвалете Го с псалтир и арфа; хвалете Го с тъпанче и хороиграние, хвалете Го със струнни инструменти и със свирки. Хвалете Го с високозвучни кимвали; хвалете Го с възклицателни кимвали" (Пс. 150:3-5). Тук се говори за възхваленията на доброто и истините на вярата; не бива да се мисли, че споменаването на толкова музикални инструменти е без влагането на особено значение в тях. „Изпрати светлината Си и истината Си; те нека ме водят. Да ме заведат в Твоя свят хълм и в обиталищата Ти. Тогава ще вляза при Божия олтар, при Бога, моята превъзходна

радост; и с Арфа ще славословя Тебе, о Боже, Боже мой" (Пс. 43:3,4). Говори се за познанията на доброто и истината. В Исая: „Вземи арфа, обходи града, свири сладко, пей много песни, за да те помнят" (23:16). Става дума за вярата и за познанията на вярата. Това се вижда още по-ясно в Йоан: „четирите животни и двадесет и четири старци паднаха пред Агнето, като всеки държеше арфа и златни чаши, пълни с тамян, които са молитвите на светиите" (Откр. 5:8). Очевидно не са имали арфи, но истините на вярата са означени с арфи и доброто на вярата - със златните чаши, пълни с благовония. Те се наричали в Давид Хваления и Прославяния, изразявани на инструменти: „С глас на радост и на хваление; ще хваля името на Бога с песен" (Пс. 42:5; 69:31). В Йоан: „И чух глас от небето като глас от много води и като глас от гръм; и гласът, който чух, беше като глас на свирачи, които свиреха с арфи те си и пееха като че ли нова песен" (Откр. 14:2) и „тия, които бяха победили звяра, стояха при стъкленото море, държейки Божии арфи" (Откр. 15:2). Добре е да се отбележи, че Ангелите и духовете се различават не само по звуците на пеенето и по музикалните инструменти, но даже по звуците на гласа според доброто и истината и се допускат само тези, които са в съзвучие с тях. От това става ясно, че има съгласуване на звуците и следователно, на инструментите, с природата и същността на доброто и истината.

421. Стих 22. Тъй и Села роди Тувал-Каина, ковач на всякакъв вид медно и желязно сечиво; а сестра на Тувал-Каина беше Наама. Села означава, както бе казано, майка на природните същности на Новата Църква. Тувал-Каин, ковач на всякакъв вид медно и

желязно сечиво означава учението на природните добро и истина; медта е природното Добро, а желязото - природната Истина. Сестрата на Тувал-Каин. Наама, представлява подобна Църква или доктрина на природните добро и истина във от тази Църква.

422. Може да се види каква е била тази Църква по Юдейската Църква. Юдейската Църква била вътрешна и външна: Небесните и духовните начала съставлявали Вътрешната, а природните - Външната. Вътрешната била представена чрез Рахил, а Външната - чрез Лия; но тъй като Яков и потомците му, означени в Словото като Яков, били такива, че се стремили само към Външното или към култа на външното, то Лия била дадена на Яков преди Рахил; Юдейската Църква била символизирана от Лия, зрението на която било слабо, а езическата Църква - от Рахил. Затова в Пророците Яков се приема и в единия, и в другия смисъл, в зависимост от това, дали означава изопачената Юдейска Църква или външната езическа Църква. Той се нарича Израил, символизирайки вътрешната Църква; затова ще бъде говорено впоследствие с Божественото Милосърдие на Господа.

423. За Тувал-Каин е казано, че е бил ковач, а не родоначалник на ковачите, както при Явал и Ювал. Причината за това различие идва оттам, че небесните и духовните или вътрешни начала не съществували предварително; в началото на тяхното съществуване Явал и Ювал биват наречени техни родоначалници; но природните или външните начала вече са съществували, затова Тувал-Каин е наречен само ковач, а не родоначалник.

424. Работникът в Словото означава мъдър, ра-

зумен и знаещ човек; тук ковачът на медни и желязни сечива представлява тези, които са в познанието на доброто и природните истини, както това се вижда в Йоан: „Така стремително ще бъде тръшнат Вавилон, великият град и няма вече да се намери. Глас от ония, които свирят на арфи и от певци, от свирачи и от тръбачи няма вече да се чува в тебе; и никакъв работник от какъвто и да бил занаят няма вече да се намери в тебе" (Откр. 18:21,22). Свирещите на арфа са вместо истината и тръбачите - вместо доброто на вярата, работникът от какъвто и да е занаят показва обладаващия науката на истината или доброто или самата наука. В Исая: „Кумирът ли? - Художникът го е излял и златарят го обковава със злато и лее за него сребърни верижки; и търси за него изкусен художник, за да го направи непоклатим кумир" (40:19,20). Говори се за тези, които във фантазиите си си представят злото, представено тук като кумир и поучават на него, за да изглежда истинно. В Еремия: „Но всички ония са скотски и безумни; суетно е учението им; то е само дърво; сребро изковано в плочи се донася от Тарсис и злато от Уфаз, изделие на художник и на златарски ръце; синьо и мораво за облеклото им, всецяло изработка на изкусни хора" (10:3,8,9). Тези изрази означават поучаващия на неправди и заимстващия от различни места в Словото, за съчиняването на свои измислици. Такива хора по-рано бяха представени като златари, отливащи идоли и неправдите, които те позлатяват, са подобие на доброто, а среброто - подобие на истината; синьото и моравото за облеклото - т. е. природните истини, представени като подобни на тях.

425. В света е още неизвестно, че медта означава природното добро и че всеки метал, споменат в Словото, има значение във вътрешен Смисъл; така Златото означава небесното Добро, Среброто - духовната Истина, Медта - природното Добро, а Желязото - природната Истина. Същото се отнася и до Камъка и Дървото. Ето какво било означено със златото, среброто, медта и дървото в Ковчегата, в Скинията, както и в Храма; за това ще говорим по Божественото Милосърдие на Господа. Тези значения се виждат ясно в Пророците, например, в Исая: „Ще сучиш млякото на народите, ще се храниш от гърдите на царете; вместо мед ще донесе злато, вместо желязо ще донесе сребро, вместо дърво - мед, и вместо камъни - желязо. Също ще направя мирът да бъде твой надзирател, и правдата - твоето началство" (60:16,17). Тук се говори за пришествието Господне, за Неговото Царство и за небесната Църква. Злато вместо мед - небесното добро вместо природното; сребро вместо желязо - духовната истина вместо природната; мед вместо дърво - природното добро вместо плътското добро; желязо вместо камък - природната истина вместо чувствената истина. В Езекиил: „Яван, Тувал и Мосох търгуваха с тебе; за твоите стоки разменяха човешки души и медни съдове" (27:13). Става дума за Тир, представляващ собственика на духовните и небесните богатства. Медните съдове са приети за природното добро. В Мойсей: „в земята, чиито камъни са желязо и от чиито планини ще копаеш мед" (Втор. 8:9). Камъните тук изразяват чувствената истина, желязото - природната или рационалната истина, а медта - природното добро. Четирите животни или Херувимите, видяни от

Езекиил, имали нозе, блестящи като полирана мед (1:7). Медта и тук означава природното добро, защото самият човешки крак означава природното. Същото е и с видението на Даниил: „И ето един човек, облечен в ленени дрехи, чийто кръст бе опасан с чисто уфазко злато. Тялото му бе като хризолит; мишците и нозете му бяха наглед като лъскава мед" (10:5,6). По-рано се изясни, че медният змей представлява Доброто Господне като чувствено и природно.

426. От казаното се вижда, че Желязото означава природната Истина; това значение се явява в казаното от Езекиил за Тир: „Тарсис търгуваше с тебе с изобилие от всякакво богатство; със сребро, желязо, калай и олово търгуваха за твоите стоки. Ведан и Яван даваха полирано желязо, касия и благоуханна тръстика" (27:12,19). От това място и от всичко в тази глава става ясно, че се говори за духовните и небесните богатства, и че всяко название посочва едно от тях, защото Писанието Господне е духовно и няма прости случайни думи. В Еремия: „Има ли желязо, което може да счупи северното желязо и медта? Имотът ти и съкровищата ти ще предам на разграбване без замяна, и то поради всичките ти грехове" (15:12,13). Тук желязото и медта са употребени за природните добро и истина; идващото от север означава чувственото и природното, защото природното в сравнение с духовното и небесното е както тъмнината и северът в сравнение със светлината и деня, или е както сянката, означена също със Села, която е майка на природните начала. Очевидно е също, че имотът и съкровищата са небесните и духовните богатства. В Езекиил: „Вземи си и желязна плоча, тури я като желязна стена меж-

ду тебе и града, и насочи лицето си против него, и той ще бъде обсаден" (4:3). Очевидно желязото тук означава истината; силата се отнася до истината, затова не може да се устои против него, а също думата „сила" се прилага за желязото, означаващо истината или истинността на вярата, съкрушаваща и сдробяваща, както в Даниил (2:33,40) и в Йоан: „И на този, който победи, ще дам власт над народите и той ще ги управлява с желязна тояга; те ще се строят като гърнчарски съдове" (Откр. 2:26,27). „И тя (жената) роди мъжко дете, което има да управлява всичките народи с желязна тояга" (Откр. 12:5). Желязната тояга е истината, пребиваваща в Словото Господне, както е пояснено в Йоан: „видях небето отворено и ето, бял кон, и Оня, Който яздеше на него, се наричаше Верен и Истинен, и съди, и воюва праведно. И беше облечен в дреха, попръскана с кръв; и името Му беше Божието слово. Из устата Му излизаше остър меч, за да поразии с него народите; и Той ще ги управлява с желязна тояга" (Откр. 19:11,13,15).

427. Стих 23. И Ламех рече на жените си: Адо и Село, чуйте гласа ми, жени Ламехови, слушайте думите ми; понеже мъж убих, задето ме нарани, да, юноша, задето ме смаза. Ламех означава, както и погоре, опустошението; заповедта му - слушайте думите ми - е изповедта, която се прави само там, където е Църквата, а тя е представена, както казахме, от неговите съпруги; думите: мъж убих означават че е погасил вярата; изразът - убих юноша, задето ме смаза, означават, че е задушил милосърдието. Нарани и смаза показват, че няма нищо неизопачено; раната означава потъпкването на вярата, а смазването - опусто-

шаването на милосърдието.

428. Очевидно е по съдържанието на този и на следващия Стих, че Ламех означава опустошение, защото той казва, че е убил мъж и юноша, и че ако на Каин бъде отмъстено седмкратно, то на Ламех ще бъде отмъстено семдесет и седмкратно.

429. Мъжът означава вярата, което е явно от първия Стих на тази глава, където Ева казва след раждането на Каин: с помощта на Бога придобих човек, посочвайки с това доктрината на вярата и наричайки я човек, придобит с помощта на Бога. Това е очевидно още и от поясненията, дадени по-горе за думата човек (*vir*), че тя означава разбирането, принадлежащо на вярата. Оттук следва, че милосърдието, наречено юноша, било също унищожено, защото отричащият или убиващият вярата убива в същото време милосърдието, раждащо се чрез вярата.

430. В Словото юношата или младенецът означават невинността, а също милосърдието, защото истинската невинност не се дава без милосърдието, нито истинското милосърдие без невинността. Има три степени на невинност, означени в Словото като младенец, дете и юноша. И тъй като истинската невинност не може да бъде дарена без истинната любов или милосърдие, то тези младенци, деца и юноши, представят трите степени на любовта, а именно: нежната любов, каквато е любовта на младенеца към майката или кърмачката; любовта, както любовта на детето към бащата и майката, и милосърдието, подобно на любовта на юношата към неговия наставник. Така в Исая: „Вълкът ще живее с агнето, рисът ще си почива с ярето, телето, лъвчето и угоените ще бъдат заедно и малко

дете ще ги пасе" (11:6). Агнето, ярето и телето представляват трите степени на невинността и любовта; вълкът, рисът и лъвът - противоположните степени, а детето - милосърдието. В Еремия: „Защо вършите това голямо зло против своите души, тъй щото да изтрибите изпомежду си мъж и жена, дете и бозайниче отсрещ Юда, та да не остане от вас никой оцелял" (44:7). Мъжът и жената означават интелектуалните познания на истината и волевите чувства на доброто; детето и младенецът представляват първите степени на любовта. Че детето и младенецът означават невинността и милосърдието, е ясно по думите на Господ в Лука: „Донесоха при Него младенците си, за да се докосне до тях; и Той каза: Оставете дечицата да дойдат при Мене и не ги възпирайте; защото на такива е Божието Царство. Истина ви казвам: Който не приеме, като дете, Божие Царство, той никак няма да влезе в него" (18:15-17). В Исаяя сам Господ е наречен: „Дете, Син, Чудесен, Съветник, Бог могъщ, Отец на вечността, Княз на мира" (9:5).

431. Ако нарани и смаза означава, че няма нищо неизопачено, то в частност раната означава разорението на вярата, а смазването - опустошаването на милосърдието, защото се говори за юноша. Исаяя употребява същите изрази, за да опише разорението на вярата и опустошението на милосърдието: „От стъпалото на ногата дори до главата няма в никое тяло здраво място, но струпеи и посинения и гноясали рани, които не са изстискани, нито превързани, нито омекчени с масло" (1:6). Тук струпеите изразяват разорението на вярата, посиняването - опустошението на милосърдието, а раните - и едното, и другото.

432. Стих 24. Ако на Каина се отмъсти седмokratно, то на Ламеха ще се отмъсти седемдесет и седмokratно. Тези думи означават, че е погасена вярата, изобразявана от Каин, вярата, която не могла да бъде нарушена без светотатство, а то в същото време потушава и милосърдието, което трябва да се роди посредством вярата; и това е още по-голямо нечестие, и затова следва проклятие. Това значи да бъде отмъстен седемдесет и седем пъти.

433. Видно е от казаното в Ст. 15, че думите: Каин ще се отмъсти седмokratно означават, че било светотатство да се наруши отделената вяра, представяна от Каин; а от значението на седемдесет и седем следва, че думите: ще се отмъсти седемдесет и седмokratно посочват още по-голямо светотатство и проклятие. Светостта на числото седемдесет и седем произлиза оттам, че със седмия ден се означават Небесният човек, Небесната Църква и Небесното Царство и във външен смисъл Самия Господ. Затова навсякъде, където се намира числото седем в Словото, то означава това, което е свято и ненарушимо, и тази святост и ненарушимост се прилага към предмета за който се говори. Същото се отнася и за числото седемдесет или за седемте века, защото в Словото векът е десетилетие. Желаяйки да говорят за нещо най-свято и ненарушимо, те употребявали израза седемдесет и седем пъти, както се изразил Господ, казвайки, че трябва „да прощаваш на брата си не до седем пъти, а до седемдесет пъти по седем" (Матей 18:21,22). Тези думи трябва да се разбират да прощаваш на брат си колкото пъти и да съгреси, т. е. безкрай и вечно; в това е светостта. Но, тъй като се говори за отмъщаване до се-

демдесет и седем пъти, това е проклятие, понеже значи да се наруши това, което е от всичко най-ненарушимо.

434. Стих 25. И Адам пак позна жена си и тя роди син, когото наименува Сит, защото, тя думаше: Бог ми определи друга рожба, вместо Авела, тъй като Каин го уби. Адам и жена му означават Новата Църква, представена по-рано от Ада и Села; синът, когото тя наименува Сит означава новата вяра, чрез която се ражда милосърдието. Думите: Бог ми определи друга рожба вместо Авела, тъй като Каин го уби посочват, че милосърдието, което Каин отделил и погасил, сега е дарено от Господа на тази Църква.

435. Никой не може да узнае от буквалния смисъл, нито да признае, че Адам и жена му означават Новата Църква, представена по-горе от Ада и Села, защото Адам и жена му преди това изобразявали прадревната Църква и нейното потомство, но това се вижда от вътрешния смисъл. Това е явно също от това, че в следващата глава (Стих 1-3) е казано за втори път, но с различни изрази, че Адам и жена му създали Сит. Там Сит означава първото потомство на прадревната Църква. Ако казаното тук не бе нещо различно, то нямаше да има нужда то да се повтаря. Същото бе и по-рано. В първа глава се говори за сътворението на човека, за земните растения и животни и всичко се повтаря отново във втора глава. Поводът за това е, че в първа глава става дума за сътворението на духовния човек, а в следващата глава - за сътворението на небесния човек. Когато се среща такова повторение на дадено лице или предмет, винаги значението е различно, но тези разлики могат да се схванат само по

вътрешния смисъл. Това се потвърждава от връзката на нещата. Човекът и жена му, освен това, са общи изрази, означаващи дадената Църква, от която се пораждат сектите.

436. От това следва, че нейният син, когото тя наимува Сит, означава новата вяра, чрез която трябва да се роди милосърдието; това е явно от белега, наложен на Каин, за да не го убие никой. Ето такава е връзката на фактите: вярата, отделена от любовта, се представя от Каин, а милосърдието - от Авел. Каин, убиващ Авела, е вяра отделена, погасяваща милосърдието; белегът, наложен на Каин, за да не бъде убит, е съхранението на вярата, за да може Господ чрез нея по-късно да насади милосърдието. Явал, роден от Ада, посочва, че светините на любовта и произхождащото от нея добро се даряват от Господа посредством вярата; брат му Ювал изобразява духовното начало на вярата, а Тувал-Каин, когото родила Села, означава природното добро и истина, изхождащи от светостта на любовта и духовността на вярата. В тези два Стиха се намира заключение и кратко повторение, състоящо се в това, че Адам и жена му означават новата Църква, наречена първо Ада и Села, и в това, че Сит изразява вярата, чрез която милосърдието трябва да бъде насадено; в следващия Стих Енос представя милосърдието, насадено чрез вярата.

437. Значението на Сит, означаващ новата вяра, която трябва да даде раждането на милосърдието, тук се обяснява със самото име на Сит, дадено му защото: Бог ми определи друга рожба вместо Авела, тъй като Каин го уби. Другата рожба, определена от Бога, това е другата вяра, която Той дава, и това е вярата, ко-

ято ражда милосърдието. В номер 255 бе видно, че рожба означава вяра.

438. Стих 26. Също и на Сита се роди син, когото наименува Енос. Тогава почнаха човеците да призовават Господното Име. Сит, както видяхме, означава вярата, от която трябва да се роди милосърдието; неговият син на име Енос изобразява Църквата, главен пункт на чиято вяра било милосърдието; думите: и тогава почнаха човеците да призовават Господното Име означават, че служението на тази Църква било основано на милосърдието.

439. Бе показано в предишния Стих, че Сит означава вярата, от която трябва да се роди милосърдието: очевидно е от казаното по-горе, че неговият син, наречен Енос, е Църквата, имаща милосърдието като главен пункт на вярата; това значение се вижда още от това, че го наричали Енос, което също означава човек не небесен, но човечно-духовен. Най-последно, това е очевидно от непосредствено следващите думи: тогава почнаха човеците да призовават Господното Име.

440. Думите: тогава започнаха да призовават човеците Господното Име означават, че култът на тази Църква бил основан на милосърдието, и това е следствие на това, че призоваването на името на Иехова е обща тържествена формула на всяко служение на Господа; доказателство, че култът е основан на милосърдието е в това, че тук се употребява името на

Иехова, докато в предишния Стих бе използвана думата Бог; и в това, че Господ може да бъде почетен само чрез милосърдието. Култът, основан на вяра, неизхождаща от милосърдието, не е реален култ, защото той е от устата, а не от сърцето. Според Писанието

е очевидно, че изразът: призовават Господното Име е обща формула на всяко служение на Господа; така е казано и за Авраам: „И там издигна олтар на Господа и призова Господното име" (Битие 12:8 и 13:4). „И Авраам посади дъбрава във Вирсавее и там призва Името на Иеова, Вечния Бог" (Битие 21:33). В Исайя се вижда, че това е формула на пълния култ на

Иехова. Светият Израилев казва: „Но ти, Якове, не Ме-призова; но ти, Израилю, се отегчи от Мене, не си Ми принасял агънцата на всеизгарянията си, нито си Ме почитал с жертвите си. Аз не те заробих с приноси, и не ти дотегнах с ливан" (43:22,23). Тук е изложен накратко целият първообразен култ.

441. Лесно може да се види, че призоваването на Господното Име тогава не е за първи път; това е явно от казаното по-горе за древната Църква, която по-добре от другите боготворила и почитала Господа, и за Авел, принесъл в дар първородните на своето стадо; призовават Господното Име тук означава само култът на новата Църква по времето, когато предната била унищожена от тези, които се наричали Каин и от тези, които се наричали Ламех.

442. От изложеното в тази глава се вижда, че в древните времена имало няколко отделни учения на Църквата и много ереси, имали свои наименования; тези отделни учения и ереси превъзхождат днешните по глъбината на мисълта, защото духът на хората в онази епоха ги насочвал към такова размишление.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЛЮБОВТА, ИСТИНАТА,
БОЖЕСТВЕНИЯТ СВЯТ И АНГЕЛИТЕ..... 3

ПОЯСНЕНИЕ НА ПЪРВИТЕ ЧЕТИРИ ГЛАВИ НА КНИГАТА	"БИТИЕ".....	29
Глава първа.....		31
Глава втора.....		75
Глава трета.....		126
Глава четвърта.....		193

Емануил Сведенборг

**ЛЮБОВТА, ИСТИНАТА,
БОЖЕСТВЕНИЯТ СВЯТ И
АНГЕЛИТЕ**

съставител Елеазар Хараи

**ПОЯСНЕНИЕ
НА ПЪРВИТЕ ЧЕТИРИ
ГЛАВИ НА КНИГАТА
"БИТИЕ"**

Българска, второ издание
Формат 60x84/16

Издател: Логос Варна

СВЕДЕНБОРГ

"Любовта към хората е Любовта към себепознанието, а Любовта към Бога е пътят към Истината. Да избереш пътя към Истината, значи да надраснеш себепознанието. По този път вървя Сведенборг - той избра Истината и постигна абсолютното християнство в себе си. Който има това християнство в себе си, той има мярката на Любовта към всички същества..."

ЕЛЕАЗАР ХАРАШ

Цена : 5,50лв